ONTWERP-REGLEMENT

OP DE

STRAFVORDERING

VOOR DE

NEDERLANDSCHE WEST-INDISCHE KOLONIËN,

DOOR DE STAATSCOMMISSIE,

ingesteld bij Koninklijk besluit van 27 September 1852, n°. 46,

ingediend bij missive van 28 Julij 1856.

ROTTERDAM,
OLDENZEEL.

1860.

Gedrukt ter Algemeene Landsdrukkerij.

INHOUD.

Bladz.

NB. De voorstellen van de Staatscommissie omtrent de Strafvordering bestaan, voor een gedeelte, uit verwijzingen naar een ontwerp, hetwelk door de Regering aan de Staatscommissie ter beoordeeling was toegezonden.

Men heeft echter ook hier, even als bij het Burgerlijk Wetboek, gemeend, het ontwerp-Reglement reeds nu tot één geheel te moeten brengen.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikel 1.

Niemand mag tot straf vervolgd of veroordeeld worden, dan in de gevallen en op de wijze bij algemeene verordening voorzien.

Door deze bepaling wordt geen inbreuk gemaakt op de bevoegdheid, den Gouverneur bij het Reglement op het Beleid der Regering toegekend.

2. Tot strafvordering zijn alleen geregtigd de ambtenaren, die bij algemeene verordening daartoe bevoegd zijn verklaard.

3. Behalve in de gevallen, bij algemeene verordening voorzien, kan de vergoeding van schade, door eenig misdrijf veroorzaakt, alleen bij eene afzonderlijke burgerlijke regtsvordering worden vervolgd.

4. Gedurende den loop van de regtsvervolging tot straf, blijft de regtsvordering tot vergoeding van schade voor den burgerlijken regter geschorst, onverminderd de geoorloofde middelen tot bewaring van regt.

5. Geene regtsvervolging tot straf kan gestuit of geschorst worden door het afzien van de burgerlijke regtsvordering, tenzij in de gevallen bij algemeene verordening voorzien.

6. Indien de verdediging van den beklaagde een geschilpunt van burgerlijk regt betreft, en door hem voldoende gronden worden aangevoerd om zijn vermeend regt waarschijnlijk te maken, zal de regter, wanneer hij de strafbaarheid van het feit als afhankelijk beschouwt van de beslissing van zoodanig regtspunt, de regtsvervolging met of zonder tijdsbepaling schorsen.

1

7. Een ingezeten of inboorling, zich buiten de West-Indische koloniën schuldig of medepligtig gemaakt hebbende aan eenig misdrijf tegen de rust of de veiligheid van het Koningrijk of van zijne koloniën; of aan eenig misdrijf ten aanzien van binnen het Koningrijk of zijne koloniën wettig gangbare geldspeciën; of aan het namaken of vervalschen van eenige in het Koningrijk of zijne koloniën wettig bestaande effecten, munt- of bankbiljetten; of aan het des bewust in omloop brengen van zoodanige nagemaakte of vervalschte stukken; of aan het namaken of vervalschen van eenige zegels, stempels of merken, welke op openbaar gezag binnen het Koningrijk of zijne koloniën gebruikt worden; wordt in de West-Indische koloniën, volgens het aldaar bestaande regt, vervolgd en gestraft, zonder onderscheid of bij de wetten van het land, waarin het misdrijf is gepleegd, dezelfde of andere of wel geheel geene straf op zoodanig misdrijf is gesteld.

Bijaldien hij reeds door een buitenlandschen regter te dier zake mogt gestraft zijn, zal op de ondergane straf worden acht geslagen, en deze, naar haren aard en duur, in mindering worden gebragt van de op te leggen straf.

De bepalingen van dit artikel zijn mede toepasselijk op hen, die, geene ingezetenen of inboorlingen der West-Indische koloniën zijnde, zich aan zoodanige misdrijven hebben schuldig of medepligtig gemaakt, en binnen die koloniën zijn gevat of ten verzoeke harer Regering zijn uitgeleverd.

8. Insgelijks worden, wanneer zij in de West-Indische koloniën gevonden worden, volgens het aldaar bestaande regt vervolgd en gestraft:

1°. Ingezetenen en inboorlingen, die zich buiten die koloniën hebben schuldig of medepligtig gemaakt aan eenig misdrijf hoegenaamd tegen ingezetenen of inboorlingen van die koloniën;

2°. Ingezetenen of inboorlingen, die zich buiten die koloniën, tegen wien ook, en omgekeerd allen wie ook,

die zich daar buiten, tegen ingezetenen of inboorlingen dier koloniën hebben schuldig of medepligtig gemaakt aan moord, brandstichting, diefstal gepaard met braak of met mishandeling, gewapender hand, of bij vereeniging van meer dan twee personen en met verzwarende omstandigheden gepleegd, mitsgaders aan het maken of in omloop brengen van valsch of vervalscht handelspapier.

9. De personen, bij het voorgaande artikel genoemd, worden ter zake der aldaar aangeduide misdrijven niet vervolgd of veroordeeld, indien zij door den buitenlandschen regter daarvan vrijgesproken of daarvoor veroordeeld en gestraft zijn geworden.

EERSTE TITEL.

Van het opsporen der misdrijven en overtredingen.

EERSTE AFDEELING.

Van de ambtenaren belast met de opsporing van misdrijven en overtredingen.

Artikel 10.

Onder overtredingen worden bij dit Reglement verstaan, alle bij algemeene verordening met straf bedreigde feiten, op welke geene hoogere straf is gesteld dan eene gevangenisstraf van eene maand of eene geldboete van f 100, te zamen of afzonderlijk, en hetzij die straf al dan niet gepaard gaat met de verbeurdverklaring van eenige voorwerpen, of met den last tot herstel of tot slechting of opruiming van tot stand gebragte of aangevangen werken.

Alle overige bij algemeene verordening met straf bedreigde feiten zijn misdrijven.

11. Met het opsporen der misdrijven zijn, volgens de onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, de hierna volgende ambtenaren belast, ieder voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van het grondgebied, voor hetwelk hij is aangesteld en beëedigd:

1°. De ambtenaren van het openbaar ministerie;

2°. De commissarissen en agenten van politie;

3°. De hulp-ambtenaren bij algemeene verordening daartoe aangewezen;

4°. Alle andere beambten, in zaken, bij algemeene verordening aan hunne waakzaamheid toevertrouwd.

12. De in het voorgaande artikel genoemde ambtenaren hebben het regt om, in de uitoefening van hunne ambtsverrigtingen, de openbare burgerlijke of de gewapende magt onmiddellijk in te roepen.

Deze is verpligt daaraan onverwijld te voldoen.

13. Gestelde magten en openbare ambtenaren, welke in de uitoefening van hun gezag of bediening kennis bekomen van eenig misdrijf, zijn gehouden daarvan dadelijk berigt te geven aan den procureur-generaal of officier van justitie bij het regtscollegie, waaronder zij behooren, en al de bescheiden, processen-verbaal en akten, die tot de zaak betrekkelijk zijn, in te zenden.

14. Een ieder, die getuige is geweest van een aanslag tegen de openbare rust of veiligheid, of tegen iemands leven of eigendom, zal desgelijks gehouden zijn daarvan dadelijk berigt te geven aan den procureur-generaal of aan den officier van justitie bij het regtscollegie, in welks regtsgebied de daad is gepleegd of de dader woont of kan worden gevonden, — of ook wel aan een der hulp-officieren.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de personen bij artikel 65 vermeld.

15. Alle schriftelijke klagten en aangiften, hetzij die

geschieden door ambtenaren of bijzondere personen, moeten worden onderteekend.

Mondelinge klagten en aangiften worden door den ambtenaar, die dezelve ontvangt, in geschrifte gesteld, en zoo door hem, als door den klager en aangever, indien deze kan schrijven, onderteekend.

16. De commissarissen, en agenten van politie en de hulpofficieren bij n°. 3 van art. 11 bedoeld, voor zoo ver zij niet de betrekking van kantonregter bekleeden, zijn belast met het nasporen der overtredingen. Zij ontvangen de berigten, aangiften en klagten daartoe betrekkelijk.

De processen-verbaal, door hen te dien einde op te maken, zullen inhouden den aard en de omstandigheden der overtredingen, den tijd wanneer, en de plaats waar zij zijn bedreven, en de bewijzen of aanwijzingen ten laste van de vermoedelijk schuldigen.

17. Binnen den kortst mogelijken tijd, doen zij alle stukken en narigten ter zake dier overtredingen geworden aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt, of wel, op de eilanden St. Eustatius en St. Martin, aan den officier bij den raad van justitie, waaronder zij behooren.

TWEEDE AFDEELING.

Van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de hoven en raden van justitie.

Artikel 18.

De procureurs-generaal en officieren van justitie zijn ambtshalve belast met de nasporing en vervolging van alle misdrijven.

Zij houden tevens toezigt op de nasporing en vervolging

ter zake van overtredingen, en kunnen aan de ambtenaren, daarmede belast, de noodige bevelen daartoe geven.

19. In zaken van overspel, hoon, laster of schennis van vrijwillige bewaargeving, kan het openbaar ministerie geene nasporing of vervolging doen, dan op klagte der beleedigde partij.

Het kan dit evenmin ter zake van alle andere misdrijven tusschen echtgenooten of tusschen bloed- of aanverwanten in de regte lijn gepleegd, buiten de aanslagen op het leven of de vrijheid, en zware verwondingen of mishandelingen, of zoodanige, waardoor de openbare rust of orde wordt gestoord.

20. In de bij het voorgaande artikel bedoelde zaken, wordt, bij intrekking der klagte, zelfs de reeds aangevangen vervolging gestaakt, mits die intrekking vóór de sluiting van het onderzoek ter teregtzitting geschiede en vergezeld ga van de betaling, in handen van den griffier, van het bedrag der reeds aangewende kosten.

21. De bepaling van het eerste lid van artikel 19 is niet toepasselijk op hoon of laster jegens den Koning, de leden van het Koninklijke Huis, of de openbare gestelde magten gepleegd.

22. Tot de waarneming der ambtsverrigtingen, bij de vorige artikelen aan de procureurs-generaal of officieren van justitie opgedragen, zijn gelijkelijk geregtigd, die bij het hof, of bij den raad van justitie, onder wiens ressort:

Het misdrijf is begaan;

De beklaagde woont;

Of deze wordt gevonden.

In geval van gelijktijdige bemoeijing van onderscheidene dier ambtenaren, zal diegene hunner steeds met de vervolging der zaak belast blijven, die bij de vorenstaande rangschikking vroeger is geplaatst.

23. In de gevallen, bedoeld bij de artikelen 7 en 8 van dit Reglement, worden die ambtsverrigtingen vervuld door de

ambtenaren van het openbaar ministerie bij het hof of bij den raad van justitie, onder wiens ressort de beklaagde woont, — of wordt gevonden of overgeleverd, — of zijn laatst bekend verblijf heeft gehad.

Bij gelijktijdige bemoeijing, zal de bij deze rangschikking vroeger geplaatste met de vervolging der zaak belast blijven.

24. De ambtenaren van het openbaar ministerie dragen zorg voor de verzending, beteekening en de uitvoering der bevelschriften, welke door den regter in het beleid der zaak worden gegeven.

25. Wanneer zij door klagte, aangifte of op eenige andere wijze zijn onderrigt, dat in hun ressort een misdrijf is gepleegd, of dat iemand, die vermoed wordt daaraan schuldig te zijn, zich daarin bevindt, zijn zij verpligt aanvankelijk naar omstandigheden alle narigten te verzamelen en in te winnen, welke licht over de zaak kunnen verspreiden.

De procureurs-generaal doen voorts, wanneer daartoe termen zijn, de stukken toekomen aan den raadsheer-commissaris bij het hof waartoe zij behooren, met zoodanig requisitoir als zij geraden achten.

26. Het hof of de raad van justitie, op de klagte van den belanghebbende of op andere voldoende wijze bevindende, dat er verzuim plaats heeft in het vervolgen van een misdrijf, kan den procureur-generaal of den officier van justitie gelasten om ten dien aanzien verslag te doen, en hem voorts bevelen om ter zake der opgegeven daadzaken, zoo daartoe termen zijn, vervolgingen in te stellen, of wel de reeds aangevangen vervolgingen met den noodigen spoed voort te zetten.

DERDE AFDEELING.

Van de hulp-officieren.

Artikel 27.

De commissarissen van politie en de onder n°. 3 van artikel 11 bedoelde ambtenaren ontvangen, als hulp-officieren, de klagten of aangiften ter zake van misdrijven, gepleegd in de plaatsen, waar zij hunne gewone dienst verrigten.

28. In geval van gelijktijdige bemoeijing van de procureurs-generaal of officieren van justitie en van de hulp-officieren, zullen deze zich van alle verdere bemoeijing onthouden, ten ware de procureur-generaal of officier hun gelasten mogt in de door hen aangevangen verrigtingen voort te gaan of hem behulpzaam te zijn.

29. Zij zenden de aangiften, de processen-verbaal en andere stukken door hen in zaken van hun beroep opgemaakt, onverwijld aan den ambtenaar van het openbaar ministerie.

De processen-verbaal moeten zijn gedagteekend en zooveel mogelijk inhouden den aard en de omstandigheden van het misdrijf, den tijd wanneer, en de plaats waar het is begaan, en de bewijzen of aanwijzingen ten laste van den vermoedelijk schuldige.

30. Zij doen dit insgelijks in geval van klagte of aangifte van andere misdrijven, dan met welker onderzoek of nasporing zij onmiddellijk belast zijn.

31. De hulpofficieren zijn verpligt, op de vordering van den ambtenaar van het openbaar ministerie, onder wien zij behooren, alle narigten te geven en onderzoek te bewerkstelligen ter zake van misdrijven, met welker nasporing zij zijn belast, gelijk ook, in het beheer der justitie en regterlijke politie, de bevelen na te komen, welke hun door hem worden gegeven.

32. Bij misdrijven met schavotstraf, bannissement of ge-

vangenisstraf van meer dan vijf jaren bedreigd, zijn zij gehouden, om, behalve de bemoeijingen hun bij de voorgaande artikelen opgedragen, tevens reeds dadelijk of zoo spoedig mogelijk een voorloopig berigt daarvan aan den ambtenaar van het openbaar ministerie te doen toekomen.

VIERDE AFDEELING.

Van ontdekking op heeter daad.

Artikel 33.

Ontdekking op heeter daad heeft plaats, wanneer het misdrijf, terwijl het gepleegd wordt of terstond nadat het is gepleegd, ontdekt wordt, of wanneer iemand terstond daarna als dader door het openbaar gerucht wordt vervolgd, of bij hem goederen, wapenen, werktuigen of papieren worden gevonden, welke aanduiden, dat hij dader of medepligtige is.

34. In geval van ontdekking of vervolging van een misdrijf op heeter daad, zijn de ambtenaren bij n°. 1, 2 en 3 van artikel 11 vermeld, verpligt om onmiddellijk alles aan te wenden, wat dienstig kan zijn, niet alleen om het feit tot klaarheid te brengen, maar ook om den dader in handen te krijgen, overeenkomstig hetgeen bij de volgende artikelen is vastgesteld.

35. In geval van een misdrijf op heeter daad ontdekt, is elk dienaar van de openbare magt verpligt, en een iegelijk bevoegd, den verdachte aan te houden en voor een der ambtenaren van het openbaar ministerie of voor een der hulpofficieren te brengen.

Deze laatste moet den aangehoudene dadelijk met de in beslag genomen goederen, wapenen, werktuigen of papieren aan den ambtenaar van het openbaar ministerie overleveren, ten einde overeenkomstig artikel 25 worde gehandeld.

Indien er termen zijn tot voorloopige aanhouding, vaardigt de ambtenaar van het openbaar ministerie, na den verdachte

te hebben gehoord, het bevel daartoe tegen hem uit. Dit bevel wordt onder dezelfde omstandigheden door den hulp-officier uitgevaardigd, wanneer de aangehoudene niet dadelijk aan den ambtenaar van het openbaar ministerie kan worden overgeleverd.

36. De dienaren der openbare magt zullen de weggenomen goederen ter plaatse, waar die zijn heengevoerd, nasporen en in bewarende hand stellen. Nogtans mogen zij daartoe in huizen, werkplaatsen, getimmerten en daaraan belendende omschutte en omheinde plaatsen, niet alléén binnentreden, dan in geval zij zich door eigene bevinding overtuigd hebben, dat de weggenomen goederen daarheen gevoerd zijn. Wanneer zij dit slechts aan de berigten van anderen ontleenen of uit de omstandigheden gissen, mogen zij tot de huiszoeking niet overgaan, dan in het bijzijn van een hulp-officier of ander regterlijk ambtenaar.

Het daarvan op te maken proces-verbaal wordt mede-onderteekend door den ambtenaar, in wiens tegenwoordigheid de huiszoeking heeft plaats gehad.

37. In geval het gepleegde blijken draagt van een misdrijf, waartegen schavotstraf, verbanning of gevangenisstraf van meer dan vijf jaren is bedreigd, moet de ambtenaar van het openbaar ministerie handelen als bij de volgende artikelen van deze afdeeling is voorgeschreven; hij kan dit mede doen bij alle andere misdrijven.

Hij begeeft zich, indien zulks noodig is, onverwijld naar de plaats waar de daad is gepleegd, om aldaar de vereischte processen-verbaal op te maken, ten einde te doen blijken van het bestaan des misdrijfs, van den staat van deszelfs voorwerp, en van de gesteldheid der plaats, en om de verklaringen in te winnen van degenen, die tegenwoordig mogten geweest zijn, of van de buren, huisgenooten of anderen, die men vermoeden kan in staat te zijn om ophelderingen of narigten nopens het feit te geven, welke allen hunne verklaringen

zullen moeten teekenen, zullende bij weigering daarvan melding moeten worden gemaakt.

De procureur-generaal is verpligt den raadsheer-commissaris onverwijld te verwittigen, dat hij zich naar de plaats des misdrijfs begeeft, doch hij behoeft dien ambtenaar niet af te wachten.

Zoodra de raadsheer-commissaris dien ten gevolge op de plaats des misdrijfs tegenwoordig is, worden alle bemoeijingen in deze afdeeling vermeld, door hem op requisitoir van den procureur-generaal verrigt.

38. De ambtenaar van het openbaar ministerie kan bevelen, dat niemand het huis verlate, of zich van de plaats verwijdere, tot na den afloop van het onderzoek te dier plaatse.

De overtreders van zoodanig bevel, kunnen worden gevat en tot na het sluiten van het proces-verbaal worden aangehouden. Daarenboven kunnen zij door den bevoegden regter tot gevangenisstraf van ten langste tien dagen worden veroordeeld.

39. Hij kan bevelen dat de vermoedelijk schuldigen in verzekering worden genomen, en voor hem gebragt; na hun verhoor vaardigt hij, indien er termen zijn tot voorloopige aanhouding, een bevel daartoe uit, vermeldende de plaats, waar de aangehoudene zal worden in verzekering gebragt.

40. Hij neemt in beslag de wapenen en al hetgeen tot het plegen van het misdrijf blijkt of schijnt gediend te hebben, en alles wat verder dienen kan om de waarheid aan den dag te brengen.

Hij vertoont deze voorwerpen aan den verdachte en maant hem aan zich daarover te verklaren.

Hij maakt van alles proces-verbaal op, hetwelk door den verdachte moet worden onderteekend.

Bij weigering wordt daarvan melding gemaakt.

41. Indien de aard van het misdrijf zoodanig is, dat het bewijs waarschijnlijk kan worden verkregen uit de papieren of andere stukken en zaken, in het bezit van den verdachte, begeeft de ambtenaar van het openbaar ministerie zich terstond te diens woonstede, om aldaar datgene op te sporen, wat hij nuttig oordeelt om de waarheid aan het licht te brengen.

Hij maakt daarvan proces-verbaal op, en neemt de papieren of andere stukken onder zich.

Hij doet zich bij deze huiszoeking zoo mogelijk vergezellen door den ambtenaar, bij artikel 36 aangewezen; indien daartoe geene mogelijkheid bestaat, wordt daarvan in het proces-verbaal melding gemaakt.

Indien de huiszoeking door den raadsheer-commissaris wordt verrigt, wordt deze door den ambtenaar van het openbaar ministerie vergezeld.

42. Behalve in de woning van den verdachte, kan de ambtenaar van het openbaar ministerie, tot ontdekking van het misdrijf, huiszoeking doen in de woning, waarin het misdrijf gepleegd is, bij opkoopers van goederen, alsmede in herbergen, koffijhuizen en andere openbare plaatsen.

43. De door hem in beslag genomen voorwerpen worden besloten en verzegeld in een omslag, waarop door hem wordt aangeteekend, op welken dag zij in beslag genomen zijn.

Indien deze niet geschikt zijn om in een omslag te worden gesloten, wordt daaraan door hem een strook papier met zijn zegel vastgehecht, waarop de bovengemelde aanteekening door hem wordt gesteld.

Deze aanteekeningen worden door hem onderteekend.

44. De verrigtingen, in de drie voorgaande artikelen voorgeschreven, geschieden in bijwezen van den verdachte, in geval hij gevat is geworden; de voorwerpen worden hem voorgehouden, ten einde die te erkennen en te waarmerken zoo daartoe termen zijn. Bij weigering wordt daarvan in het proces-verbaal melding gemaakt.

45. De ambtenaar van het openbaar ministerie doet zich, wanneer dit vereischt wordt, vergezellen door een of twee personen, die verondersteld kunnen worden door hunne kunst of hun beroep in staat te zijn, om den aard en de omstandigheden des misdrijfs wel te beoordeelen.

46. In geval van een geweldigen dood, of van een dood waarvan de oorzaak verdacht is, gelijk mede bij zware verwondingen, poging tot vergiftiging en andere aanslagen op iemands leven, doet hij zich vergezellen door een of twee artsen of heelmeesters, die verslag zullen geven omtrent de oorzaken van den dood of van de wonden, en den staat van het lijk of van het ligchaam van den beleedigde.

47. De personen, welke volgens beide voorgaande artikelen opgeroepen zijn, leggen, ieder naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, in handen van den ambtenaar van het openbaar ministerie, den navolgenden eed (belofte) af:

„Ik zweer (belove), dat ik naar mijne uit de wetenschap „en kunst verkregen kennis en ondervinding, naar mijn beste „inzien en overtuiging, getrouw en opregt de waarheid zal „verklaren."

48. Indien de personen, bij de artikelen 45 en 46 vermeld, weigeren hunne diensten aan de justitie te verleenen, kunnen zij door den bevoegden regter tot geldboete van niet meer dan f 50 worden veroordeeld.

49. De processen-verbaal, akten, stukken en instrumenten, in gevolge de voorgaande artikelen opgemaakt of in beslag genomen, blijven of worden in handen gesteld van den ambtenaar van het openbaar ministerie.

De procureurs-generaal handelen daarmede zoo als in het 2de lid van artikel 25 is bepaald.

50. Indien er naar aanleiding van artikel 35 of 39 een bevel van voorloopige aanhouding is uitgevaardigd, geeft de ambtenaar van het openbaar ministerie daarvan onverwijld kennis aan het hof of den raad van justitie, onder indiening van zijn

requisitoir tot het verleenen van een bevel van gevangenhouding.

Wanneer laatstgemeld bevel door het hof of den raad van justitie niet verleend is binnen drie dagen na de ontvangst der kennisgeving, wordt de verdachte van regtswege in vrijheid gesteld.

51. Indien de ambtenaar van het openbaar ministerie verhinderd wordt de werkzaamheden te verrigten, welke hem bij artikel 37 tot en met artikel 47 zijn opgedragen, worden die door de hulp-officieren waargenomen.

De laatsten zullen zich echter aanstonds van alle verdere bemoeijingen onthouden, zoodra de ambtenaar van het openbaar ministerie aanwezig is, ten ware deze hun gelasten mogt in de door hen aangevangen verrigtingen voort te gaan of hem behulpzaam te zijn.

52. Ook buiten ontdekking op heeter daad, wanneer in geval van misdrijf, ter zake waarvan volgens artikel 94 en in de daarbij aangeduide omstandigheden, een bevel van gevangenneming kan worden verleend, uit het voorloopig door den hulp-officier ingestelde onderzoek, gewigtige, op de verklaringen van meerdere personen gegronde, bezwaren tegen iemand gerezen zijn, kan die ambtenaar den verdachte in voorloopige bewaring nemen, mits deze door hem vooraf zij of dadelijk daarop worde ondervraagd, en van alles melding gemaakt worde in het proces-verbaal.

De in bewaring genomene moet, met de stukken in artikel 29 bedoeld, dadelijk worden overgebragt voor den ambtenaar van het openbaar ministerie.

Deze kan, na gedaan onderzoek, den verdachte weder in vrijheid stellen, of wel diens bewaring voor den kortst mogelijken tijd verlengen, ten einde inmiddels een bevel tot voorloopige aanhouding of tot gevangenneming te kunnen requireren, van welk een of ander aanteekening door hem gedaan wordt op het proces-verbaal, dat de in-bewaringneming vermeldt.

Indien hij zelf het voorloopig onderzoek verrigt, kan ook hij, ten zelfden einde als bij het vorige lid is aangeduid, in de bedoelde gevallen, den verdachte in voorloopige bewaring doen nemen.

TWEEDE TITEL.

Van den raadsheer-commissaris en van de voorloopige informatiën.

Artikel 53.

Bij de hoven van justitie wordt door den Gouverneur der kolonie, na het hof daarop gehoord te hebben, een der leden tot raadsheer-commissaris aangesteld, die belast is met het voorloopig onderzoek en de instructie der strafzaken.

54. De raadsheeren-commissarissen genieten eene jaarlijksche toelage, door den Koning te bepalen; zij worden aangesteld voor den tijd van drie jaren, en zijn telkens weder benoembaar.

Wanneer een raadsheer-commissaris aftreedt, zal hij niettemin de door hem begonnen instructiën voortzetten en ten einde brengen.

55. Bij tijdelijke verhindering van den raadsheer-commissaris belast het hof een der overige leden met de waarneming van zijne dienst.

56. De raadsheer-commissaris kan geene voorloopige informatiën inwinnen, zonder requisitoir van den procureur-generaal.

Indien de raadsheer-commissaris verklaart, dat er geene termen tot het inwinnen van voorloopige informatiën bestaan, kan de procureur-generaal deze verklaring ter kennis brengen van het hof, ten einde door hetzelve daaromtrent worde beslist.

In geval het hof beslist, dat de zaak behoort te worden

vervolgd, kan zij daartoe een anderen raadsheer-commissaris benoemen.

57. De raadsheer-commissaris wordt bij al zijne ambtsverrigtingen bijgestaan door den griffier of door dengene, die, volgens het Reglement op de zamenstelling der regterlijke magt, diens plaats kan vervangen.

De procureur-generaal kan bij de verhooren tegenwoordig zijn, in welk geval daarvan bij het proces-verbaal melding wordt gemaakt; hij is bevoegd, ook dan wanneer hij niet tegenwoordig is, aan den raadsheer-commissaris de vragen op te geven, die hij verlangt dat zullen worden gedaan, waarop deze naar bevind van zaken zal beschikken.

58. De raadsheer-commissaris is verpligt telken reize de verhooren en ingewonnen informatiën aan den procureur-generaal, op diens verlangen, mede te deelen, ten einde dezen in staat te stellen de vereischte requisitoiren te doen.

59. De raadsheer-commissaris beveelt de dagvaarding van personen, welke hem als getuigen door den procureur-generaal zijn opgegeven.

Hij kan mede doen oproepen de zoodanigen, die door den verdachte zijn aangeduid, of die hij ambtshalve vermeent te moeten hooren.

Bij het proces-verbaal wordt melding gemaakt van al de door den verdachte, als getuigen, opgegeven personen, om het even of de raadsheer commissaris die al of niet heeft laten oproepen.

De dagvaarding der getuigen geschiedt door een deurwaarder of door een dienaar van de openbare magt, op last van den raadsheer-commissaris.

60. De getuigen worden door den raadsheer-commissaris afzonderlijk gehoord; hij kan ze echter met elkander confronteren.

61. De raadsheer-commissaris moet aan de getuigen hunne namen, voornamen, ouderdom, staat, beroep, godsdienstige gezindheid, woonplaats of verblijf afvragen; voorts,

of zij den verdachte door bloedverwantschap of door aanhuwelijking bestaan, en zoo ja, in welken graad, alsmede of zij in dienstbetrekking tot hem staan.

Alvorens hunne getuigenis af te leggen, moeten zij beloven de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen.

Die opgaven en belofte, mitsgaders alle verdere vragen aan hen gedaan, en de antwoorden daarop gegeven, worden door den griffier behoorlijk in geschrift gesteld.

62. Het alzoo in schrift gestelde wordt onderteekend door den raadsheer-commissaris, den griffier en de getuigen, nadat het is voorgelezen, en de getuigen verklaard hebben, daarbij te volharden. Indien de getuigen niet teekenen kunnen of willen, wordt daarvan onder het proces-verbaal melding gemaakt.

63. Tusschen de regels mag niet worden ingeschreven.

De doorschrappingen en verwijzingen worden door den raadsheer-commissaris, den griffier en de getuigen goedgekeurd en onderteekend; het tusschen de regels ingeschrevene en de niet-goedgekeurde doorhalingen en verwijzingen zijn nietig en van onwaarde.

64. Een ieder, die voor den raadsheer-commissaris gedagvaard is om getuigenis der waarheid te geven, is gehouden voor hem te verschijnen, en, behoudens de uitzonderingen in het volgende artikel vermeld, getuigenis af te leggen.

65. Van het geven van getuigenis kunnen zich verschoonen:

1°. Des verdachten bloed- of aanverwanten, in de regte linie tot welken graad ook, en in de zijdlinie tot den derden graad ingesloten;

2°. Zijn echtgenoot, ook zelfs na de echtscheiding;

3°. Zij, die uit hoofde van hun stand, beroep of wettige betrekking tot geheimhouding verpligt zijn, — doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd.

66. Indien een getuige niet verschijnt, en er geene geldige redenen voor zijne afwezigheid bekend zijn, wordt hij,

2

op requisitoir van den procureur-generaal, zonder verderen vorm, verwijl noch hooger beroep, door den raadsheer-commissaris in eene geldboete van hoogstens f 30 verwezen.

De laatste verleent voorts tegen den getuige eene tweede dagvaarding, en kan daarbij voegen een bevel van medebrenging, of dit naderhand verleenen.

67. Indien de getuige, bij zijne verschijning op de tweede dagvaarding, billijke redenen van verschooning aanvoert, kan hij door den raadsheer-commissaris, nadat de procureur-generaal, tegenwoordig zijnde, gehoord is, van de opgelegde boete geheel of gedeeltelijk worden ontheven.

68. Indien een getuige weigert getuigenis der waarheid af te leggen, kan het hof, op verslag van den raadsheer-commissaris, na verhoor of behoorlijke oproeping van den getuige, en op de conclusiën van den procureur-generaal, bevelen, dat de getuige in gijzeling worde gebragt en gehouden, tot dat hij aan zijne verpligting zal hebben voldaan.

Dit bevel is dadelijk uitvoerbaar, niettegenstaande verzet.

69. Na den afloop van het voorloopig onderzoek, wordt de weigerachtige getuige, indien de zaak, waarin zijne getuigenis gevorderd werd, niet naar de teregtzitting wordt verwezen, uit de gijzeling ontslagen, maar kan hij desniettemin, na verhoor of behoorlijke oproeping, en op requisitoir van den procureur-generaal, door het hof ter zake zijner onwilligheid veroordeeld worden tot gevangenisstraf van ten langste zes maanden.

70. De raadsheer-commissaris moet den getuige afvragen, af hij schadeloosstelling verlangt, en zoo ja, die begrooten op vertooning van de akte van dagvaarding.

71. Wanneer een getuige op voldoende wijze doet blijken, dat hij buiten staat is om op de hem gedane dagvaarding te verschijnen, begeeft de raadsheer-commissaris zich ter zijner woning.

72. Indien een getuige wel woonachtig is of zich bevindt onder het ressort van het hof, dat van de zaak moet kennis

nemen, doch niet ter plaatse alwaar het is gevestigd, kan de raadsheer-commissaris de ontworpen vraag-artikelen, met magtiging om daarop of naar aanleiding daarvan den getuige te hooren, overzenden aan den kanton-regter ter plaatse waar de getuige woonachtig is of zich bevindt, en bij gebreke van dien aan zoodanigen ambtenaar, als de commissaris daartoe het meest geschikt zal oordeelen.

Bij dat verhoor wordt de kanton-regter bijgestaan door zijn griffier, de andere ambtenaren zooveel doenlijk door iemand daartoe door hen te benoemen.

De alzoo gemagtigden maken de processen-verbaal van getuigen-verhoor in duplo op, en zenden één daarvan besloten en verzegeld aan den raadsheer-commissaris.

Indien de getuige woonachtig is of zich bevindt in een ander gedeelte der West-Indische koloniën, buiten het ressort van het hof, dat van de zaak moet kennis nemen, geeft de raadsheer-commissaris daarvan kennis aan het hof, waartoe hij behoort, en worden de ontworpen vraag-artikelen door dat hof verzonden aan het hof- of den raad van justitie, waaronder de getuige woonachtig is of zich bevindt, ten einde daarop, of naar aanleiding daarvan, den getuige te doen hooren.

73. De raadsheer-commissaris kan het verslag vragen van artsen, heelmeesters of anderen, die verondersteld kunnen worden door hunne kunst of hun beroep in staat te zijn om den aard en de omstandigheden van het misdrijf te beoordeelen.

De deskundigen leggen in zijne handen den eed af, in artikel 47 omschreven.

De bepaling van artikel 48 is ten deze toepasselijk.

74. De artikelen 164 en 165 zijn ook op het verhoor van den raadsheer-commissaris van toepassing, met dien verstande, dat alsdan de benoeming van den tolk door den raadsheer-commissaris zelven geschiedt.

75. Buiten het geval van betrapping op heeter daad mag geene huiszoeking plaats hebben zonder verlof van het hof.

Echter mag, in geval van dringende noodzakelijkheid, zonder dit verlof, door den raadsheer-commissaris, ter requisitie van den procureur-generaal, huiszoeking geschieden in de plaatsen in artikel 42 vermeld.

76. Buiten het geval van betrapping op heeter daad mogen geene boeken of papieren van den verdachte door den raadsheer-commissaris worden onderzocht of in beslag genomen, zonder dat hij daartoe eene bijzondere magtiging van het hof heeft ontvangen.

77. De huiszoekingen worden door den raadsheer-commissaris in de tegenwoordigheid van den procureur-generaal gedaan.

Buiten de plaats, waar het hof is gevestigd, kunnen zij opgedragen worden aan de ambtenaren bij artikel 72 aangewezen, bijgestaan zoo als bij dat artikel is bevolen.

78. Indien de papieren of boeken van den verdachte moeten onderzocht worden, kan deze daarbij in persoon of bij een gemagtigde tegenwoordig zijn. Het proces-verbaal moet alsdan door den verdachte of zijn gemagtigde worden onderteekend, of zal bij weigering daarvan melding worden gemaakt.

De bepalingen van artikel 43 zijn bij huiszoekingen, in dit en het voorgaande artikel vermeld, toepasselijk.

79. Wanneer, volgens de bepalingen van artikel 94, termen tot gevangenneming bestaan, kan de raadsheer-commissaris, op het requisitoir van den procureur-generaal, een bevel van voorloopige aanhouding tegen den verdachte verleenen.

De bepalingen van artikel 50 zijn alsdan toepasselijk.

De verdachte moet dadelijk na zijne aanhouding worden ondervraagd.

80. De raadsheer-commissaris kan, gedurende de voorloopige informatiën een van misdrijf verdachte bij eene schriftelijke oproeping voor zich ontbieden, en van hem zoodanige inlichtingen vragen, als hij oorbaar acht. Hij kan hem echter door geene dwangmiddelen verpligten aan die oproeping te voldoen.

De ambtenaren, in artikel 72 genoemd, kunnen ook door

den raads-commissaris worden gelast, om den verdachte, indien hij niet woonachtig is ter plaatse alwaar het hof is gevestigd, schriftelijk ten vermelden einde voor zich op te roepen, in welk geval van toepassing zijn de verdere bepalingen van artikel 72.

De bepalingen van het vorige artikel zijn ook ten deze van toepassing.

Indien geen bevel tot voorloopige aanhouding of tot gevangenhouding tegen den verhoorde wordt verleend, kan deze voor noodzakelijke reiskosten vergoeding vorderen, die alsdan door den raadsheer-commissaris, op vertooning der schriftelijke oproeping, wordt begroot, even als voor getuigen.

81. De bepalingen van dezen titel, rakende de hoven van justitie en de procureurs-generaal, gelden ook voor de raden van justitie en de officieren van justitie; doch worden deze laatsten tevens belast met het houden der voorloopige informatiën, onder gelijke bevoegdheid als bij de voorgaande artikelen van dezen titel aan de raadsheeren-commissarissen bij de hoven van justitie is gegeven; des echter, dat de oplegging en vrijstelling der boete, bij de artikelen 66 en 67 bedoeld, geschieden door de raden van justitie, op verslag en requisitoir van den officier van justitie.

Bij de huiszoekingen, in artikel 77 bedoeld, doet de officier van justitie zich vergezellen van een ambtenaar of van twee getuigen, behalve den griffier.

82. Eene voorloopige instructie heeft plaats bij misdrijven tot de kennisneming der hoven van justitie behoorende, indien tegen het feit schavotstraf, bannissement of meer dan vijfjarige gevangenisstraf is bedreigd; en bij die waarvan de raden van justitie kennis nemen, in alle zaken, waarin zij niet in het hoogste ressort regt spreken.

83. Bij alle andere misdrijven heeft geene voorloopige instructie plaats, tenzij een bevel tot gevangenneming of tot gevangenhouding verleend zij, of wel de voorloopige instructie

hetzij door het openbaar ministerie, hetzij door den beklaagde gevorderd, of door den regter noodig geoordeeld wordt.

84. De voorloopige instructie heeft steeds plaats, indien het geldt misdrijven of overtredingen met gevangenisstraf bedreigd, gedurende den tijd hunner bediening begaan door:

1°. De leden der koloniale of adviserende raden;

2°. De presidenten, leden, assessoren, plaatsvervangende leden, plaatsvervangende assessoren en griffier der hoven of raden van justitie;

3°. De ambtenaren van het openbaar ministerie;

4°. De kanton-regters, hunne plaatsvervangers en griffiers;

5°. De land-drosten in de districten Coronie en Nickerie, en de gezaghebbers op de eilanden St. Eustatius, St. Martin, Aruba, Bonaire en Saba.

85. Ter zake van overtredingen heeft overigens geene voorloopige instructie plaats.

86. Hij, die vermoedt, dat een regtsingang tegen hem zal worden gerequireerd, is bevoegd bij den regter, die van de zaak zoude moeten kennis nemen, een verzoekschrift in te leveren, zoowel tot bestrijding van zoodanig te nemen requisitoir, als voor het geval van artikel 92, ten dien einde, dat de regtsingang niet verleend worde, dan met bevel tevens tot eene voorloopige instructie.

Zoodanig verzoekschrift wordt aan het openbaar ministerie medegedeeld, en bij de stukken gevoegd.

DERDE TITEL.

Van den regtsingang, de voorloopige instructie en het verdere onderzoek in raadkamer.

EERSTE AFDEELING.

Van den regtsingang enz. bij de hoven van justitie.

Artikel 87.

Zoodra de procureur-generaal voldoende aanwijzing verkregen heeft van een gepleegd misdrijf en van den persoon, die zich daaraan schuldig zoude hebben gemaakt, hetzij na betrapping op heeter daad, hetzij na het voorloopig onderzoek bij den vorigen titel behandeld, hetzij eindelijk uit ingewonnen processen-verbaal of andere bewijsmiddelen, is hij verpligt de stukken ten spoedigste aan het hof van justitie aan te bieden, met een requisitoir tot het verleenen van regtsingang tegen den verdachte. Naar den aard der zaak en der omstandigheden, vordert hij daarbij tevens, hetzij eene voorloopige instructie, met bevel of tot dagvaarding in persoon of tot gevangenneming of tot gevangenhouding, hetzij de verwijzing der zaak naar de openbare teregtzitting.

Het hof, uit drie leden zamengesteld, beschikt hierop in raadkamer.

88. Indien het aan het hof blijkt, dat de kennisneming en de instructie der zaak tot de bevoegdheid van een ander collegie behooren, verwijst het de zaak naar den bevoegden regter.

De procureur-generaal doet in dat geval de stukken toekomen aan den bevoegden ambtenaar bij zoodanig collegie.

89. Wanneer het hof bevindt, dat het feit niet onder het bereik der strafwet valt, of dat er geene voldoende aanwijzing van schuld tegen den verdachte bestaat, noch uit een nader onderzoek te wachten is, weigert het den regtsingang en verklaart, dat er geen grond is om voort te procederen.

90. Indien het hof bevindt, dat er voor alsnog geene voldoende aanwijzing van schuld tegen den verdachte bestaat, of dat van den aard des misdrijfs nog niet genoegzaam blijkt, beveelt het een nader onderzoek.

91. Indien het hof bevindt, dat er voldoende gronden van bezwaar aanwezig zijn, doch dat het feit slechts eene overtreding oplevert, verwijst het de zaak naar den bevoegden regter.

In het geval, bij het voorgaande artikel voorzien, kan, en in dat van het eerste lid van dit artikel, moet het hof gelasten, dat de verdachte, zoo hij in hechtenis is, in vrijheid worde gesteld, tenzij hij uit anderen hoofde in hechtenis behoore te blijven.

92. Indien het hof bevindt, dat er voldoende gronden van bezwaar aanwezig zijn, en dat er, volgens het bepaalde bij de artikelen 82, 83 en 84, geene termen tot eene verdere voorloopige instructie bestaan, verleent het regtsingang tegen den beklaagde, met verwijzing der zaak naar de openbare teregtzitting.

93. Indien bij het aanwezig zijn van voldoende bezwaren eene voorloopige instructie, volgens de bepalingen der genoemde artikelen, door het hof noodig of nuttig geoordeeld wordt, verleend het regtsingang tegen den beklaagde, met verwijzing der zaak naar den raadsheer-commissaris tot voorloopige instructie en met een bevel, of tot dagvaarding in persoon, of tot gevangenneming of gevangenhouding van den beklaagde.

94. Gevangenneming of gevangenhouding kan bevolen worden ter zake van alle misdrijven, op welke eene zwaardere straf is bedreigd dan van een jaar gevangenis, met of zonder geldboete of andere bijkomende strafbepaling; doch alleen wanneer:

1°. Er gegronde vrees voor ontvlugting bestaat;

2°. De beklaagde reeds gevlugt is, of zich schuil houdt;

3°. Of, hetzij in het belang van het onderzoek der zaak, hetzij tot stuiting van den voortgang of van de ver-

ergering van het misdrijf of van de gevolgen daarvan, er noodzakelijkheid bestaat om hem in verzekerde bewaring te nemen.

Ook na den verleenden regtsingang kan het hof, in elken stand van het geding, in raadkamer of op de teregtzitting, en op requisitoir van het openbaar ministerie of ambtshalve, doch met inachtneming der vorenstaande bepalingen, steeds nog een bevel van gevangenneming of gevangenhouding verleenen.

Gelijkerwijze gelast het hof de weder-invrijheidstelling, zoodra de omstandigheden de verdere gevangenhouding niet meer vereischen.

Indien gevangenneming of gevangenhouding is bevolen, kan het hof, naar omstandigheden, den beklaagde, op diens verzoek, toestaan om op eigen kosten in zijne woning of elders buiten de gewone gevangenis te worden bewaakt.

Dit verlof kan altijd worden ingetrokken.

95. Indien, na het verleenen van den regtsingang, termen tot gevangenhouding van den gedaagde in persoon ontstaan, kan de raadsheer-commissaris, op requisitoir van den procureur-generaal, een bevel van voorloopige aanhouding uitvaardigen.

De bepalingen van artikel 50 zijn op dat bevel van toepassing.

96. De beschikkingen, bij het laatste lid van artikel 87 bedoeld, gelijk ook alle latere, waarbij gevangenneming, gevangenhouding, of invrijheidstelling bevolen wordt, worden door al de leden van het hof, die over de zaak gezeten hebben, benevens den griffier onderteekend.

Die, houdende regtsingang, worden aan den beklaagde beteekend vóór, of uiterlijk te gelijk met de uitvoering, of met eenige verdere akte van vervolging, op straffe van nietigheid van al wat daartegen geschied is.

Zij behelzen de namen of eene zoo klaar mogelijke aanduiding van den beklaagde, en eene hoofdzakelijke opgave van het feit, dat hem wordt ten laste gelegd; alsmede, bij een bevel van gevangenneming of gevangenhouding, de vermelding

der redenen, die den regter daartoe bewogen hebben, en de aanwijzing der plaats waar de beklaagde in hechtenis zal worden gesteld of gehouden; alles op straffe van nietigheid.

De nietigheid, bij de twee voorgaande leden van dit artikel bedoeld, kan door den beklaagde worden ingeroepen bij zijn eerstvolgende verhoor voor den raadsheer-commissaris, of, wanneer dit geen plaats mogt hebben, bij de behandeling der zaak ter teregtzitting. In het eerste geval schorst de raadsheer-commissaris de instructie, en verwijst hij het incident ter beslissing naar de eerstvolgende openbare teregtzitting voor strafzaken van het hof. In allen gevalle kan het hof, de nietigheid uitsprekende, het herstel van het verzuim gelasten, ten koste van den deurwaarder of van den griffier, die het gepleegd heeft.

97. In geval van dadelijke verwijzing naar de teregtzitting, kan de beklaagde daartegen verzet doen, en alsnog eene voorloopige instructie vorderen, bij een verzoekschrift, aan het hof in te dienen en aan den procureur-generaal te beteekenen, binnen . . . . . dagen na de beteekening van den regtsingang.

Wanneer het hof, na den procureur-generaal gehoord te hebben, het verzet deugdelijk bevindt, verwijst het de zaak naar den raadsheer-commissaris, zoo als bij artikel 93 is voorgeschreven, en verklaart het de dagvaarding vervallen, die intusschen reeds mogt zijn uitgegaan.

98. In geval van een verleend bevel van gevangenneming of gevangenhouding, wordt de beklaagde, binnen vier en twintig uren na zijne overbrenging in de gevangenis of na de beteekening van het bevel van gevangenhouding, door den raadsheer-commissaris verhoord, ten ware zoodanig verhoor reeds vroeger mogt hebben plaats gehad.

99. In geval van dagvaarding in persoon, wordt de beklaagde bij bevel van den raadsheer-commissaris geroepen en gedaagd, om op een bepaalden dag en uur voor hem te verschijnen, ten einde gehoord te worden op de feiten ten zijnen laste in het bevel summierlijk uitgedrukt. Bij zijne verschij-

ning wordt hij terstond door den raadsheer-commissaris ondervraagd.

100. Indiën de gedaagde in persoon niet verschijnt, doet de raadsheer-commissaris hem andermaal dagvaarden, en zulks met een bevel van medebrenging, wanneer de gedaagde van geene wettige verhindering heeft doen blijken.

De deurwaarder of dienaar der openbare magt, met dat exploit belast, kan, des noodig zijnde, de openbare burgerlijke of de gewapende magt van de plaats of die der nabijgelegene plaats ter zijner hulp inroepen, welke verpligt is onverwijld aan die vordering te voldoen.

De deurwaarder of dienaar der openbare magt maakt, indien de gedaagde niet kan worden gevat, proces-verbaal van de gedane nasporing op, en beteekent het bevel van medebrenging aan den gedaagde, waarop hij het bevel van medebrenging en het proces-verbaal in handen stelt van den raadsheer-commissaris.

101. De gedaagde in persoon wordt na ondergaan verhoor door den raadsheer-commissaris vrijgelaten, onder verpligting van zoo dikwijls vóór dien raadsheer te verschijnen, als deze zal noodig achten.

Bij elke niet-verschijning van den gedaagde zijn de bepalingen van het voorgaande artikel toepasselijk.

102. De bepalingen van den voorgaanden titel, betrekkelijk het hooren en de verpligtingen van getuigen, deskundigen en tolken, de boete, den lijfsdwang en de straffen tegen hen bedreigd, de huiszoekingen, mitsgaders het vastgestelde in artikel 57, zijn bij de voorloopige instructie van toepassing.

De raadsheer-commissaris kan den beklaagde, hetzij ambtshalve, hetzij op requisitoir van den procureur-generaal, hetzij op zijn eigen verzoek, zoo dikwijls hooren, en, des noods, met de getuigen, of dezen of de beklaagden onderling confronteren, als hij noodig oordeelt.

103. Indien uit de instructie merkelijke bezwaren tegen

derden ontstaan, en het belang der justitie eene onmiddellijke voorziening vordert, kan de raadsheer-commissaris, in de gevallen bij artikel 94 aangewezen, ter requisitie van den procureur-generaal, een bevel van voorloopige aanhouding tegen die derden uitvaardigen. Ook op dat bevel zijn de bepalingen van artikel 50 van toepassing.

104. Zoodra de raadsheer-commissaris de instructie heeft ten einde gebragt, stelt hij de stukken in handen van den procureur-generaal.

105. Indien de procureur-generaal bevindt, dat de instructie niet volledig is, verzoekt hij den raadsheer-commissaris haar meer volledig te maken, met aanduiding van hetgeen hij daartoe noodig oordeelt.

106. Het hof kan, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van den beklaagde, zich de stukken doen overleggen, en bevelen dat de instructie spoedig worde voleindigd, of haar sluiten, zoo daartoe gronden bestaan.

Het slaat bijzonder acht, dat, wanneer de beklaagde zich in hechtenis bevindt, de zaak met den meest mogelijken spoed worde voortgezet.

107. Binnen 24 uren, zoo de beklaagde in hechtenis is, en anders binnen den kortst mogelijken tijd na den afloop der instructie, laat de procureur-generaal aan den beklaagde beteekenen, dat de instructie gesloten is.

Het vermogen aan den beklaagde, bij het tweede lid van het volgende artikel toegekend, moet in de akte van beteekening worden uitgedrukt.

108. Tusschen den tienden en vijftienden dag, na de beteekening bij het vorige artikel bedoeld, indien de beklaagde in hechtenis is, en, zoo hij niet in hechtenis is, binnen den tienden en vijftienden dag, nadat de procureur-generaal kennis heeft bekomen, dat de beteekening is geschied, dient de laatste de stukken met zijn verslag en requisitoir aan het hof in.

De beklaagde heeft de bevoegdheid tot op den genoemden

vijftienden dag eene memorie aan het hof in te leveren, waartoe hij zich met een raadsman kan beraden, welke aan hem, indien hij zulks verlangt, door den president van het hof, invoege als bij artikel 125 is bepaald zal worden toegevoegd.

De bepalingen van artikel 127 en van de beide eerste leden van artikel 128 zijn alsdan van toepassing.

De procureur-generaal kan van de memorie inzage nemen.

109. Het hof, zamengesteld uit drie leden, waaronder de raadsheer commissaris kan begrepen zijn, hoort het verslag van den procureur-generaal aan.

Deze licht zijn requisitoir bij monde toe, geeft het onderteekend aan het hof over en verwijdert zich vervolgens uit de raadkamer.

Het hof doet uiterlijk binnen acht dagen uitspraak op het requisitoir, naar aanleiding van de stukken, zonder den beklaagde of de getuigen te hooren.

110. Indien het hof bevindt, dat een of ander punt nog nader dient te worden opgehelderd, beveelt het dat daaromtrent binnen een bepaalden termijn nieuwe bewijzen worden ingewonnen. Zoodra deze nieuwe bewijzen zijn ingewonnen, wordt gehandeld als in het voorgaande artikel is bepaald.

111. Indien het hof bevindt, dat de feiten noch misdrijf noch overtreding opleveren, of dat uit de instructie geene voldoende bezwaren tot verdere vervolging tegen den beklaagde zijn gerezen, verklaart het zulks bij zijne uitspraak, met bijvoeging, dat er dien ten gevolge geene termen tot teregtstelling van den beklaagde aanwezig zijn.

112. In het geval, bij het voorgaande artikel bedoeld, kan de beklaagde wegens hetzelfde feit niet meer in regten worden betrokken, tenzij er nieuwe bezwaren mogten zijn ingekomen.

Als nieuwe bezwaren worden aangemerkt de verklaringen van getuigen, stukken, bescheiden en processen-verbaal, welke door het hof niet hebben kunnen worden onderzocht, en van

dien aard zijn, dat zij of de bewijzen versterken, welke de regter te zwak heeft geoordeeld, of de feiten meer ontwikkelen tot betere ontdekking der waarheid.

In zoodanig geval beslist het hof, zamengesteld als in artikel 109 is vermeld, op het requisitoir van den procureur-generaal, of er termen zijn tot eene nadere instructie, welke alsdan op de gewone wijze geschiedt.

113. Indien het hof bevindt, dat er voldoende blijken van schuld aanwezig zijn, maar dat het feit slechts eene overtreding oplevert, verwijst het de zaak waar het behoort.

114. Indien het hof bevindt, dat er voldoende blijken van schuld aanwezig zijn, en dat het feit een misdrijf oplevert, beveelt het de teregtstelling bij den vierden titel omschreven.

115. Indien de aan het hof gelijktijdig overgelegde stukken betrekkelijk zijn tot zamenhangende misdrijven, doet het hof over deze allen bij een en hetzelfde arrest uitspraak.

116. Misdrijven worden geacht zamenhangend te zijn, wanneer zij zijn gepleegd:

1°. Door verschillende vereenigde personen gelijktijdig;

2°. Door verschillende personen, op onderscheidene tijden en plaatsen, doch ten gevolge van eene door hen vooraf gemaakte afspraak;

3°. Het eene met het oogmerk om zich de middelen te verschaffen tot het plegen van een ander misdrijf, of de uitvoering daarvan te bevorderen of tot stand te brengen, of wel om zich tegen de straf van een ander misdrijf te beveiligen.

117. Het arrest van teregtstelling wordt onderteekend door ieder der leden, die over de zaak hebben gezeten, en door den griffier, die daarin melding maakt van het requisitoir van den procureur-generaal, en van de namen der raadsheeren, die het arrest hebben helpen wijzen.

118. Het arrest van teregtstelling moet, op straffe van nietigheid, aan den beklaagde binnen drie dagen, indien hij

in hechtenis is, en anders zoodra mogelijk, worden beteekend, en afschrift daarvan aan hem gelaten worden.

119. In geval de teregtstelling is bevolen, wordt gehandeld als in dit en de volgende artikelen van dezen titel is bepaald.

Wanneer de beklaagde in hechtenis is, wordt hem, binnen 48 uren na de beteekening in het voorgaande artikel vermeld, door den president van het hof of door een der raadsheeren, door den president benoemd, gevraagd, of hij dezelfde persoon is, welke moet worden teregtgesteld, en voorts, of hij een raadsman heeft gekregen om hem in zijne verdediging behulpzaam te zijn; bij gebreke waarvan hij, indien het een misdrijf geldt, met schavotstraf, bannissement of meer dan vijfjarige gevangenisstraf bedreigd, hem dadelijk een raadsman, in voege als bij artikel 125 is bepaald, toevoegt; van welk een en ander proces-verbaal wordt opgemaakt, hetwelk ook door den beklaagde wordt onderteekend; bij weigering wordt daarvan in het proces-verbaal melding gemaakt.

120. Indien de beklaagde in vrijheid is, of ter zake van een ander misdrijf wordt vervolgd, geschiedt die toevoeging door den president alleen ten verzoeke des beklaagden.

121. Zoodra het hof de teregtstelling heeft bevolen, maakt de procureur-generaal eene akte van beschuldiging op.

122. De akte van beschuldiging moet inhouden:

1°. Den naam of eene duidelijke aanwijzing van den persoon des beklaagden;

2°. Eene duidelijke en geregelde voordragt van al hetgeen de instructie heeft doen kennen betrekkelijk het feit of de feiten aan den beklaagde ten laste gelegd.

Die akte moet worden besloten door de bepaalde vermelding van het feit of de feiten, waarvan de beklaagde dien ten gevolge en overeenkomstig het arrest van teregtstelling wordt beschuldigd, met alle omstandigheden, welke volgens de wettelijke bepalingen tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven.

123. De akte van beschuldiging wordt aan den beklaagde beteekend. Indien hij de Nederlandsche taal niet verstaat, wordt hem behalve het afschrift ook eene getrouwe vertaling der akte gelaten, opgemaakt door een beëedigd translateur, hetzij in de landstaal van den beklaagde, hetzij in eene andere, die hij verstaat.

Te gelijker tijd wordt de beklaagde gedagvaard om op de teregtzitting te verschijnen, ten minste veertien dagen en ten langste acht weken na het exploit van dagvaarding. Ten aanzien van beklaagden, die, niet in hechtenis zijnde, zich niet bevinden of niet woonachtig zijn ter plaatse waar het hof is gevestigd, worden de termijnen in acht genomen, bepaald bij artikel.... van het Reglement op de Burgerlijke Regtsvordering; en in dat geval worden aan den beklaagde bij de dagvaarding de namen der getuigen opgegeven, die de procureur-generaal ter teregtzitting wil doen hooren.

De termijnen kunnen steeds op verzoek van den beklaagde, en na den procureur-generaal daarop gehoord te hebben, door het hof worden verkort.

Indien de beklaagde in hechtenis is, moeten die beteekening en dagvaarding plaats hebben binnen vier weken na de uitspraak van het arrest van teregtstelling.

De procureur-generaal draagt de kosten van beteekening en dagvaarding, indien het hof, op de vordering des beklaagden, het geding uit hoofde der niet vormelijke beteekening geen voortgang doet hebben.

124. De beteekening en dagvaarding, in de artikelen 100, 107, 118 en 123 vermeld, geschieden door een deurwaarder of een dienaar der openbare magt aan den persoon des beklaagden of aan zijne woonplaats, en, indien de woonplaats niet bekend is, aan zijn laatste verblijf.

Indien zoowel de woonplaats als het laatste verblijf onbekend zijn, wordt het exploit aan het gebouw van het hof aangeplakt.

Indien de beklaagde in hechtenis is, geschiedt het exploit altijd aan zijn persoon.

125. Tot raadslieden kunnen alleen gekozen of toegevoegd worden pleitbezorgers voor den hove praktiserende. Bij volstrekte noodzakelijkheid echter kunnen ook andere geschikte personen daartoe genomen worden, een en ander ter beoordeeling van den president. De toevoeging wordt dadelijk ter kennisse gebragt van den benoemde.

Mede-beklaagden, die geene tegenstrijdige belangen hebben, kunnen door een en denzelfden raadsman worden bijgestaan.

Bij verhindering van den gekozen of toegevoegden raadsman, kan de president altijd nog een ander in zijne plaats benoemen.

126. Zoodra het arrest van teregtstelling aan den beklaagde is beteekend, heeft zijn raadsman toegang tot hem, en kan hem, behoudens het vereischte toezigt, alleen spreken.

127. De raadsman mag ter griffie van het hof inzage nemen van al de stukken, zonder ze te ligten, of de voortzetting der zaak op te houden.

Indien de aard der zaak zulks nuttig of noodig maakt, kan de president van het hof die inzage ook aan den beklaagde op diens verzoek toestaan.

128. De beklaagden kunnen van alle stukken, die zij verlangen, ten hunnen koste afschriften doen nemen, waarvoor hun echter niets meer in rekening kan worden gebragt dan het enkele schrijfloon.

Bij onvermogen, ter beoordeeling van den president, gelast deze, dat zulks kosteloos geschiede.

Indien de beklaagde geen raadsman heeft, kunnen de regten, bij dit en het voorgaande artikel bedoeld, door hem zelven worden uitgeoefend.

129. Wanneer er wegens zamenhangende misdrijven onderscheidene akten van beschuldiging tegen verschillende beklaagden zijn opgemaakt, kan het hof, op requisitoir van den

procureur-generaal of ambtshalve, bevelen, dat die zaken in eens en gelijktijdig worden behandeld.

130. Wanneer de akte van beschuldiging over verscheidene al of niet met elkander zamenhangende misdrijven loopt, kan het hof, op requisitoir van den procureur-generaal of ambtshalve, bevelen, dat de beklaagde voor alsnog slechts over eene of eenige van die misdrijven worde teregt gesteld.

TWEEDE AFDEELING.

Van den regtsingang enz. bij de raden van justitie.

Artikel 131.

De bepalingen der voorgaande afdeeling voor de hoven van justitie en de procureurs-generaal gelden ook voor de raden van justitie en de officieren van justitie, behoudens de wijzigingen in de volgende artikelen vervat.

132. In het geval, bij het eerste lid van artikel 91 bedoeld, wordt de zaak door den raad van justitie verwezen naar de voor de behandeling dier zaken bestemde teregtzitting, of wel naâr den kanton-regter op Saba, indien de zaak tot diens kennisneming behoort.

133. De voorloopige instructie, bij de vorige afdeeling van dezen titel behandeld, geschiedt bij de raden van justitie door den officier van justitie, ten overstaan van een der leden van den raad, bijgestaan met den griffier, volgens toerbeurt daarvoor door den president van den raad te benoemen.

Al de bepalingen in den vorigen titel ten aanzien van het voorloopig onderzoek voorkomende zijn mitsdien op den officier van justitie bij de raden van justitie van toepassing, met uitzondering van die ten aanzien der voorloopige aanhouding, bij de artikelen 95 en 103 bedoeld, waartoe het

bevel, op het requisitoir van den officier van justitie, wordt verleend door het raadslid, ten wiens overstaan de instructie plaats heeft.

De oplegging der boete ten aanzien der getuigen, welke gedagvaard niet verschenen zijn, de vrijstelling dier boete in de daarvoor vatbare gevallen, en de begrooting der schadeloosstelling der getuigen geschieden door het zoo even bedoelde raadslid.

134. De processen-verbaal van de verhooren van den beklaagde en de getuigen, en alle akten tot de instructie betrekkelijk, worden door den officier van justitie, het raadslid en den griffier geteekend.

De verklaringen, zoowel der getuigen als der beklaagden, vroeger bij het voorloopig onderzoek afgelegd, worden bij de voorloopige instructie allen gerecolleerd, en van dit recollement en de nadere verklaringen proces-verbaal, in voege voorschreven, opgemaakt.

135. Wanneer ter zake van een misdrijf, waarvan de raad van justitie alleen in eersten aanleg zoude kunnen kennis nemen, de gevorderde regtsingang door den raad is geweigerd, of, na de voorloopige instructie, ten aanzien der teregtstelling, niet overeenkomstig het requisitoir van den officier van justitie is beslist, heeft deze het regt om, binnen tweemaal vier en twintig uren nadat hem de beschikking is medegedeeld, daartegen in verzet te komen bij het hof van justitie op Curaçao.

Voor dat verzet gelden overigens dezelfde bepalingen, als bij de artikelen 201 tot en met 209, en 214 en 215, ten aanzien van het hooger beroep van de vonnissen der raden van justitie zijn voorgeschreven, voor zoo ver zij op het verzet van toepassing kunnen zijn.

VIERDE TITEL.

Van het regtsgeding op de teregtzitting, in zaken van misdrijf.

EERSTE AFDEELING.

Van het regtsgeding op de teregtzitting der hoven van justitie.

Artikel 136.

Het geding wordt op de teregtzitting aanhangig gemaakt door de dagvaarding van wege den procureur-generaal, hetzij ten gevolge eener dadelijke verwijzing der zaak naar de teregtzitting, hetzij ten gevolge van een arrest van teregtstelling na voorafgegane voorloopige instructie.

De termijnen en wijze van beteekening, bij de artikelen 123 en 124 voorgeschreven, worden daarbij in acht genomen.

137. Het geding wordt gehouden overeenkomstig de bepalingen der artikelen 19 en 20 van het Reglement op de zamenstelling der regterlijke magt.

De president handhaaft de goede orde bij de teregtzitting.

138. De beklaagde moet, ten gestelden en hem bij de dagvaarding beteekenden dage en ure, op de teregtzitting verschijnen. Wanneer hij zich in hechtenis bevindt, wordt hij vergezeld van een of meer bewaarders, om zijne ontkoming te beletten.

De president vraagt den beklaagde zijn naam, voornamen, ouderdom, geboorteplaats, woonplaats en beroep af.

Hij vermaant hem vervolgens oplettend te zijn op hetgeen hij zal hooren, en gelast den griffier, of het bevel van verwijzing, of het arrest van teregtstelling en de akte van beschuldiging, naar gelang die hebben plaats gehad, duidelijk

voor te lezen. Deze voorlezing geschiedt buiten tegenwoordigheid der getuigen.

139. In zaken betreffende misdrijven, waartegen als hoofdstraf slechts geldboete is bedreigd, met of zonder andere bijkomende of subsidiaire strafbepalingen, kan de beklaagde zich door een pleitbezorger, daartoe door hem gevolmagtigd, doen vertegenwoordigen, ten ware het hof mogt bevelen dat hij in persoon verscheen.

140. Na de voorlezing, bij het laatste lid van artikel 138 bedoeld, wordt de beklaagde voorloopig en summier door den president ondervraagd, of en in hoeverre de hem ten laste gelegde feiten door hem erkend of ontkend worden.

De president zegt hem vervolgens aan, dat hij het regt heeft, om niet slechts bij zijne eindverdediging, maar ook reeds dadelijk bij het verdere onderzoek, na elke afgelegde verklaring en elk voorgelezen stuk, zijne aanmerkingen of bezwaren daartegen in te brengen.

141. In geval de beklaagde mogt vermeenen eenige exceptie te kunnen bijbrengen, krachtens welke hij of in het geheel niet, of wel voor een anderen regter, zoude moeten worden teregt gesteld, kan hij die reeds dadelijk, zelfs vóór de antwoorden op de bij het vorige artikel bedoelde ondervraging, aanvoeren, of door zijn verdediger doen aanvoeren, en met den procureur-generaal voldingen. Het hof doet dadelijk uitspraak over de toelating of verwerping der aldus voorgedragen exceptie.

Het verzet, bij artikel 97 bedoeld, kan ook nog mondeling ter teregtzitting, doch alleen vóór dat met het hooren der getuigen of andere bewijsvoering een aanvang is gemaakt, gedaan worden, indien de beklaagde ten genoegen van het hof aantoont, dat hij van den hem beteekenden regtsingang geene tijdige kennis heeft gedragen.

Het tweede lid van artikel 97 is daarop mede van toepassing.

142. Indien geene exceptie voorgesteld of de voorgestelde

verworpen is, kan de procureur-generaal de beschuldiging ontwikkelen en voordragen, en legt hij vervolgens aan het hof over de lijst der getuigen, die, hetzij te zijnen verzoeke, hetzij ten verzoeke van den beklaagde, moeten worden gehoord, en op welke ook getuigen mogen worden gebragt, die bij de voorloopige instructie niet zijn gehoord.

Deze lijst wordt door den griffier duidelijk voorgelezen, en mag geene andere getuigen bevatten dan die, wier namen, beroep en woon- of verblijfplaats, ten minste acht dagen vóór de teregtzitting, van wege den procureur-generaal aan den beklaagde, en ten minste twee dagen vóór de teregtzitting, van wege dezen aan den procureur-generaal, zijn beteekend.

Behoudens het vermogen bij artikel 174 aan het hof verleend, kunnen de beklaagde en de procureur-generaal zich verzetten tegen het hooren van een getuige, die bij de akte van beteekening niet genoemd of niet kennelijk uitgedrukt is. Het hof beslist daarover terstond.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing op de getuigen, die, ten verzoeke van den beklaagde, door den procureur-generaal of op bevel van den president zijn gedagvaard, welke zonder voorafgaande beteekening op de lijst worden gebragt.

143. Indien de beleedigde partij zich in het geding wil voegen, ten einde hare vordering tot vergoeding van kosten en schaden (mits de som van f 150 niet te boven gaande) gelijktijdig met de strafzaak worde behandeld en beslist, moet zij zich vóór den aanvang van het getuigenverhoor verklaren, zonder dat er eene dagvaarding vereischt wordt.

In hare verpligting en bevoegdheid om getuigenis der waarheid af te leggen wordt door die voeging geene verandering te weeg gebragt.

Zij kan haar eisch doen toelichten door een pleitbezorger, doch mag van hare zijde geene getuigen aanbrengen.

Zij voert het woord en kan wederom antwoorden, doch na den procureur-generaal.

De beleedigde partij is niet ontvankelijk, indien zij hare vordering reeds bij den burgerlijken regter heeft aanhangig gemaakt.

144. Indien een of meer getuigen, die voor den raadsheer-commissaris zijn gehoord, overleden zijn, of uithoofde van uitlandigheid, of van onbekendheid van woonplaats of verblijf niet hebben kunnen worden gedagvaard, of om andere redenen niet ter teregtzitting verschijnen, of, verschenen zijnde, weigeren den eed of belofte af te leggen of getuigenis der waarheid te geven, en de zaak niet wordt uitgesteld, worden hunne voor den raadsheer-commissaris afgelegde verklaringen voorgelezen, en kan het hof daarop zoodanig acht slaan, als het, met inachtneming der voorschriften van den vijftienden titel, zal vermeenen te behooren.

145. Wanneer een getuige, die gedagvaard is, niet verschijnt, kan het hof, op verzoek van den procureur-generaal of van den beklaagde, of ook ambtshalve, vóórdat het verhoor van den eersten getuige begonnen is, de zaak tot eene nadere teregtzitting uitstellen.

146. In het geval, bij het voorgaande artikel vermeld, wordt, op requisitoir van den procureur-generaal, de achtergebleven getuige, bij het bevelschrift van uitstel, veroordeeld tot betaling van al de kosten van dagvaarding, akten, schadeloosstelling aan de andere getuigen en van alle andere kosten, door het uitstel veroorzaakt, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

Het hof veroordeelt hem tevens in eene boete van niet meer dan f 60, en beveelt dat hij, ten dage tot de nadere teregtzitting bepaald, andermaal worde gedagvaard, en, des noods, door de openbare magt voor het hof worde gebragt.

Indien de zaak niet wordt uitgesteld, wordt de achtergebleven getuige niettemin in de geldboete, bij het vorige lid vermeld, verwezen.

147. Indien de aldus veroordeelde getuige aantoont, dat hij wettiglijk is verhinderd geweest, wordt hij van de schadeloosstelling, boete en kosten ontheven.

Die ontheffing kan ook voor een gedeelte plaats vinden, indien er, buiten wettige verhindering, verschoonende omstandigheden aanwezig zijn.

Het bewijs dier verhindering of dier omstandigheden moet geleverd worden ter teregtzitting, indien de getuige, andermaal gedagvaard zijnde, aldaar verschenen is, of anders bij verzoekschrift, aan het hof in te dienen. In allen gevalle wordt de procureur-generaal daarover gehoord.

148. Indien een getuige zonder wettigen grond weigert den eed af te leggen, of getuigenis der waarheid te geven, kan het hof, op verzoek van den procureur-generaal of van den beklaagde, of ook ambtshalve, de zaak tot eene nadere teregtzitting uitstellen.

In dat geval gelden de bepalingen van het eerste lid van artikel 146, en wordt de getuige daarenboven dadelijk op last van het hof in gijzeling gesteld, en bij de nadere teregtzitting wederom voor het hof gebragt.

149. Indien de zaak niet is uitgesteld, of, in geval van uitstel, de getuige op de nadere teregtzitting bij zijne weigering volhardt, kan het hof hem op requisitoir van den procureur-generaal, ter zake zijner onwilligheid, tot gevangenisstraf van ten langste een jaar verwijzen.

150. Na de voorlezing der lijst van de getuigen, bij artikel 142 vermeld, beveelt de president de getuigen zich naar de voor hen bestemde kamer te begeven, alwaar zij verblijven tot hunne oproeping ter teregtzitting of tot nadere aanzegging.

Het hof neemt, des noodig, maatregelen om de getuigen te beletten, vóór het afleggen hunner getuigenis, onder elkander over het misdrijf, over den beklaagde of over het door hen gegeven of te geven getuigenis te onderhouden.

151. Als getuigen kunnen zich verschoonen, en mogen niet, dan met gezamenlijke toestemming van den procureur-generaal en van den beklaagde, gehoord worden:

Des beklaagden of mede-beklaagden bloed- of aanverwan-

ten, in de regte lijn tot welken graad ook, en in de zijdlinie tot den derden graad ingesloten;

Echtgenoot, ook zelfs na de echtscheiding;

Voogden of pupillen.

Zij kunnen echter, ook zonder die toestemming, buiten eede worden gehoord, ten ware zij zich ook daarvan verschoonen.

152. Van het geven van getuigenis, zelfs buiten eede, kunnen ook verschoond worden, indien de daartoe aangevoerde redenen door het hof gegrond geoordeeld worden:

1°. Zij, die uit hoofde van hun stand, beroep of wettige betrekking tot geheimhouding verpligt zijn; doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen, waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd;

2°. Zij, die als leerling, vennoot, verloofde, of in andere bekende naauwe betrekking tot den beklaagde of medebeklaagde staan, of met hem leven, en geacht kunnen worden bij den uitslag der zaak belang te hebben.

153. Kunnen niet anders dan buiten eede worden gehoord:

1°. Kinderen, die den vollen ouderdom van zestien jaren niet hebben bereikt;

2°. Onder curatele gestelden wegens gebrek aan verstandelijke vermogens, en personen die kennelijk krankzinnig zijn, hoezeer zij bij tusschenpoozen het gebruik hunner verstandelijke vermogens mogten hebben;

3°. Zij, die eenige schavotstraf, verbanning of meer dan vijfjarige gevangenisstraf hebben ondergaan, of nog ondergaan, of tegen wie, ter zake van eenig misdrijf met eene dier straffen bedreigd, regtsingang is verleend.

154. De getuigen leggen ieder afzonderlijk hunne getuigenis af, de een na den ander, in de orde bij de lijst aangewezen. Die orde kan echter, op requisitoir of met toestemming van den procureur-generaal, door den president worden veranderd.

De president vraagt hun af hunne namen, voornamen, ouderdom, beroep en woon- of verblijfplaats, of zij den beklaagden gekend hebben vóór het feit heeft plaats gehad, ter zake waarvan hij tereg staat; of zij hem in den bloede of door aanhuwelijking bestaan, en in welken graad; en of zij in dienstbetrekking tot hem staan.

Hierna leggen zij mondeling hunne getuigenis af, nadat elk van hen, op de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte zal gedaan hebben, van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen.

Die tot geene erkende godsdienstige gezindheid behooren, leggen alleen de belofte af, nadat hun zal zijn voorgehouden, de strafbepaling op het geven van een valsch getuigenis voor den regter.

De getuigen kunnen niet volstaan met te verklaren, dat zij volharden bij het vroeger door hen verklaarde.

155. Zoodra met het hooren van getuigen een aanvang is gemaakt, wordt het regtsgeding onafgebroken voortgezet, behoudens de bepaling van artikel 176.

Nogtans mag de president het regtsgeding schorsen, ten einde aan regters, getuigen en beklaagden de vereischte rust te verschaffen.

156. Indien de verklaring van een getuige ter teregtzitting verschilt van die vroeger door hem is afgelegd, wordt hij door den president daarop aandachtig gemaakt, en hem deswegens opheldering gevraagd.

Hiervan, en in het algemeen van alles wat op de teregtzitting voorvalt, en over de zaak, tot bezwaar of ontlasting van den beklaagde, licht verspreidt, wordt door den griffier naauwkeurig aanteekening gehouden.

Zoowel de procureur-generaal als de beklaagde en zijn verdediger mogen den president verzoeken, dat van deze of gene omstandigheid opzettelijk aanteekening worde gedaan.

Indien de getuigen niet voor den raadsheer-commissaris zijn

gehoord, houdt de griffier aanteekening van den zakelijken inhoud hunner verklaringen.

157. Men mag den getuige niet in de rede vallen; de beklaagde en zijn raadsman mogen hem, na afgelegde getuigenis, door middel van den president vragen doen, en zoowel tegen den getuige als tegen diens getuigenis alles inbrengen, wat tot verdediging van den beklaagde dienen kan.

De president mag insgelijks aan den getuige en aan den beklaagde alle ophelderingen vragen, welke hij tot ontdekking der waarheid noodig oordeelt.

De leden en de procureur-generaal hebben hetzelfde vermogen, mits aan den president het woord vragende.

De president kan door het hof doen beslissen, of aan de eene of andere vraag, door wien ook gedaan, gevolg zal worden gegeven.

158. Elke getuige blijft na afgelegde getuigenis in de gehoorzaal, ten ware het hof hem mogt vergunnen zich te verwijderen.

Die vergunning kan geene plaats hebben, indien de procureur-generaal of de beklaagde verlangt, dat de getuige bij de teregtzitting aanwezig blijve.

159. De getuigen mogen met elkander op de teregtzitting niet in woordenwisseling treden.

160. De beklaagde mag, nadat de getuigen hunne getuigenis hebben afgelegd, vorderen, dat degenen, die hij zal aanwijzen, zullen buiten staan, en dat een of meer van hen op nieuw worden binnengelaten en gehoord, hetzij afzonderlijk, hetzij in elkanders bijzijn.

De procureur-generaal heeft hetzelfde vermogen.

De president kan zulks ook ambtshalve bevelen.

161. De president kan onder of na het hooren van een getuige, een of meer der beklaagden doen buiten staan, en dien getuige over eenige omstandigheden der zaak afzonderlijk ondervragen.

Hij mag daarna met het onderzoek der zaak niet voortgaan, dan na vooraf elken beklaagde te hebben onderrigt van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

162. In den loop of na het afleggen der getuigenissen laat de president aan den beklaagde al de voorwerpen vertoonen, tot het misdrijf, betrekkelijk, en welke tot overtuiging dienen kunnen, en vraagt hem af, of hij die erkent.

Hij laat die mede aan den getuige vertoonen, indien daartoe gronden zijn.

163. Indien de verklaring van een getuige, op de teregtzitting afgelegd, wordt verdacht gehouden valsch te zijn, kan het hof, op het requisitoir van den procureur-generaal of op verzoek van den beklaagde, of ambtshalve, tegen zoodanigen getuige een bevel van voorloopige gevangenneming uitvaardigen, ten einde de zaak overeenkomstig de wettelijke voorschriften behandeld worde.

In dat geval wordt dadelijk proces-verbaal door den griffier opgemaakt en door den president en den griffier onderteekend, bevattende de afgelegde verklaring van den getuige, met aanduiding der gronden, waarop het vermoeden van valschheid berust.

Indien het belang der zaak zulks vordert, kan het hof, op verzoek van den procureur-generaal of van den beklaagde, of ook ambtshalve, de voortzetting van het geding schorsen tot na den afloop van het onderzoek nopens den getuige.

164. Indien de beklaagde en de getuigen of een hunner de Nederduitsche taal niet verstaan, benoemt het hof een tolk, die den ouderdom van 21 jaren moet hebben bereikt, en doet hem den eed afleggen van getrouwelijk de gezegden te vertolken, welke tusschen degenen, die verschillende talen spreken, mogten worden gewisseld.

De beklaagde en de procureur-generaal kunnen hunne gronden tot wraking van den tolk aanvoeren, en het hof doet daarover uitspraak.

De president en leden van het hof, die over de zaak zitten, de procureur-generaal en de griffier mogen niet tot tolken worden gekozen.

165. Wanneer de beklaagde doofstom is en niet schrijven kan, benoemd het hof tot zijn tolk dengene, die het meest geschikt is met hem om te gaan, mits hij den ouderdom van 16 jaren bereikt hebbe, en neemt overigens in acht hetgeen bij het voorgaande artikel is vastgesteld.

Hetzelfde heeft plaats ten aanzien van een doofstommen getuige.

Indien de doofstomme schrijven kan, stelt de griffier in geschrifte, en geeft daarna aan den doofstomme over, de vragen welke hem gedaan worden, en de aanmerkingen welke hem worden voorgehouden, ten einde daarop schriftelijk te antwoorden, al hetwelk vervolgens door den griffier wordt voorgelezen.

De bepalingen van dit artikel zijn ook toepasselijk op degenen, die tijdelijk van hun gehoor en spraakvermogen beroofd zijn, en zullen, zoo veel noodig, op hen worden toegepast, die een dezer vermogens missen.

166. Zoowel de procureur-generaal als de beklaagde kunnen ook deskundigen doen hooren.

Omtrent dezen gelden dezelfde bepalingen als bij de artikelen 142, 144 tot en met 159, ten aanzien van getuigen zijn voorgeschreven, des echter dat de deskundigen den ouderdom van 21 jaren moeten hebben bereikt, en dat zij den eed of de belofte afleggen, van naar hun geweten verslag te zullen uitbrengen.

De twee laatste zinsneden van artikel 164 zijn ook op de deskundigen van toepassing.

Dezelfde persoon kan èn als getuige, èn als deskundige gehoord worden, of als tolk dienen, mits in elke hoedanigheid den vereischten eed of belofte afgelegd hebbende.

167. Nadat al de getuigen en deskundigen zijn gehoord,

wordt de beklaagde door den president omstandiglijk ondervraagd, tenzij dit reeds vroeger geschied zij.

Indien er meer beklaagden zijn kan de president beginnen met wien hij goedvindt, en ook een of meer van hen doen buiten staan, ten einde een ander in hunne afwezigheid te ondervragen.

De bepalingen van artikel 156 zijn mede van toepassing op de opgaven van beklaagden.

168. Indien, bij den aanvang of in den loop van het onderzoek, de beklaagde weigert of in gebreke blijft op de aan hem gedane vragen te antwoorden, beveelt de president, nadat hij den beklaagde zijne verpligting om te antwoorden heeft onder het oog gebragt, dat desniettemin met de zaak worde voortgegaan.

169. Indien de beklaagde door geraas of beweging de orde op de teregtzitting stoort, en de president hem vruchteloos tot stilte heeft aangemaand, beveelt het hof den beklaagde buiten de geregtszaal te leiden, en wordt met de zaak voortgegaan en daarin uitspraak gedaan, even alsof de beklaagde daarbij ware tegenwoordig gebleven.

170. In de gevallen, bij de twee vorige artikelen voorzien, blijft de raadsman van den beklaagde met diens verdediging belast.

171. Indien de stoornis begaan wordt door een der getuigen, zoodat deze, na vruchtelooze aanmaning, tot behoud der orde, moet verwijderd worden, vóór dat hij zijne verklaring ten volle heeft afgelegd, gelden ten zijnen aanzien de bepalingen der artikelen 148 en 149 omtrent het weigeren van getuigenis, onverminderd, zoo daar grond toe zijn mogt, de straffen bij den negenden titel van dit Reglement bedreigd.

172. Na het verhoor voert de procureur-generaal het woord, leest zijn requisitoir voor en geeft het aan het hof over.

De beklaagde en zijn raadsman mogen hierop antwoorden.

De procureur-generaal mag daarna andermaal het woord

voeren, doch kunnen de beklaagde en zijn raadsman altijd het laatst spreken.

Ook na het woord voeren door partijen, kunnen nog enkele vragen aan getuigen, deskundigen en beklaagden gedaan worden, waarover alsdan de procureur-generaal en de beklaagde nogmaals zich kunnen doen hooren.

173. Schriftelijke bescheiden en andere stukken, voor of tegen den beklaagde aangevoerd, worden ter teregtzitting voorgelezen, in die orde en op zoodanig tijdstip, als de president zal gelasten.

Ten bezware van den beklaagde kan op geene stukken worden acht geslagen, dan die of voor zoover zij voorgelezen zijn.

174. Indien het hof noodzakelijk acht, naar aanleiding van den loop van het onderzoek, op de teregtzitting andere personen te hooren, dan die welke op de lijst vermeld staan, kan het die doen oproepen (zelfs met last aan den deurwaarder of dienaar der openbare magt om hen dadelijk ter teregtzitting mede te brengen), en met inachtneming der bepalingen van artikel 151 zelfs onder eede hooren.

Het hof kan zich insgelijks nieuwe stukken doen voorbrengen, welker onderzoek of inzage, ten gevolge van nieuwe inlichtingen, door de beklaagden of getuigen op de teregtzitting gegeven, door het hof noodzakelijk worden geacht, om de zaak tot meerdere klaarheid te brengen.

Desgelijks kan het hof ambtshalve deskundigen benoemen, of wel anderen dan reeds gehoord zijn; eene plaatsopneming gelasten, en in het algemeen alle zoodanige nieuwe bewijsmiddelen doen inwinnen, als waartoe de loop des onderzoeks aanleiding geeft.

175. Indien, bij het onderzoek, de afgelegde getuigenissen of andere bewijsmiddelen omstandigheden aan den dag brengen, die bij het arrest van verwijzing of van teregtstelling niet vermeld zijn, en die volgens het bestaande regt tot verzwaring van straf kunnen aanleiding geven, moet de procu-

reur-generaal den beklaagde daarop opmerkzaam maken, en hem alzoo in de gelegenheid stellen zich daarover uit te laten.

Bij het proces-verbaal der teregtzitting wordt hiervan melding gemaakt, en bij gebreke van het een of ander mag het hof op die verzwarende omstandigheden geen acht slaan.

176. In de gevallen, bij de twee voorgaande artikelen vermeld, kan het hof, op requisitoir van den procureur-generaal, of op verzoek van den beklaagde, of zelfs van ambtswege, tot het bedoelde einde de verdere behandeling der zaak uitstellen tot een zoo kort mogelijk te bepalen dag.

Bij een uitstel van meer dan veertien dagen, moet de zaak weder geheel op nieuw en van den aanvang af worden onderzocht.

177. Nadat dit alles is afgeloopen, verklaart de president dat het onderzoek is gesloten, en het hof gaat, nadat de procureur-generaal zich heeft verwijderd, tot de raadpleging over.

Indien het hof vermeent, dat de zaak niet ten zelfden dage kan worden beslist, bepaalt het den dag, waarop de uitspraak zal plaats hebben, welke dag, te gelijk met de verklaring in het voorgaande lid vermeld, door den president wordt kenbaar gemaakt.

De termijn van uitstel mag echter niet langer zijn dan van acht dagen, den dag van het sluiten des onderzoeks daaronder begrepen.

178. De president en de leden hebben de bevoegdheid, zoowel voor de eerste teregtzitting over het geding, als na het sluiten des onderzoeks, inzage der proces-stukken te nemen.

179. Het hof beraadslaagt, naar aanleiding van het arrest van verwijzing of van teregtstelling en van hetgeen uit het onderzoek ter teregtzitting is gebleken, over het bewezene of niet bewezene der daadzaken en van de schuld des beklaagden, over de qualificatie der bewezen daadzaken, en over de toepassing der wettelijk bepaalde straf.

180. Wanneer het hof den beklaagde schuldig oordeelt, spreekt het de straf uit tegen het feit bedreigd, zelfs in het geval dat uit het onderzoek ter teregtzitting mogt gebleken zijn, dat het slechts eene overtreding oplevert, ten ware de beklaagde in dat geval vooraf de verwijzing der zaak naar den bevoegden regter gevorderd hadde.

Het hof doet tevens uitspraak op de vordering der beleedigde partij, zoo deze zich in het geding gevoegd heeft.

Indien de beklaagde wordt schuldig verklaard aan onderscheidene misdrijven, wordt alleen de straf, tegen het zwaarste misdrijf bedreigd, tegen hem uitgesproken.

Indien echter die straf bestaat in enkele eerloosverklaring, zal daarbij gevoegd worden die van gevangenis, welke hij uit anderen hoofde mogt hebben beloopen.

De bepaling van het derde lid is niet toepasselijk op geldboeten en verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen.

181. Indien het blijkt, dat de beklaagde te voren, doch na het plegen van het feit, hetwelk het onderwerp zijner teregtstelling uitmaakt, ter zake van andere misdrijven of overtredingen is veroordeeld geweest, zal het hof in de toepassing der straf acht slaan op die aan den beklaagde vroeger opgelegde straf of straffen.

Het hof zal in geen geval eene straf uitspreken, waarvan het gevolg zoude zijn, dat de beklaagde, ter zake dier gezamenlijke misdrijven en overtredingen, eene zwaardere straf zoude ondergaan dan het maximum tegen het zwaarste bedreigd.

Indien echter de doodstraf was gesteld op het misdrijf, waarvoor hij het laatst teregt staat, zal die straf worden uitgesproken, onaangezien diegene, welke hij vroeger mogt hebben ondergaan.

De bepaling van het tweede lid van dit artikel is mede niet toepasselijk op geldboeten en verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen.

182. Bij het bestaan van verzachtende omstandigheden,

hetzij uit hoofde van den jeugdigen leeftijd des beklaagden, hetzij wegens dwang, bevel, billijke vrees, verleiding, bekrompenheid van verstand, de geringheid of het vrijwillige herstel des nadeels door het misdrijf toegebragt, of andere, kan het hof ook eene mindere straf toepassen dan in het algemeen tegen het misdrijf is bedreigd, mits de beweegreden in het arrest worde vermeld.

In alle gevallen kan het hof acht slaan op de reeds doorgestane voorloopige gevangenhouding en die geheel of ten deele als straf toerekenen.

183. Indien het hof bevindt, dat de schuld van den beklaagde niet bewezen is, of dat het feit geen misdrijf of overtreding oplevert, spreekt het in het eerste geval den beklaagde vrij, en in het tweede geval ontslaat het hem van alle regtsvervolging te dier zake.

In beide gevallen beveelt het hof, zoo de beklaagde in hechtenis is, dat hij onmiddellijk worde in vrijheid gesteld, ten ware hij om andere redenen behoort gevangen te blijven.

184. Ieder veroordeelde tot straf wordt tevens verwezen in de kosten.

Bij geheele vrijspraak of ontslag van alle regtsvervolging komen de kosten ten laste van den Staat.

In dat geval zijn daaronder niet begrepen de salarissen van praktizijns of andere verdedigers of gevolmagtigden, welke steeds ten laste blijven van de partij, die zich door zoodanigen persoon heeft doen bijstaan of vertegenwoordigen; noch ook de kosten der bewijsmiddelen, welke door het hof geoordeeld worden door den beklaagde nutteloos te zijn aangewend.

De gevoegde beleedigde partij kan nimmer in de kosten veroordeeld, noch kunnen de hare in de veroordeeling begrepen worden.

185. In allen gevalle beveelt het hof, dat alle voorwerwerpen, welke in de zaak als stukken van overtuiging hebben gediend, aan de regthebbenden worden teruggegeven.

Het kan echter bevelen, dat de werktuigen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een misdrijf, worden vernietigd of onbruikbaar gemaakt.

186. Het arrest wordt door den president uitgesproken met opene deuren, en in tegenwoordigheid van al de leden, die over de zaak gezeten hebben, of, bij verhindering, van ten minste twee derden hunner, en van den procureur-generaal. Indien niet allen daarbij tegenwoordig kunnen zijn, wordt daarvan bij het slot van het arrest melding gemaakt.

Het wordt met redenen bekleed, en drukt het misdrijf uit, met alle omstandigheden, die volgens de wettelijke bepalingen tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven.

Het moet wijders inhouden de beslissing over de punten bij artikel 179 vermeld, en, in geval van veroordeeling, den tekst der wettelijke bepaling, welke wordt toegepast, en de straf, waarin de beklaagde wordt veroordeeld.

Het oorspronkelijke arrest moet, uiterlijk binnen vier en twintig uren na de uitspraak, door allen, die het gewezen hebben, worden onderteekend. Indien niet allen daartoe in staat zijn, wordt daarvan bij het slot melding gemaakt.

De griffier mag geen afschrift geven, voor dat aan het laatste voorschrift is voldaan, op eene boete van f 50.

187. De beklaagde, die zich in hechtenis bevindt, moet, indien hij daartoe in staat is, bij de uitspraak van het arrest tegenwoordig zijn.

In geval hij daartoe niet in staat is, wordt het hem, binnen tweemaal 24 uren na de uitspraak, in de gevangenis door den griffier voorgelezen, met kennisgeving als in het volgende artikel voor den president is vastgesteld.

188. Na het uitspreken van het arrest geeft de president den veroordeelde kennis, dat hij gratie kan vragen, en binnen welken termijn, alsmede in welke gevallen en binnen welken termijn het middel van revisie door hem kan worden ingeroepen.

189. De griffier houdt behoorlijk proces-verbaal van al het voorgevallene op de teregtzitting, ten einde te doen blijken, dat al de vereischte formaliteiten zijn in acht genomen. Dit proces-verbaal wordt door den president en den griffier onderteekend.

190. Niemand, die vrijgesproken is, kan ter zake van hetzelfde feit andermaal in regten worden betrokken.

TWEEDE AFDEELING.

Van het regtsgeding op de teregtzitting der raden van justitie.

Artikel 191.

Al de bepalingen der voorgaande afdeeling over de behandeling der zaken op de teregtzitting der hoven van justitie, en ten aanzien der ambtsverrigtingen daarbij van de procureurs-generaal, gelden ook voor de raden van justitie en voor de officieren van justitie, behoudens de wijzigingen in de navolgende artikelen vervat.

192. In het geval van artikel 139, kan de beklaagde zich, ook buiten de praktizijns, doen vertegenwoordigen door een speciaal daartoe gevolmagtigde.

193. Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 156, wordt in zaken, voor hooger beroep vatbaar, door den griffier naauwkeurig aanteekening gehouden van de verklaringen der getuigen, die vroeger bij de instructie niet zijn gehoord.

Deze aanteekeningen worden aan den getuige voorgelezen en door hem, den president en den griffier onderteekend. Bij weigering van den getuige om mede te teekenen, wordt daarvan in het proces-verbaal melding gemaakt.

194. De bepaling van het eerste lid des vorigen artikels geldt ook ten aanzien der vragen, bij artikel 157 bedoeld,

en der daarop gegeven antwoorden, alsmede ten aanzien der verrigtingen, waarvan in de artikelen 160, 161 en 162 is gehandeld.

195. Op de ondervraging van den beklaagde, bij artikel 167 vermeld, gelden al de bepalingen van artikel 193, ten aanzien der aldaar bedoelde getuigen-verklaringen voorgeschreven.

196. In het geval van artikel 183, in zaken aan hooger beroep onderworpen, bepaalt de raad van justitie, naar omstandigheden, òf dat het bevel tot in-vrijheid-stelling voorloopig zal worden ten uitvoer gelegd, niettegenstaande hooger beroep, òf wel dat de beklaagde voorloopig zal in hechtenis blijven, totdat het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn overgegaan, of de officier van justitie van het hooger beroep zal hebben afgezien.

197. In zaken aan hooger beroep onderworpen, wordt, bij de kennisgevingen in de artikelen 187 en 188 bedoeld, tevens gevoegd die van het middel van hooger beroep, en van den termijn daartoe staande.

DERDE AFDEELING.

Van het hooger beroep van de vonnissen der raden van justitie.

Artikel 198.

In de gevallen, bedoeld bij artikel 63 van het Reglement op de zamenstelling der regterlijke magt, kan de bij vonnis van een raad van justitie veroordeelde daarvan in hooger beroep komen bij het hof van justitie op Curaçao.

199. In dezelfde gevallen heeft ook de officier van justitie het regt van hooger beroep, wanneer, tegen zijn requisitoir, òf eene ligtere straf is opgelegd, òf de beklaagde is vrijge-

sproken of van alle regtsvervolging ontslagen, òf ook de raad van justitie zich onbevoegd heeft verklaard.

200. De beklaagde, die bij verstek is veroordeeld, kan van die veroordeeling niet in hooger beroep komen.

201. De officier van justitie, of de veroordeelde die zich niet in hechtenis bevindt, die van het hooger beroep wil gebruik maken, moet, op straffe van daarvan vervallen te zijn, zijne verklaring doen ter griffie van den raad van justitie, welke het vonnis heeft gewezen, ten langste acht dagen na de uitspraak.

Indien de veroordeelde zich in hechtenis bevindt, begeven zich de president van den raad van justitie en de griffier, op een der drie laatste dagen van genoemden termijn, bij den veroordeelde, vragen hem af, of hij in hooger beroep wil komen, waarvan proces-verbaal wordt opgemaakt, in hetwelk het antwoord van den veroordeelde wordt opgenomen, en hetwelk daarna door den president, den griffier en den veroordeelde wordt onderteekend. Bij weigering van den veroordeelde, om het proces-verbaal te teekenen, wordt daarvan onder hetzelve melding gemaakt.

De verklaring van den veroordeelde, dat hij in hooger beroep wil komen, geldt voor aanteekening daarvan.

202. Het hooger beroep, ingesteld volgens de bepaling van het vorige artikel, schorst de uitvoering der uitspraak, waartegen het is gedaan.

203. Indien de officier van justitie in hooger beroep is gekomen, doet hij dit binnen 24 uren na de aanteekening beteekenen aan de partij in persoon, of ter harer werkelijke of gekozen woonplaats, of, wanneer de woonplaats onbekend is, aan het laatste verblijf. Indien een en ander onbekend is, wordt het exploit van beteekening aangeplakt aan het gebouw, alwaar de raad van justitie zijne zitting houdt.

204. Indien de veroordeelde in hooger beroep is gekomen, en zich in hechtenis bevindt, geeft de griffier, onmiddellijk

na het bezoek in de gevangenis, bij artikel 201 bedoeld, aan den officier van justitie een afschrift van het proces-verbaal; indien de veroordeelde in dat geval heeft verklaard van het hooger beroep geen gebruik te maken, geeft de griffier daarvan mededeeling aan den officier van justitie.

Indien de veroordeelde, die in hooger beroep is gekomen, zich niet in hechtenis bevindt, geeft de griffier onmiddellijk na de aanteekening van het hooger beroep daarvan kennis aan den officier van justitie.

205. De partij, die in hooger beroep is gekomen, is verpligt, op straffe van van het hooger beroep vervallen te zijn, binnen drie weken na de aanteekening van het hooger beroep ter griffie van den raad van justitie, welke de uitspraak heeft gegeven, over te leggen een eisch tot vernietiging der uitspraak, en voegt daarbij zoodanige memorie ter adstructie, als zij in haar belang noodig oordeelt.

De tegenpartij is bevoegd, gedurende dienzelfden tijd, eene memorie ter griffie over te leggen tot verdediging van des regters uitspraak.

De tegenpartij is mede bevoegd, harerzijds, hare grieven, zoo zij ze heeft, tegen de uitspraak bij hare memorie aan te voeren, en daarvan vernietiging te vorderen.

Voor den veroordeelde of beklaagde kunnen de bij dit artikel bedoelde verrigtingen ook door zijn verdediger of raadsman geschieden.

206. De griffier van den raad van justitie zendt zoodra mogelijk na verloop van den tijd, bij het voorgaande artikel bedoeld, kosteloos, onder inventaris, authentieke afschriften van al de stukken van het geding, van de uitspraak, van het proces-verbaal ter teregtzitting, van de akte van aanteekening van hooger beroep, en van den eisch door den appellant, en van beide memoriën door partijen ingeleverd, naar den president van het hof van justitie op Curaçao.

207. Onmiddellijk na de ontvangst der stukken, in het

vorige artikel bedoeld, benoemt de president van het hof van justitie op Curaçao een rapporteur, en bepaalt daarbij den dag, waarop in de teregtzitting, zamengesteld als bij artikel 137 is bedoeld, het verslag door den rapporteur zal worden uitgebragt.

De president geeft van de dagbepaling kennis aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, die gehouden is daarvan driemaal vier en twintig uren voor de teregtzitting door een deurwaarder schriftelijk mededeeling te doen geven aan de voor het hof geadmitteerde pleitbezorgers.

208. Het verslag wordt in de teregtzitting in het openbaar gedaan, en daarna al de stukken gedurende veertien dagen ter griffie nedergelegd ter inzage voor den ambtenaar van het openbaar ministerie en voor den pleitbezorger van den beklaagde of veroordeelde, zoo hij er een heeft gekozen, of zoo er een vrijwillig voor hem optreedt.

De president en leden van het hof hebben mede de bevoegdheid gedurende dien tijd inzage der stukken ter griffie te nemen.

209. In eene teregtzitting, na verloop van de bij voorgaand artikel bedoelde veertien dagen, door den president te bepalen, zamengesteld als bij artikel 137 is bedoeld, voert de procureur-generaal het woord, en concludeert zoo als hij vermeent te behooren; daarna heeft de pleitbezorger van den beklaagde of veroordeelde, zoo die er is, het woord.

210. Het hof gaat vervolgens tot de beraadslaging en beslissing over, en, zoo de zaak daarvoor vatbaar is, doet het uitspraak ten principale, met inachtneming der regelen bij de artikelen 177 en volgende van de eerste afdeeling van dezen titel voorgeschreven.

211. Indien het hof van justitie het, alvorens tot eene definitieve beslissing over te gaan, noodig oordeelt, dat er nog nadere informatiën worden ingewonnen van den beklaagde of veroordeelde, van dezen of genen getuige, of van deskundigen, of wel dat er eene nadere opname van plaats of eenig ander

geregtelijk onderzoek behoort te geschieden, bepaalt het de vragen of punten, waaromtrent dat nadere onderzoek moet geschieden, en zendt die naar den betrokken raad van justitie, ten einde daarop, of naar aanleiding daarvan, den beklaagde of veroordeelde, den getuige of den deskundige te hooren, of het nadere onderzoek te doen plaats hebben.

De bedoelde nadere informatiën of het nadere onderzoek geschieden door den officier van justitie, ten overstaan van een lid van den betrokken raad van justitie, daartoe door den president van dien raad aan te wijzen.

Wanneer daarvoor gewigtige redenen bestaan, kunnen, op de voordragt van het hof van justitie, door den Gouverneur die nadere informatiën of dat nadere onderzoek aan andere ambtenaren of personen worden opgedragen.

De alzoo benoemden leggen in handen van dengene, daartoe door den Gouverneur aan te wijzen, den navolgenden eed (belofte) af:

„Wij zweren (beloven) ons in het aan ons opgedragen „onderzoek eerlijk en getrouw aan de waarheid te zullen „gedragen."

212. Zoodra de bij het voorgaande artikel bedoelde verrigtingen zijn afgeloopen, worden de processen-verbaal daarvan ter griffie van den raad van justitie ter nedergelegd, en zendt de griffier zoodra mogelijk authentiek afschrift van het proces-verbaal, of van de processen-verbaal, naar den president van het hof van justitie.

De nadere informatiën of het nadere onderzoek door het hof van justitie niet voldoende bevonden wordende, is het bevoegd de aanvulling of verbetering daarvan, in voege als bij het vorige artikel is bepaald, te bevelen.

213. Indien het hof van justitie bevindt, dat er in de eerste instantie onregelmatigheden of verzuimen hebben plaats gehad, welke van dien aard zijn, dat daardoor de veroordeelde in zijne verdediging is benadeeld, of het openbaar ministerie

de zaak niet tot genoegzame klaarheid heeft kunnen brengen, verwijst het bij zijne uitspraak, met tenietdoening van al hetgeen na de onregelmatigheid of het verzuim is geschied, de zaak terug naar den raad van justitie, welke in eerste instantie uitspraak heeft gedaan, ten einde door dien raad de zaak andermaal te doen behandelen, van af de laatste handeling, welke de onregelmatigheid of het verzuim is voorafgegaan.

214. Binnen tweemaal vier en twintig uren na de uitspraak, geeft de griffier een authentiek afschrift van het arrest aan den procureur-generaal, die het zoodra mogelijk verzendt naar den officier van justitie bij den raad van justitie, voor wien de zaak in eersten aanleg heeft gediend.

215. De officier van justitie, aan wien het afschrift van het arrest is toegezonden, stelt het ter hand aan den president van den raad van justitie, die de vereischte zorg draagt, dat het zoodra mogelijk in eene openbare zitting van den raad van justitie worde voorgelezen, in tegenwoordigheid van de daarbij belanghebbenden, of deze daartoe behoorlijk geroepen, waarna aan het arrest gevolg en uitvoering wordt gegeven.

Indien het arrest de veroordeeling van den beklaagde inhoudt, is ten deze artikel 188 toepasselijk.

VIJFDE TITEL.

Van het regtsgeding in zaken van overtreding, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep.

Artikel 216.

In zaken van overtreding wordt het geding voor den kanton-regter aanhangig gemaakt door de dagvaarding van wege den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt, hetzij regtstreeks, hetzij ten gevolge van verwijzing.

De termijnen en wijze van beteekening, bij de artikelen 123 en 124 voorgeschreven, worden daarbij in acht genomen, behoudens dat het exploit, in plaats van aan het gebouw van het hof van justitie, aan dat van het kantongeregt, waarvoor gedagvaard is, wordt aangeplakt.

217. De dagvaarding behelst, op straffe van nietigheid, eene opgave van het feit en van de verordening, waartegen de overtreding zoude zijn begaan.

218. Het onderzoek op de teregtzitting, de beslissing en uitspraak geschieden op dezelfde wijze, als bij de eerste afdeeling van den vorigen titel voor zaken van misdrijf, waarbij geene voorloopige instructie heeft plaats gehad, is bepaald, behoudens:

1°. Dat de gedaagde door een bijzonderen gemagtigde kan verschijnen, tenzij de regter mogt bevelen, dat hij in persoon verscheen, en dat hem geen verdediger wordt toegevoegd;

2°. Dat er voorlezing geschiedt van de verwijzing, zoo die heeft plaats gehad, en van de dagvaarding,

3°. Dat in dit geding geene lijst van getuigen te pas komt;

4°. Dat de boete tegen den getuige, die in gebreke blijft te verschijnen, niet hooger kan zijn dan twintig gulden;

5°. Dat de getuige, die weigert den eed of belofte af te leggen of getuigenis der waarheid te geven, wegens zijne onwilligheid ten hoogste tot gevangenisstraf van zeven dagen kan worden veroordeeld;

6°. Dat de vordering der beleedigde partij zich niet verder kan uitstrekken, dan tot eene som van f 50, en dat zij, elders woonachtig zijnde, gehouden is woonplaats te kiezen in de plaats, waar het geregt zitting houdt.

219. In zaken aan hooger beroep onderworpen, houdt de griffier bij zijn proces-verbaal ook aanteekening van den zakelijken inhoud van de verklaringen der getuigen en van de opgaven des gedaagden.

220. Indien de regter bevindt, dat de zaak tot de bevoegdheid van een anderen of hoogeren regter behoort, verklaart hij zich onbevoegd.

In deze gevallen zendt de ambtenaar van het openbaar ministerie de stukken daar waar het behoort.

221. Indien slechts enkele geldboete op de overtreding is bedreigd, met of zonder eenige andere subsidiaire straf voor het geval van wanbetaling, kan de gedaagde de vervolging voorkomen door vrijwillig het maximum der boete te betalen, met de kosten, indien hij reeds was gedagvaard.

In dat geval wordt de boete aan den bevoegden ontvanger betaald, op schriftelijke, door den kanton-regter voor *gezien* geteekende, magtiging van het openbaar ministerie, aan hetwelk de quitantie van den ontvanger door den gedaagde moet worden overgebragt, binnen den tijd door het openbaar ministerie te bepalen.

222. De bepalingen der voorgaande artikelen zijn mede van toepassing voor de raden van justitie, regt doende in zaken van overtreding, des echter dat de teekening, bij het vorige artikel bedoeld, door den president geschiede.

De raden van justitie oordeelen in deze zaken met drie leden.

223. Van vonnissen, door de kanton-regters bij verstek gewezen, kan alleen in hooger beroep worden gekomen door het openbaar ministerie.

224. In de gevallen, waarin hooger beroep wordt toegelaten, moet de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt, hetwelk het vonnis heeft gewezen, of de veroordeelde, die van dit middel wil gebruik maken, op straffe van daarvan vervallen te zijn, zijne verklaring doen ter griffie van het geregt, ten langste binnen vier weken na de uitspraak.

De procureur-generaal heeft hetzelfde vermogen.

Van alle vonnissen, welke geene eindvonnissen zijn, kan alleen gelijktijdig met de hoofdzaak in hooger beroep worden gekomen.

225. Indien het openbaar ministerie in hooger beroep komt, moet de verklaring daarvan, op straffe van vervallen te zijn van het hooger beroep, binnen vier weken aan de tegenpartij worden beteekend, op de wijze als in artikel 124 is bepaald, behoudens dat het exploit, in plaats van aan het gebouw van het hof van justitie, aan dat van het kantongeregt, hetwelk het vonnis heeft gewezen, moet worden aangeplakt.

226. Binnen drie dagen na de verklaring, in artikel 224 vermeld, zendt de griffier van het kantongeregt, hetwelk het vonnis heeft gewezen, de stukken van het geding aan den griffier bij het hof van justitie, dat in hooger beroep moet oordeelen.

Zoodra de stukken aldaar zijn ingekomen, heeft de tegenpartij van het openbaar ministerie, of haar raadsman, het regt bij artikel 127 omschreven.

De bepalingen van artikel 128 zijn ten deze van toepassing.

227. Binnen vier weken na de verklaring, in artikel 224 vermeld, kan de beroepende partij aan het hof van justitie eene memorie indienen, behelzende de middelen en gronden, waarop zij haar beroep steunt. Deze memorie moet door dezelfde partij of haar raadsman onderteekend zijn; zij wordt bij de stukken gevoegd, en de tegenpartij of haar raadsman kan daarvan inzage nemen.

De drie laatste zinsneden van artikel 205 zijn ten deze mede van toepassing.

228. Binnen drie weken na dat de stukken ter griffie zijn gebragt, benoemt de president een rapporteur, en bepaalt den dag der teregtzitting.

Bij deze teregtzittingen zijn de hoven van justitie uit drie leden te zamen gesteld.

Bij de bepaling van den dag der teregtzitting zorgt de president, dat in acht kunnen worden genomen, zoowel ten aanzien van de tegenpartij, van het openbaar ministerie, als

van de getuigen en de beleedigde partij, de termijnen bij artikel . . . . van het Reglement op de Burgerlijke Regtsvordering bepaald.

229. De procureur-generaal doet de tegenpartij dagvaarden om op de teregtzitting te verschijnen, op de wijze als in artikel 124 is bepaald, en met inachtneming van de termijnen, bepaald bij artikel 123.

Indien zich eene beleedigde partij in het geding heeft gevoegd, laat de procureur-generaal haar aan hare werkelijke of gekozene woonplaats den dag, voor de teregtzitting bepaald, aanzeggen.

230. De getuigen, welke in eersten aanleg zijn opgeroepen, worden, indien de procureur-generaal of de tegenpartij dit verzoekt, op de teregtzitting gehoord.

Er kunnen ook nieuwe getuigen worden bijgebragt.

De rapporteur doet zijn verslag bij den aanvang der teregtzitting, vóór dat het openbaar ministerie het woord voert.

Overigens wordt het geding op dezelfde wijze behandeld en beregt, als hierboven bij artikel 218 is voorgeschreven.

231. In geval het vonnis wordt te niet gedaan wegens schending of verzuim van de vormen, doet het hof van justitie zelf de zaak af.

232. Indien het hof bevindt, dat het feit een misdrijf daarstelt, verwijst het de zaak waar die behoort, tenzij de zaak zonder medewerking van assessoren moet worden beregt, en geene voorloopige instructie vereischt, als wanneer het hof de zaak ten definitieve beslist.

233. Behoudens het bepaalde bij het voorgaande artikel, kan de gedaagde in hooger beroep tot geene zwaardere straf worden verwezen, dan waartoe hij in eersten aanleg is veroordeeld, ten ware het openbaar ministerie, hetzij alleen, of met den gedaagde, in hooger beroep gekomen zij.

234. Ten aanzien van het hooger beroep van de vonnissen van den kanton-regter op Saba, bij den raad van justitie

op St. Eustatius aan te brengen, gelden dezelfde bepalingen, als hierboven, voor het hooger beroep ter kennisneming van de hoven van justitie, zijn voorgeschreven.

ZESDE TITEL.

Van afwezig gebleven of ontvlugte beklaagden en gedaagden.

EERSTE AFDEELING.

Van afwezig gebleven of ontvlugte beklaagden ter zake van misdrijf.

Artikel 235.

De instructie in strafzaken, en al hetgeen de teregtzitting voorafgaat, wordt overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement geleid en ten einde gebragt, al mogt ook de beklaagde niet voor den raadsheer-commissaris hebben kunnen gebragt of gevangen genomen worden, of na zijne inhechtenisstelling ontvlugt zijn en niet hebben kunnen achterhaald worden.

Indien daarna de beklaagde op de teregtzitting verschijnt, wordt de zaak alsdan behandeld en afgedaan, als bij den vierden titel is voorgeschreven.

236. Wanneer de beklaagde ter teregtzitting niet verschijnt, en aan het hof van justitie geldige redenen voor die afwezigheid bekend zijn, stelt het de behandeling der zaak zoolang uit, als de aard der verhindering schijnt te vereischen.

Indien geene geldige redenen aan het hof van justitie voor die afwezigheid bekend zijn, stelt het de zaak voorloopig uit, met last op den procureur-generaal om den afwezige op te roepen om zich onverwijld in hechtenis te begeven.

Die oproeping geschiedt door middel van dagbladen of door aanplakking aan het gebouw van het hof van justitie, alsmede op zoodanige plaatsen als de procureur-generaal dienstig acht.

Hij, die bij gemagtigde verschijnt in andere gevallen, dan waarin dit volgens dit Reglement is toegelaten, wordt geacht afwezig te zijn gebleven.

237. Indien de beklaagde zich binnen eene maand na de dagteekening der oproeping niet in hechtenis heeft begeven of niet gevat is, wordt hij tegen een bepaalden dag andermaal gedagvaard om op de teregtzitting te verschijnen.

Alsdan wordt de zaak behandeld en afgedaan volgens de voorschriften van den vierden titel, onverschillig of de beklaagde al dan niet verschenen of gevat is.

Bij verschijning kan hij dadelijk worden in hechtenis genomen; bij niet-verschijning wordt tegen hem verstek verleend.

Indien bij niet-verschijning geldige redenen daarvoor aan het hof bekend zijn, kan het alsnog een uitstel gelasten, als bij het eerste lid van het voorgaande artikel is bedoeld.

Bij veroordeeling wordt het arrest zoodra mogelijk aan den veroordeelde beteekend, op de wijze bij artikel 124 voorgeschreven, en gaat van een bevel van gevangenneming tegen hem vergezeld. Een uittreksel van het arrest, 's hofs beslissing inhoudende, wordt tevens aan het gebouw van het hof van justitie aangeplakt, waarvan proces-verbaal wordt opgemaakt.

238. Indien binnen vijf jaren na den dag dier aanplakking de veroordeelde niet is gevat of verschenen, heeft de veroordeeling bij verstek kracht van gewijsde ten aanzien der regten van den echtgenoot of van andere derden.

239. Behoudens de regten door derden krachtens het voorgaande artikel reeds uitgeoefend, vervalt de veroordeeling bij verstek van regtswege, indien de veroordeelde, vóór dat de tegen hem uitgesproken straf is verjaard, zich in hechtenis heeft begeven of gevat is, en wordt de zaak alsdan op nieuw

volgens de bepalingen van den vierden titel behandeld en afgedaan.

Desniettemin wordt, ook zelfs bij vrijspraak, geene schadevergoeding verleend voor hetgeen vóór den tijd, dat de bij verstek veroordeelde in hechtenis was, reeds ter uitvoering van het arrest is geschied, en blijven de kosten, door zijne afwezigheid veroorzaakt, mede ten zijnen laste, een en ander ten ware de eerste dagvaarding ter teregtzitting mogt zijn nietig verklaard, of de bij verstek veroordeelde mogt bewezen hebben, in de onmogelijkheid te zijn geweest om vroeger te verschijnen of zich in hechtenis te begeven.

240. De voorgaande bepalingen van deze afdeeling zijn niet toepasselijk op de misdrijven, welke slechts eene veroordeeling tot geldboete, met of zonder verbeurdverklaring of andere bijkomende of vervangende strafbepaling, kunnen ten gevolge hebben; voor deze zaken gelden de bepalingen van de volgende afdeeling; die veroordeelingen kunnen alzoo slechts ten gevolge van het verzet van den veroordeelde krachteloos gemaakt worden.

241. In geen geval mag de afwezigheid van een beklaagde den voortgang van het geding ten aanzien van de tegenwoordig zijnde mede-beklaagden van regtswege schorsen of vertragen.

242. Al wat bij deze afdeeling is bepaald voor de hoven van justitie en de procureurs-generaal, geldt ook voor de raden van justitie en de officieren van justitie.

TWEEDE AFDEELING.

Van afwezig gebleven gedaagden in zaken van overtreding.

Artikel 243.

Indien de gedaagde ter zake van overtreding, hetzij in

eersten aanleg, hetzij in hooger beroep, noch in persoon, noch bij gemagtigde, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 218, verschijnt, wordt tegen hem verstek verleend, en de zaak volgens de voorschriften van den vijfden titel behandeld.

244. Indien de regter zich bevoegd rekent om van de zaak kennis te nemen, wijst hij de vordering van het openbaar ministerie tot veroordeeling toe, voor zoo verre hem die niet ongegrond voorkomt.

245. De uitspraak bij verstek gewezen, wordt zoodra mogelijk aan den veroordeelde beteekend, op de wijze als in de artikelen 123 en 124 is voorgeschreven, behoudens dat de aanplakking, in plaats van aan het gebouw van het hof van justitie, aan dat van het geregt, hetwelk de uitspraak heeft gewezen, geschiedt.

246. De veroordeelde kan tegen de uitspraak bij verstek verzet doen, tot op den veertienden dag, nadat het vonnis of arrest door zijne gevangenneming of gijzeling of door een op zijne goederen gelegd beslag is ten uitvoer gelegd.

247. Het verzet brengt van regtswege dagvaarding mede op de eerstkomende teregtzitting.

Indien de veroordeelde aldaar niet verschijnt, wordt het verzet vervallen verklaard en het vonnis of arrest, bij verstek gewezen, ten uitvoer gelegd, of met de tenuitvoerlegging daarvan voortgegaan.

Indien de veroordeelde ten dage dienende verschijnt, wordt het bij verstek gewezen vonnis of arrest gehouden voor vervallen, en de zaak volgens de bepalingen van den vijfden titel behandeld en afgedaan.

Desniettemin wordt, ook zelfs bij vrijspraak, geene schadevergoeding verleend voor hetgeen, vóór den tijd dat de bij verstek veroordeelde in verzet is gekomen, reeds ter uitvoering van het vonnis of arrest is geschied, en blijven de kosten, door zijne afwezigheid veroorzaakt, mede ten zijnen laste, een en ander ten ware de dagvaarding mogt zijn nietig verklaard, of de

bij verstek veroordeelde mogt bewezen hebben in de onmogelijkheid te zijn geweest om daarop te verschijnen.

248. Indien het openbaar ministerie hooger beroep heeft doen aanteekenen tegen een bij verstek gewezen vonnis, kan de veroordeelde tegen dat vonnis geen verzet doen.

SLOTBEPALING,

aan de beide afdeelingen van dezen titel gemeen.

Artikel 249.

Na de uitspraak bij verstek, en na verloop van den termijn van hooger beroep, indien zij daarvoor vatbaar is, worden de stukken van overtuiging, wanneer de eigenaars of andere regthebbenden dit vorderen, aan hen terug gegeven, nadat daarvan eene naauwkeurige beschrijving door den griffier is opgemaakt en ter griffie nedergelegd.

De regter kan van die teruggave echter om gewigtige redenen zoodanige voorwerpen uitzonderen, welke geene of slechts eene geringe geldelijke waarde bezitten.

ZEVENDE TITEL.

Van de herkenning van veroordeelden, die ontvlugt zijn.

Artikel 250.

Wanneer een door de hoven van justitie, naar aanleiding van de bepalingen van den vierden titel, veroordeelde ontvlugt is, en iemand is aangehouden, die voor den ontvlugte wordt gehouden, doch waaromtrent onzekerheid bestaat, beveelt het hof, dat de veroordeeling heeft uitgesproken, op requisitoir van den procureur-generaal, dat op eene te bepalen teregtzitting, tot het onderzoek naar de eenzelvigheid van den aangehoudene met den veroordeelde zal worden overgegaan.

251. De procureur-generaal laat alsdan zijne getuigen en die, waarop de aangehoudene zich beroept, alsmede den aangehoudene zelven, op de teregtzitting dagvaarden, en de zaak wordt aldaar behandeld en afgedaan, overeenkomstig de bepalingen van den vierden titel.

252. De bepalingen der beide voorgaande artikelen zijn mede van toepassing op personen, die gehouden worden hun bannissement te hebben overtreden, doch waaromtrent onzekerheid bestaat of zij de veroordeelden zijn.

253. Indien de personen, die in gevolge de voorgaande artikelen van dezen titel teregt staan, bewezen worden dezelfde te zijn, welke veroordeeld waren, legt het hof hun tevens de straf op, welke bij de wettelijke verordeningen op de ontvlugting of de overtreding van het bannissement mogt zijn gesteld.

254. De vorenstaande bepalingen gelden ook voor de raden en de officieren van justitie.

Indien de veroordeeling door het hof van justitie op Curaçao in hooger beroep is uitgesproken, wordt het bevel, bij artikel 250 bedoeld, gegeven door, en geschiedt het onderzoek voor den raad van justitie, die in eersten aanleg van de strafvordering heeft kennis genomen.

De vonnissen door de raden van justitie gewezen, in de gevallen bij dezen titel voorzien, zijn, naar hunnen aard, even als gewone zaken, aan hooger beroep onderworpen.

ACHTSTE TITEL.

Bijzondere bepalingen betrekkelijk de regtspleging ter zake van valschheid.

Artikel 255.

In alle strafzaken betrekkelijk tot valschheid in geschrifte, wordt het stuk, dat beweerd wordt valsch of vervalscht te zijn,

ter griffie van het hof of den raad van justitie overgelegd, en tevens onderteekend en op iedere bladzijde gewaarmerkt door den griffier, die een uitvoerig proces-verbaal van de gesteldheid van het stuk opmaakt, benevens door dengene, door wien die overlegging wordt gedaan, en eindelijk door den ambtenaar, onder wiens bewaring het is geweest, indien het uit eene openbare bewaarplaats is genomen.

256. Bij de verhooren van den beklaagde over dat stuk, wordt het mede door dezen, en bovendien door den raadsheer-commissaris en den griffier onderteekend.

Bij de raden van justitie geschiedt die onderteekening door den officier van justitie en het raadslid, ten wiens overstaan de voorloopige instructie plaats heeft.

257. De klagten en aangiften in zake van valschheid kunnen altijd worden vervolgd, ook dan wanneer de stukken, die er het onderwerp van zijn, tot grondslag gediend hebben van geregtelijke of burgerlijke akten.

258. Alle openbare of bijzondere bewaarders van stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, zijn verpligt, op straffe van daartoe bij lijfsdwang genoodzaakt te worden, die stukken, op een bevelschrift van het hof of den raad van justitie, ter griffie in bewaring te geven. Van deze inbewaargeving wordt een proces-verbaal opgemaakt, hetwelk, met en benevens het bevelschrift, den bewaarder zal strekken tot ontlasting jegens alle belanghebbenden.

Het staat hem vrij van de door hem in bewaring gegeven stukken en van het proces-verbaal kosteloos afschriften te vorderen.

De kosten tot overbrenging van stukken worden onder de justitie-kosten begrepen.

259. De stukken, die geleverd worden om tot vergelijking te dienen, worden, even als de stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, onderteekend en gewaarmerkt op de wijze bij de artikelen 255 en 256 gemeld.

260. De bepalingen van artikel 258 zijn mede van toepassing op de openbare bewaarders van stukken, welke ter vergelijking moeten dienen.

261. Indien de overgave van een authentiek stuk vereischt en gevorderd wordt, wordt aan dengene, die het in zijne bewaring heeft, een afschrift daarvan gelaten, hetwelk met het oorspronkelijke, op de plaatsen waar een hof of raad van justitie is gevestigd, door den president, en elders door den kanton-regter wordt vergeleken, welke daarvan proces-verbaal opmaken. Indien zoodanig stuk onder bewaring is van een openbaar persoon, wordt het voorzegde afschrift door dezen gelegd onder zijne oorspronkelijke stukken, om in de plaats van het oorspronkelijke te strekken tot op de terugzending van het laatstgenoemde, en met bevoegdheid om daarvan grossen of afschriften uit te geven, mits daarbij melding makende van het proces-verbaal.

Indien nogtans het stuk een gedeelte uitmaakt van een register, zoo dat het daarvan niet voor een tijd kan worden afgescheiden, kan het hof of de raad van justitie het overbrengen van het register ter inzage bevelen, en vrijstelling verleenen van de formaliteit bij dit artikel vastgesteld.

262. Onderhandsche geschriften kunnen insgelijks als stukken van vergelijking overgelegd en als zoodanig aangenomen worden, indien volkomen van hunne echtheid blijkt.

Echter kunnen de bijzondere personen, welke, zelfs volgens hunne eigen erkenning, onderhandsche geschriften bezitten, niet onmiddelijk tot de afgifte worden genoodzaakt, maar indien zij voor het hof of den raad van justitie zijn gedagvaard, en hunne gronden van weigering niet zijn geldig verklaard, kan de regter de overgave zelfs bij lijfsdwang bevelen.

263. De getuigen, welke gehoord worden over eenig stuk of stukken, in het geding overgelegd, moeten ze insgelijks waarmerken en onderteekenen.

264. De beklaagde, daartoe door den regter gelast, is verpligt, in diens tegenwoordigheid, een geschrift te vervaardigen, of wel andere stukken door hem geschreven over te leggen.

265. In de voorloopige instructie kan de raadsheer-commissaris, en bij de raden van justitie de officier van justitie, een of meer deskundigen benoemen, ten einde het stuk, welks valschheid of vervalsching beweerd wordt, en de stukken van vergelijking te onderzoeken, en een schriftelijk verslag van hunne bevinding uit te brengen, hetwelk bij het geding zal worden gevoegd.

266. Indien de beklaagde wordt teregt gesteld, worden de in het voorgaande artikel vermelde deskundigen gehoord.

De regter kan ook, op requisitoir van het openbaar ministerie, of ten verzoeke van den beklaagde, of zelfs ambtshalve, andere deskundigen benoemen.

267. Indien de valschheid als bewezen wordt aangenomen, verklaart de regter, dat het geheele stuk valsch is, of duidt bepaaldelijk aan, waarin de valschheid bestaat. Van die verklaring wordt door den griffier proces-verbaal opgemaakt, hetwelk door den president en hem wordt onderteekend.

Afschrift van het proces-verbaal wordt door den griffier onderteekend, aan het valsche of het vervalschte stuk gehecht, en, in geval het een authentiek stuk is, moet, bij de uitgifte van grossen of afschriften, steeds aan den voet afschrift van het proces-verbaal worden gevoegd.

Eindelijk wordt op het valsche of vervalschte stuk door den griffier eene aanteekening gesteld, waarbij naar het aangehechte proces-verbaal wordt verwezen.

Bij de raden van justitie geschieden de aanhechting en de aanteekening, bij dit artikel bedoeld, niet eer, dan nadat de uitspraak in kracht van gewijsde is overgegaan.

268. De stukken van overtuiging en van vergelijking worden binnen veertien dagen na de uitspraak terug gebragt

ter plaatse, van waar zij gekomen zijn, of aan diegenen terug gegeven, die ze hebben medegedeeld.

Indien de uitspraak door een raad van justitie is geschied, en er hooger beroep is aangeteekend, wordt met de teruggave, bij het vorige lid bedoeld, gewacht tot na den afloop van het hooger beroep.

269. De instructie en verdere behandeling en beregting der zaak heeft voor het overige op dezelfde wijze plaats, als ten aanzien van andere misdrijven is bepaald.

270. Indien de bewaarder of de getuigen weigeren of niet in staat zijn de overgelegde of hun vertoond wordende stukken te waarmerken of te onderteekenen, of indien de beklaagden weigeren de stukken te teekenen, of in 's regters tegenwoordigheid te schrijven, wordt dit in het proces-verbaal vermeld.

NEGENDE TITEL.

Bijzondere bepalingen betrekkelijk de regtspleging jegens hen, die den eerbied schenden aan de openbare magt verschuldigd.

Artikel 271.

In geval een of meer personen gedurende de teregtzitting de stilte storen, of teekens van goed- of afkeuring geven, of, op welk eene wijze ook, geraas of beweging verwekken, en zij op de waarschuwing des deurwaarders zich niet dadelijk stil houden, wordt hun gelast te vertrekken, en die zich daartegen verzetten worden verwijderd, of naar gelang van omstandigheden gevat, en veroordeeld tot eene gevangenisstraf van vier en twintig uren.

Zij worden door den gevangenbewaarder ingenomen, op het vertoon van het bevel van den president of den regter.

Van dat bevel wordt door den gevangenbewaarder aanteekening gehouden.

272. Wanneer de opschudding op de teregtzitting is vergezeld geweest van scheldwoorden, bedreigingen of dadelijkheden, die eene overtreding opleveren, kunnen de straffen, daarop gesteld, staande de teregtzitting, en dadelijk na het tot klaarheid brengen der feiten, en nadat het openbaar ministerie daarop is gehoord, worden uitgesproken, zoowel door de kanton-regters als door de raden en hoven van justitie.

273. Indien het gepleegde feit een misdrijf oplevert, worden de dader en de getuigen onmiddellijk ondervraagd en gehoord, en wordt van alles proces-verbaal opgemaakt, hetwelk, door den president of kanton-regter en door den griffier onderteekend, aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie, ter verdere vervolging wordt toegezonden of ter hand gesteld.

De regter of het regterlijk collegie kan de voorloopige inhechtenisstelling van den dader bevelen, indien de aard van het misdrijf, volgens dit Reglement, daartoe aanleiding geeft.

274. Indien de overtredingen of misdrijven, bij de drie voorgaande artikelen vermeld, bij de instructie of buiten de teregtzitting, op eenige plaats alwaar een geregtelijk onderzoek wordt gedaan, plaats hebben, wordt door den regter of door den regterlijken ambtenaar gehandeld als bij het vorige artikel is voorgeschreven.

275. Administratiën, collegiën of leden daarvan, en alle andere ambtenaren oefenen, wanneer zij eenige ambtsverrigting in het openbaar waarnemen, het opzigt uit in artikel 271 vermeld.

Zij kunnen de daders tot geene straf veroordeelen, doch hen, zoo daartoe gronden zijn, doen vatten en proces-verbaal doen opmaken, hetwelk onmiddellijk aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie wordt toegezonden.

TIENDE TITEL.

Van de wijze waarop in strafzaken de getuigenis van de Gouverneurs wordt ontvangen.

Artikel 276.

Wanneer de getuigenis van een Gouverneur gedurende de voorloopige instructie vereischt wordt, begeeft de ambtenaar met de instructie belast zich met den griffier ten gouvernements-huize, ten einde aldaar den Gouverneur te beëedigen en zijne verklaringen te ontvangen.

277. De Gouverneurs zijn niet gehouden om tot het afleggen van getuigenis op de teregtzittingen te verschijnen.

Indien de getuigenis van een Gouverneur op de teregtzitting vereischt wordt, en hij aldaar niet wenscht te verschijnen, begeeft de president of de regter zich met den griffier ten gouvernements-huize, tot het einde in het voorgaande artikel vermeld.

Het proces-verbaal, houdende de afgelegde getuigenis, wordt alsdan in het collegie of voor het geregt, in tegenwoordigheid van den beklaagde of gedaagde en den ambtenaar van het openbaar ministerie, voorgelezen.

ELFDE TITEL.

Van regeling van regtsgebied.

Artikel 278.

Regeling van regtsgebied kan verzocht worden:

1°. Wanneer onderscheidene autoriteiten, aan welke eenige regtsmagt in strafzaken bij de openbare verordeningen is opgedragen, zich de kennisneming van dezelfde of zamenhangende misdrijven hebben aangetrokken;

2°. Wanneer onderscheidene autoriteiten, door eene van welke de strafzaak noodwendig behoort te worden beregt, zich hebben onbevoegd verklaard daarvan kennis te nemen.

279. Regeling van regtsgebied geschiedt door de hoven van justitie op request, hetzij van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de betrokken geregten, hetzij van den gedaagde of beklaagde. Die verzoeken worden alleen bij memorie behandeld.

Indien de gedaagde of beklaagde het verzoek doet, moet hij woonplaats kiezen ter plaatse waar het hof is gevestigd.

280. Het hof gelast de overlegging der stukken en memoriën binnen een bekwamen termijn.

Dit bevel wordt, met afschrift van het verzoek tot regeling, aan partijen beteekend.

Door die beteekening wordt, in het geval van het eerste nommer van artikel 278, de eindbeslissing der zaak geschorst, behoudens den voortgang der instructie.

281. De zaak wordt afgedaan op de teregtzitting, zonder bijstand van assessoren, op rapport, en nadat de procureur-generaal zal zijn gehoord.

Het hof doet tevens uitspraak over alle handelingen en vonnissen, welke door den regter, aan wien de zaak wordt onttrokken, gedaan of gewezen zijn.

Het arrest wordt aan de partijen beteekend.

282. Indien het hof bevindt, dat er geene termen bestaan tot regeling van regtsgebied, kan het den gedaagde of beklaagde, die daartoe verzoek gedaan heeft, in eene geldboete van niet meer dan f 100 veroordeelen.

TWAALFDE TITEL.

Van de wraking en verschooning des regters.

Artikel 283.

Ieder regter kan zoowel door den gedaagde of beklaagde als door het openbaar ministerie worden gewraakt, in de navolgende gevallen:

1°. Indien hij den gedaagde of beklaagde in bloedverwantschap of zwagerschap bestaat, tot in den vierden graad ingesloten;

2°. Indien hij persoonlijk belang bij de zaak heeft;

3°. Indien er op zijne klagte of door zijn toedoen een regtsgeding wegens misdrijf, binnen het jaar vóór de wraking, heeft plaats gehad tegen den gedaagde of beklaagde, of tegen diens echtgenoot, bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie;

4°. Indien hij een advies in de zaak gegeven heeft;

5°. Indien hij hangende het geding geschenken van iemand, die bij de zaak belang heeft, heeft ontvangen, of die aan hem zijn beloofd, en hij deze belofte heeft aangenomen;

6°. Indien er tusschen hem of zijne echtgenoot, bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie ter eenre, en den gedaagde of beklaagde ter andere zijde, een burgerlijk regtsgeding aanhangig is;

7°. Indien hij is voogd of curator, vermoedelijke erfgenaam bij versterf of begiftigde van den gedaagde of beklaagde;

8°. Indien er tusschen hem en den gedaagde of beklaagde een hooge graad van vijandschap bestaat;

9°. Indien er tusschen hem en den gedaagde of beklaagde sedert den aanleg van het regtsgeding, of binnen zes

maanden vóór de wraking, hebben plaats gehad beleedigingen of bedreigingen.

284. Behoudens hetgeen bij artikel 290 ten aanzien van de wraking van den raadsheer-commissaris of rapporteur is bepaald, kan een regter alleen worden gewraakt ter gelegenheid der teregtzitting.

285. Bij de hoven en raden van justitie moet de wraking mondeling of bij schriftelijke conclusie worden voorgedragen, zoodra het onderzoek ter teregtzitting een aanvang neemt. In den loop des onderzoeks is men daartoe niet meer ontvankelijk, tenzij de reden van wraking eerst na den aanvang mogt zijn ontstaan.

286. Indien de wrakende partij vermeent meer dan ééne reden van wraking tegen denzelfden regter te hebben, moet zij allen te gelijk voordragen.

287. Indien zij meer dan één lid van het collegie wil wraken, kan zij de tweede of verdere wraking niet voordragen vóór dat de voorgaande is beslist.

288. Na de conclusiën van het openbaar ministerie of, indien dit de wrakende partij is, na diens requisitoir, raadpleegt het collegie en spreekt de beslissing uit.

Geen der leden, behalve de gewraakte regter, mag zich verschoonen aan de raadpleging over en de beslissing van de wraking deel te nemen.

289. Die den kanton-regter wil wraken, moet daartoe eene schriftelijke akte van wraking, met redenen bekleed, aan dezen ter hand stellen.

Indien de gewraakte regter of de gewraakte plaatsvervangend-regter in de wraking berust, en de hem opvolgende plaatsvervanger de wraking gegrond acht en bereid is de behandeling der zaak uit dien hoofde op zich te nemen, neemt de laatste van de zaak kennis en beslist haar.

Indien echter de gewraakte regter niet in de wraking berust, of zijn opvolgende plaatsvervanger haar niet goedkeurt

en mitsdien weigert de beslissing der zaak op zich te nemen, mag de behandeling der strafzaak niet voortgaan, maar moet de akte van wraking, vergezeld van het schriftelijke advies van den gewraakten regter, onmiddellijk door den laatste aan het hof of den raad van justitie, waaronder hij behoort, toegezonden worden, welke op de conclusiën van het openbaar ministerie uitspraak doet.

In geval de wraking wordt geldig verklaard, treedt een der plaatsvervangers op.

290. Die den raadsheer-commissaris of een rapporteur wil wraken, moet daartoe eene schriftelijke akte van wraking, met redenen bekleed, aan het hof indienen. Het hof neemt daarop het berigt van den gewraakte in, en doet op requisitoir of op de conclusiën van het openbaar ministerie uitspraak.

Bij de raden van justitie geldt hetzelfde ten aanzien van het raadslid, ten wiens overstaan de instructie gevoerd wordt.

291. Ieder regter kan zich verschoonen om dezelfde redenen uit hoofde waarvan hij kan gewraakt worden, alsmede op andere billijke gronden.

Indien een lid van een collegie zich wil verschoonen, draagt hij zijne redenen aan het collegie voor, dat daarop beslist.

Indien een kanton-regter zich wil verschoonen, doet hij zich door een of ander zijner plaatsvervangers vervangen, ten ware ook deze zich verschoonen of de verschooning van den kanton-regter niet goedkeuren mogt, in welke gevallen de zaak ter beslissing van het hof of van den raad van justitie, bij eene schriftelijke memorie van den regter, betreffende zoo wel zijne eigene redenen van verschooning als die zijner plaatsvervangers, wordt voorgedragen.

292. Wanneer, ten gevolge van geldig verklaarde wraking of verschooning, de leden van een collegie niet meer in genoegzamen getale zijn, om van de zaak kennis te nemen, wordt daarvan aan den Gouverneur kennis gegeven, die alsdan een of meer regters *ad hoc* benoemt.

Hetzelfde heeft plaats indien een kanton-regter en zijne plaatsvervangers, om gelijke oorzaken, geen kennis van de zaken kunnen nemen.

DERTIENDE TITEL.

Van het ten uitvoer leggen van arresten en vonnissen.

Artikel 293.

Incidentele arresten en vonnissen, gelijk ook die van instructie, zijn dadelijk nadat zij zijn gewezen uitvoerbaar, behoudens het bepaalde bij artikel 135 ten opzigte van de daar bedoelde beschikkingen der raden van justitie.

294. De ambtenaar, die met de uitvoering van een bevel van voorloopige aanhouding of van gevangenneming belast is, kan, des noods, den bijstand inroepen van de openbare burgerlijke of van de gewapende magt van de plaats, of van eene naburige plaats aan die, waar de aanhouding of gevangenneming moet geschieden.

Deze is verpligt daaraan op de vertooning van het bevel onverwijld te voldoen.

295. In geval de beklaagde niet kan worden gevat, maakt de ambtenaar, met de uitvoering van het bevel belast, proces-verbaal van de gedane nasporing op, en beteekent het bevel aan den beklaagde, op de wijze als in artikel 124 is voorgeschreven.

Het bevel van gevangenneming en het proces-verbaal worden daarop in handen van den procureur-generaal of officier van justitie gesteld.

296. Indien de beklaagde is gevat, wordt hij onverwijld gebragt naar de plaats, bij het bevel voor de inhechtenisneming aangewezen, en het bevel eveneens aan hem beteekend.

De gevangenbewaarder neemt hem, op vertooning van het bevel van gevangenneming in, en geeft den ambtenaar met de uitvoering belast, daarvan een schriftelijk bewijs.

Deze brengt vervolgens de stukken, tot den gearresteerde betrekkelijk, ter griffie van het hof of van den raad van justitie, en neemt schriftelijk bewijs, dat ze aldaar zijn overgenomen. Hij vertoont beide schriftelijke bewijzen, binnen vier en twintig uren na de ontvangst van het laatste, aan den procureur-generaal of officier van justitie, die ze voor *gezien* teekent en dagteekent.

297. Geen eindvonnis, in eersten aanleg gewezen en vatbaar voor hooger beroep, mag worden ten uitvoer gelegd, zoo lang het niet is overgegaan in kracht van gewijsde.

298. Geene veroordeeling, bij arrest of vonnis in kracht van gewijsde gegaan, mag worden ten uitvoer gelegd binnen acht dagen na de uitspraak, ten ware, indien het eene mindere straf geldt dan schavotstraf, bannissement of vijfjarige gevangenis, de veroordeelde eene vroegere tenuitvoerlegging mogt verlangd hebben.

Deze bepaling is niet toepasselijk op veroordeelingen bij verstek, welke dadelijk na de beteekening aan den veroordeelde kunnen worden ten uitvoer gelegd, behoudens het bepaalde bij artikel 239.

299. Binnen den voorschreven termijn kan de veroordeelde een verzoekschrift om gratie aan den Gouverneur indienen.

In de kolonie Suriname en op de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba, kan hij het ongesloten inleveren of doen inleveren ter griffie van den regter, door wien de veroordeeling is uitgesproken.

Deze inlevering heeft het gevolg, dat de tenuitvoerlegging geschorst wordt, tot dat op het verzoekschrift is beschikt.

De griffier houdt naauwkeurige aanteekening van den dag der inlevering van het verzoekschrift; hij geeft daarvan kennis aan den ambtenaar van het openbaar ministerie met de

tenuitvoerlegging belast, en verzendt onmiddellijk het verzoekschrift aan den Gouverneur.

300. De tenuitvoerlegging van alle veroordeelingen, behalve van die, welke bij verstek zijn gewezen, blijft van regtswege geschorst, zoolang de Gouverneur op een eerste verzoekschrift van den veroordeelde om gratie raadpleegt.

Ten dien einde wordt van wege den Gouverneur, zoodra een verzoek om gratie op eenige andere wijze dan bij het vorige artikel is bepaald, bij hem is ingekomen, daarvan onmiddellijk kennis gegeven aan den procureur-generaal, die, indien hij niet zelf met de tenuitvoerlegging belast is, daarvan onverwijld den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie verwittigt.

301. Op de eilanden St. Eustatius, St. Martin en Saba moet het verzoekschrift aan den Gouverneur om gratie, ongesloten, bij den gezaghebber worden ingeleverd, die het aan den Gouverneur opzendt en onmiddellijk daarvan kennis geeft aan den officier van justitie, ten zelfden einde als bij het voorgaande artikel ten aanzien van den procureur-generaal is voorgeschreven.

302. Indien de veroordeelde geene gratie heeft verzocht of zijn verzoek is afgewezen, geschiedt de tenuitvoerlegging van het arrest of vonnis zoodra mogelijk, en zulks op bevel van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het regtscollegie, dat de veroordeeling heeft uitgesproken, en, in geval van hooger beroep, bij dat, hetwelk in eersten aanleg heeft gevonnisd.

Die ambtenaar is echter bevoegd, die tenuitvoerlegging om gewigtige redenen te schorsen.

Geen doodvonnis mag worden ten uitvoer gelegd, zonder dat daartoe bijzonder verlof door den Gouverneur is gegeven.

303. De schavotstraf wordt ten uitvoer gelegd in het openbaar, ter plaatse door den regter aan te wijzen, in tegenwoordigheid van den procureur-generaal of officier van justitie,

van twee leden van het hof of van den raad van justitie en van den griffier.

De griffier maakt hiervan proces-verbaal op, hetwelk hij onder het oorspronkelijke arrest doet overschrijven, en onderteekent die overschrijving.

Hij teekent ter zijde van het proces-verbaal aan, dat die overschrijving is geschied, en onderteekent die aanteekening. De overschrijving heeft dezelfde kracht van bewijs als het proces-verbaal.

De ambtenaar van het openbaar ministerie, met de tenuitvoerlegging belast, kan de hulp der openbare burgerlijke of der gewapende magt inroepen.

304. Aan een ter dood veroordeelde wordt de onbeperkte toegang vergund van zoodanige geestelijken of godsdienstleeraren, als hij zal verlangen bij zich te ontvangen.

De tenuitvoerlegging der doodstraf wordt driemaal vier en twintig uren te voren hem aangezegd, door twee daartoe gecommitteerde leden van het hof of van den raad van justitie, bijgestaan door den ambtenaar van het openbaar ministerie en den griffier, welke tevens, indien de veroordeelde iets te verklaren heeft, die verklaring ontvangen en daarvan procesverbaal opmaken.

305. De tijd van elken dag gevangenis is van vierentwintig uren; die van eene maand van dertig dagen.

306. De straftijd wordt gerekend in te gaan, wanneer de veroordeelde in voorloopige hechtenis is, met den dag waarop de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan, en anders met den dag der tenuitvoerlegging.

307. De veroordeelingen tot geldboeten en in de kosten kunnen worden ten uitvoer gelegd op de goederen van den veroordeelde, op dezelfde wijze als bij het Reglement op de Burgerlijke Regtsvordering omtrent de tenuitvoerlegging in burgerlijke zaken is bepaald.

308. Niettemin, en voor zoo ver dat verhaal niet heeft

plaats gehad, is ieder veroordeelde verpligt de hem opgelegde boete te betalen, binnen twee maanden nadat de veroordeeling uitvoerbaar is geworden, bij gebreke waarvan hij daartoe bij lijfsdwang kan worden genoodzaakt.

Op vreemdelingen kan de geldboete, dadelijk nadat de veroordeeling uitvoerbaar is geworden, bij lijfsdwang worden verhaald.

309. Bij elke veroordeeling tot geldboete bepaalt de regter den tijd, gedurende welken de veroordeelde, wegens het niet voldoen der boete, in gijzeling kan worden gehouden.

De duur van den lijfsdwang kan ten langste worden gesteld op eene maand voor elke verschuldigde honderd gulden, en mag in geen geval den tijd van drie jaren te boven gaan.

310. De gegijzelden wegens geldboete worden zooveel doenlijk opgesloten ter plaatse bestemd voor het ondergaan der gevangenisstraf wegens overtredingen, en op dezelfde wijze als de tot deze straf veroordeelden behandeld.

311. De lijfsdwang wordt ten uitvoer gelegd krachtens schriftelijk bevel van den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie, en op dezelfde wijze als bij het Reglement op de Burgerlijke Regtsvordering is bepaald.

312. De voldoening der geldboeten en der tot de tenuitvoerlegging van den lijfsdwang gemaakte kosten ontslaat van de verdere gijzeling.

De ten uitvoer gelegde lijfsdwang beneemt echter niet het regt om de opgelegde geldboeten, op de goederen van den veroordeelde, zelfs op die hem later mogten aankomen, te verhalen; alles behoudens de bepalingen ten aanzien van de verjaring der straffen.

313. De verbeurdverklaringen en veroordeelingen tot geldboete en in de kosten, zijn altijd ten behoeve der kolonie, ten ware bij bijzondere verordeningen anders mogt zijn bepaald.

De aandeelen daarin in sommige gevallen aan ambtenaren of anderen toegekend worden hun uit de koloniale kas uit-

betaald, nadat het bedrag dier boete en voorwerpen daarin zal zijn gestort.

314. Allen, die wegens hetzelfde misdrijf of dezelfde overtreding, bij hetzelfde arrest of vonnis, in de kosten zijn veroordeeld, zijn hoofdelijk daarvoor aansprakelijk.

315. De schadevergoeding, aan de beleedigde partij toegewezen, wordt door haar zelve, overeenkomstig de bepalingen op de burgerlijke regtsvordering, verhaald.

De bepaling van het voorgaande artikel, ten aanzien der veroordeeling in de kosten, geldt ook ten opzigte van de schadevergoeding aan de beleedigde partij toegewezen, zelfs dan, wanneer die vergoeding bij eene afzonderlijke burgerlijke regtsvordering was geëischt.

VEERTIENDE TITEL.

Van de opschorting en vernietiging van arresten en vonnissen, uit hoofde van bepaalde omstandigheden.

Artikel 316.

De arresten of vonnissen, waarbij iemand tot straf is veroordeeld, kunnen op verzoek van den procureur-generaal of van den veroordeelde, door den Gouverneur, na raadpleging met den adviserenden raad, aan het hof van justitie ter revisie worden overgegeven in de volgende gevallen:

1°. Indien twee of meer beklaagden bij onderscheidene uitspraken als daders van hetzelfde misdrijf zijn veroordeeld, en deze uitspraken niet zijn overeen te brengen, maar het bewijs van onschuld van den een of den ander der veroordeelden medebrengen;

2°. Indien er na de veroordeeling wegens doodslag stukken worden te berde gebragt, waaruit aanvankelijk genoeg-

zaam blijkt, dat de persoon, wiens veronderstelde dood aanleiding tot de veroordeeling heeft gegeven, nog in leven is;

3°. Indien na de veroordeeling van een beklaagde, ter zake van welk misdrijf ook, een of meer getuigen, welke ten zijnen laste getuigenis hebben afgelegd, ter zake van valsche getuigenis in dat geding in regten worden betrokken;

4°. Indien een of meer stukken, waarop is regt gesproken, later zijn gebleken valsch te zijn;

5°. Indien wordt aangetoond, dat de veroordeelde door eenig verzuim in de opvolging der wettelijke voorschriften in zijne verdediging werkelijk is benadeeld.

Er kan geene revisie worden gevraagd van de vonnissen door de raden van justitie gewezen, welke voor hooger beroep vatbaar zijn, tenzij die vonnissen in kracht van gewijsde zijn overgegaan.

317. Indien, na raadpleging als voren, de Gouverneur het request om revisie ongegrond oordeelt, wijst hij hetzelve af.

Indien de Gouverneur het bestaan van eene der in het voorgaande artikel vermelde omstandigheden erkent, gelast hij de schorsing der tenuitvoerlegging van het vonnis of van de beide vonnissen, en beveelt, behoudens de bepaling van artikel 322, de revisie der zaak of der beide zaken.

318. Het hof in revisie regtsprekende is zamengesteld uit den president en zeven leden, raadsheeren of assessoren, van welke ten minste zes vroeger van de zaak geen kennis hebben genomen.

Indien het aantal der leden, plaatsvervangende leden, assessoren of plaatsvervangende assessoren niet toereikende is tot deze tezamenstelling, voegt de Gouverneur een of meer regters *ad hoc* daaraan toe.

319. Indien de Gouverneur het noodig oordeelt, dat het openbaar ministerie niet door den procureur-generaal worde

waargenomen, kan hij die functiën aan een ander persoon opdragen.

320. Indien het hof eene nieuwe voorloopige instructie noodig oordeelt, geeft het daarvan kennis aan den Gouverneur, die aan een persoon, welke, zoo zulks mogelijk is, den graad van meester in de regten heeft, de functiën van raadsheer-commissaris opdraagt

Aan hen, die vroeger van de zaak of zaken hebben kennis genomen, of daarin als raadsheer-commissaris zijn werkzaam geweest, of leden van het hof van revisie zijn, kunnen deze functiën niet worden opgedragen.

321. Het hof onderzoekt de zaak, vernietigt de arresten of vonnissen, die blijken, om eene of meer in artikel 316 aangewezen redenen, verkeerdelijk te zijn gewezen, en doet op nieuw regt.

Indien het hof bevindt, dat de ter revisie overgelegde arresten of vonnissen goed zijn gewezen, bevestigt het die uitspraken, en beveelt het, dat zij zullen worden ten uitvoer gelegd of dat met de ten uitvoerlegging zal worden voortgegaan.

Wanneer het vonnissen geldt, door een raad van justitie gewezen, worden voor het onderzoek der zaak de stukken door het hof van dien raad opgevorderd, en bij vernietiging van het vonnis kan het hof, naar omstandigheden, of zelf op nieuw regt doen, of de zaak naar den raad van justitie terug verwijzen, ten einde aldaar, met inachtneming van 's hofs uitspraak, op nieuw te worden onderzocht en afgedaan.

322. In het geval bij n°. 3 van artikel 316 omschreven, wordt de revisie niet bevolen, voor dat over de valschheid der getuigenis is uitspraak gedaan.

Indien die valschheid niet als bewezen wordt aangenomen, heft de Gouverneur het bevel tot schorsing op, en wijst hij het verzoek om revisie van de hand.

Indien de valschheid als bewezen wordt aangenomen, beveelt de Gouverneur de revisie.

Het hof vernietigt alsdan het ter revisie overgelegde arrest of vonnis, en onderzoekt en beregt de zaak op nieuw.

De getuigen, die wegens valsche getuigenis zijn veroordeeld, mogen in het nieuwe onderzoek niet gehoord worden.

323. De hoven van justitie kunnen in revisie geene veroordeeling uitspreken dan met zes stemmen.

324. Indien in een der gevallen bij artikel 316 vermeld, na den definitieven afloop der zaak, van de onschuld van een persoon mogt blijken, die reeds zijne straf geheel of gedeeltelijk heeft ondergaan, zal op diens verzoek het hof hem in zijne eer herstellen, bij eene publicatie, welke ten koste van den Staat zal worden uitgevaardigd en aangeplakt aan het gebouw van het hof, aan de laatste woon- of verblijfplaats van den veroordeelde, alsmede op zoodanige andere plaatsen, als het hof zal bevolen hebben.

Indien de veroordeelde reeds mogt zijn overleden, kan het verzoek daartoe door een zijner nabestaanden of, bij het ontbreken van de zoodanigen, door een curator, *ad hoc*, door het hof te benoemen, gedaan worden, en zal in dat geval het hof, bij gelijke publicatie, de nagedachtenis van den overledene ontlasten van de veroordeeling, welke tegen hem was uitgesproken.

325. Indien door een hof of raad van justitie in het hoogste ressort uitspraak is gedaan, met een ander getal regters dan bij de wet is bevolen, kan de Gouverneur, op verzoek van het openbaar ministerie of van den veroordeelde, na het hof van justitie daarop gehoord te hebben, en na raadpleging met den adviserenden raad, de onwettige uitspraak te niet doen, met al de gevolgen van dien, en de zaak op nieuw ter behandeling en beoordeeling terug zenden naar het collegie, dat daarin uitspraak heeft gedaan.

VIJFTIENDE TITEL.

Over het bewijs.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Artikel 326.

Niemand kan wegens misdrijf of overtreding veroordeeld worden, tenzij de regter door wettige bewijsmiddelen de overtuiging bekomen hebbe, dat eene strafbare daad werkelijk heeft plaats gehad, en dat de beklaagde of gedaagde daaraan schuldig is.

327. De wettige bewijsmiddelen zijn *volkomen*, die, zoowel met andere middelen vereenigd als elk op zich zelf, een volledig bewijs kunnen opleveren, of *onvolkomen*, die niet dan in vereeniging met andere als bewijs kunnen gelden; alles volgens de verdere voorschriften van dezen titel.

328. Volledig bewijs wordt gevorderd, niet slechts voor de hoofddaad, maar ook voor de bijkomende omstandigheden, die tot verzwaring van straf aanleiding kunnen geven.

329. Alle bewijsmiddelen kunnen door tegen-bewijsmiddelen worden ontzenuwd.

330. Geenerlei bewijsmiddel is ter veroordeeling van een beklaagde of gedaagde verpligtend, wanneer de regter niet volkomen overtuigd is, dat deze het misdrijf of de overtreding, hem ten laste gelegd, waarlijk heeft begaan of daaraan medepligtig is.

Een feit ter verdediging aangevoerd kan door den regter worden aangenomen, wanneer de omstandigheden het waarschijnlijk maken, zonder dat daartoe eenig bepaald bewijsmiddel wordt gevorderd.

331. Geene strikvragen mogen gedaan worden, hetzij aan verdachten, beklaagden of gedaagden, hetzij aan getuigen, en, zoo zij gedaan zijn, mag op de daarop gegeven antwoorden geen acht geslagen worden.

Vragen, waarin eene daadzaak, door deze personen niet beleden of opgegeven, als waarheid wordt aangenomen of verondersteld, worden mede als strikvragen beschouwd.

332. De volkomene bewijsmiddelen zijn:

1°. De overeenstemmende verklaringen van twee getuigen;
2°. Eene behoorlijk bevestigde geregtelijke bekentenis;
3°. Schriftelijk bescheid, voor zoo ver dit bij algemeene verordening is toegelaten;
4°. Eigen waarneming van den regter;
5°. Een zamenloop van onderling overeenstemmende onvolkomene bewijsmiddelen.

TWEEDE AFDEELING.

Van getuigenissen.

Artikel 333.

Geene verklaring kan als getuigenis gelden, tenzij gedaan na het afleggen van den eed of de belofte, bij het derde lid van artikel 154 voorgeschreven.

334. Iedere getuigenis moet loopen over feiten, welke de getuige zelf op eenigerleiwijze heeft waargenomen, en moeten daarbij tevens uitdrukkelijk worden opgegeven de redenen van wetenschap.

Bijzondere meeningen of gissingen, bij redenering opgemaakt, zijn geene getuigenissen.

335. In de beoordeeling der waarde van de getuigenis moet de regter bijzonder acht geven op de onderlinge overeenstemming der getuigen, op de overeenstemming der getuigenissen met hetgeen van elders aangaande de zaak in het

geding bekend is, op de beweegredenen, welke de getuigen kunnen hebben gehad om de zaak op deze of gene wijs voor te dragen, op de levenswijze, de zeden en den stand der getuigen, en, in het algemeen, op alles wat op hunne meerdere of mindere geloofwaardigheid invloed kan hebben.

336. Bij die misdrijven of overtredingen, waartoe herhaling van feiten gevorderd wordt, kunnen ook afzonderlijk en op zich zelve staande getuigenissen daaromtrent als volkomen bewijs gelden.

DERDE AFDEELING.

Van bekentenis.

Artikel 337.

Bekentenis kan als volledig bewijs gelden, indien zij is afgelegd:

Vrijwillig; en

Voor den regter, hetzij gedurende het voorloopig onderzoek, hetzij op de teregtzitting;

Voorts vergezeld gaat van eene bepaalde en naauwkeurige opgave van omstandigheden, en bevestigd wordt door minstens één der middelen in artikel 345, onder n°. 1, 3 en 4, vermeld, of door twee der middelen in artikel 346 aangewezen.

338. Eene bekentenis kan gesplitst worden, voor zoo ver daarbij tevens daadzaken zijn aangevoerd, wier valschheid bewezen wordt.

339. De herroeping eener bekentenis maakt haar niet krachteloos, tenzij die herroeping op aannemelijke redenen gegrond zij.

VIERDE AFDEELING.

Van schriftelijk bescheid.

Artikel 340.

De voorschriften omtrent de kracht van bewijs van authentieke en onderhandsche schriftelijke bescheiden in burgerlijke zaken moeten ook in het bewijs van misdrijven in acht genomen worden.

341. De verklaringen, processen-verbaal of relazen der ambtenaren, aan wie bij algemeene verordening het opsporen en constateren van sommige misdrijven of overtredingen bepaaldelijk is opgedragen, moeten, om als schriftelijke bescheiden te gelden, door hen opgemaakt zijn op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, of wel daarna met eede bevestigd worden.

Dit vereischte wordt niet gevorderd bij collegiën, met zoodanige opsporing en constatering belast, noch ook voor de verklaringen, processen-verbaal of relazen, door regterlijke ambtenaren in de waarneming hunner bediening opgemaakt.

Het vorenstaande verhindert niet, dat de bij dit artikel bedoelde ambtenaren ook mondeling onder eede kunnen gehoord worden, tot toelichting der akten door hen opgemaakt, en tot betere vestiging van des regters overtuiging.

342. De verslagen, zoo schriftelijk als mondeling, van minstens twee overeenstemmende, beëedigde deskundigen, kunnen als volledig bewijs gelden ten aanzien van de bijzonderheden of van de gesteldheid der zaak, die aan hun oordeel en hunne bevinding onderworpen was.

Het verslag van een enkel deskundige heeft ten dien aanzien gelijke bewijskracht als de verklaring van een enkel getuige.

VIJFDE AFDEELING.

Van eigen waarneming des regters.

Artikel 343.

Als eigen waarneming van den regter kan alleen gelden hetgeen door hem bij het eindonderzoek, hetzij op de teregtzitting, hetzij elders bij een door hem zelven bewerkstelligd plaatselijk onderzoek, is gezien, gehoord of op andere wijze waargenomen.

De processen-verbaal en andere akten der regterlijke ambtenaren, met het voorloopig onderzoek belast, kunnen naar hunnen aard gelden als schriftelijke bescheiden.

ZESDE AFDEELING.

Van den zamenloop van onvolkomen bewijsmiddelen.

Artikel 344.

De onvolkomene bewijsmiddelen zijn tweesoortig, naar mate van de meerdere of mindere bewijskracht, welke daaraan toegekend kan worden.

345. Tot de eerste soort behooren:

1°. De verklaring van een enkel beëedigd getuige;

2°. Eene buitengeregtelijke erkentenis;

3°. De buitengeregtelijke verklaring of opgave van iemand in *articulo mortis*; en

4°. Regtstreeksche aanwijzingen, die met het feit in onmiddellijk verband staan.

346. Tot de tweede soort behooren:

1°. Onbeëedigde verklaringen voor den regter, hetzij ter teregt-

zitting, hetzij, in het geval van artikel 144, gedurende het voorloopig onderzoek, afgelegd;

2°. Onverdachte opgaven van mede-beklaagden; en

3°. Meer verwijderde aanwijzingen.

347. De middelen, onder n°. 2, 3 en 4 van artikel 345 en onder n°. 3 van artikel 346 vermeld, worden zelve op de gewone wijze bewezen.

Wanneer echter meer dan drie dier middelen te zamen loopen, kunnen zij ook door enkele op zich zelve staande getuigenissen worden bewezen.

348. Onvolkomene bewijsmiddelen kunnen geen volledig bewijs opleveren, dan bij onderlinge overeenstemming, en bij den zamenloop van minstens twee der middelen bij artikel 345 vermeld; of van één derzelfde middelen met twee van artikel 346. Buiten dien zamenloop kunnen zij slechts strekken tot versterking van des regters overtuiging.

ZESTIENDE TITEL.

Van het ophouden en te niet gaan van vervolgingen en straffen

EERSTE AFDEELING.

Van den dood en de zinneloosheid van gedaagden, beklaagden en veroordeelden.

Artikel 349.

Alle vervolging tot straf vervalt of houdt op, indien de dader vóór het aanvangen der instructie of gedurende den loop van het geding is overleden.

350. De bepaling van het voorgaande artikel lijdt uitzondering, voor zooveel aangaat het verhaal van boete of van verbeurte van bepaalde voorwerpen, in zake van openbare be-

lastingen, alles volgens de bepalingen en onderscheidingen in de drie volgende artikelen.

351. Indien, in het geval van het voorgaande artikel, het geding nog niet aanhangig is gemaakt, wordt het, voor zooveel die boeten en verbeurdverklaringen betreft, door het openbaar ministerie tegen de erfgenamen van den vermoedelijken dader of diens vertegenwoordigers aangelegd en vervolgd, bij denzelfden regter en op dezelfde wijze, als tegen den overledene zoude hebben plaats gehad, indien deze alleen tot boete met of zonder verbeurdverklaring zoude zijn vervolgd.

352. Indien de vervolging reeds vóór het overlijden van den vermoedelijken dader was aangevangen, wordt zij tegen de erfgenamen of vertegenwoordigers voortgezet door eene dagvaarding, in den vorm en binnen de termijnen in burgerlijke regtszaken voorgeschreven, strekkende ten einde het regtsgeding te hervatten, en overeenkomstig de voorschriften op dat stuk, bij de verordeningen op de burgerlijke regtsvordering gegeven, volgens de laatste gedingstukken voort te zetten op de wijze als in strafzaken van dien aard gebruikelijk is.

353. Indien in het geval, bij het voorgaande artikel voorzien, de erfgenamen of de vertegenwoordigers van den overledene belang hebben bij de afdoening van het geding, kunnen zij het hervatten door middel van eene verklaring aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, welke de vordering heeft ingesteld, beteekend; in welk geval de zaak tot het uiteinde wordt voortgezet, volgens de laatste gedingstukken, overeenkomstig het bepaalde in het voorgaande artikel.

Indien het geding vóór het overlijden van den vermoedelijken dader nog niet was aangevangen, maar eenig voorwerp is in beslag genomen, kunnen de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene als aanleggers optreden.

354. De bedoelde erfgenamen en vertegenwoordigers kunnen te dier zake ook bij lijfsdwang veroordeeld worden, doch slechts ieder voor zijn aandeel.

355. Indien iemand na het plegen der daad, welke tot strafvordering kan aanleiding geven, krankzinnig is geworden en die staat wordt erkend door den regter, welke van de zaak moet kennis nemen, wordt de strafvordering geschorst tot na het herstel van den krankzinnige, behoudens het bepaalde in de twee volgende artikelen.

356. De vordering tot boete en verbeurdverklaring, bij artikel 350 vermeld, kan, indien de krankzinnige is onder curatele gesteld, tegen den curator, of anders tegen een curator *ad hoc* worden aangevangen of voortgezet, op dezelfde wijze als bij de vorenstaande artikelen ten aanzien van erfgenamen of vertegenwoordigers van een overledene is voorgeschreven.

357. De curator heeft van zijne zijde dezelfde bevoegdheid tot het aanvangen of doen voortzetten van het geding, als bij het tweede lid van artikel 353 aan de erfgenamen of vertegenwoordigers is toegekend.

358. In geval een tot straf veroordeelde is overleden, nadat de veroordeeling kracht van gewijsde heeft bekomen, worden alle boeten en verbeurten van voorwerpen, uit hoofde van welk misdrijf ook, uitgesproken, en de kosten, op de erfgenamen of vertegenwoordigers van den overledene verhaald.

Bij krankzinnigheid wordt in dat geval tegen den curator gehandeld, onverminderd de uitvoering der andere straffen aan den veroordeelde, zoodra hij hersteld is.

359. Geene schavotstraf kan worden ten uitvoer gelegd tegen hem, wiens krankzinnigheid na de veroordeeling is ontstaan en door den regter, die het strafvonnis heeft gewezen, is erkend.

Deze bepaling is mede toepasselijk op de zwangere vrouw.

In een en ander geval wordt de uitvoering van de schavotstraf geschorst, tot na het herstel van den krankzinnige of de bevalling van de zwangere vrouw.

TWEEDE AFDEELING.

Van verjaring.

Artikel 360.

Alle vervolgingen ter zake van misdrijf of overtreding verjaren na verloop van den tijd, bij de artikelen 362 en volgende bepaald.

361. De tijd van verjaring vangt aan van het oogenblik dat het misdrijf of de overtreding bedreven is, of, in geval van vervolging, van het oogenblik der laatste geregtelijke akte.

Echter is bij misdrijf van valschheid die aanvang niet vroeger dan van het oogenblik, dat van het valsche of vervalschte stuk is gebruik gemaakt.

362. Door verloop van een jaar vervallen alle vervolgingen ter zake van overtredingen.

363. Door verloop van vijf jaren vervallen alle vervolgingen ter zake van misdrijven, waartegen geene schavotstraf, bannissement of gevangenisstraf van meer dan vijf jaren is bedreigd.

364. Door verloop van twintig jaren vervallen alle vervolgingen ter zake van misdrijven, waartegen de doodstraf is bedreigd; die van alle overige misdrijven, eene der in het voorgaande artikel opgenoemde straffen ten gevolge hebbende, vervallen door verloop van vijftien jaren.

365. Alle opgelegde straffen verjaren door het dubbel van den tijd, welke tot verjaring der vervolging zoude worden gevorderd, te rekenen van den dag, waarop het arrest of vonnis kracht van gewijsde heeft bekomen.

366. De bepalingen van deze afdeeling, met uitzondering van die van artikel 365, zijn niet betrekkelijk tot hetgeen omtrent de verjaring van sommige misdrijven bij bijzondere verordeningen is vastgesteld.

367. De ambtenaren van het openbaar ministerie en de regters moeten ambtshalve op de verjaring acht geven, al ware het ook dat zij door den beklaagde of gedaagde niet werd ingeroepen.

368. De verjaring, welke haren aanvang heeft genomen vóór het tijdstip van de invoering van dit Reglement, wordt volgens de vroeger bestaan hebbende verordeningen berekend.

Indien echter de tijd van verjaring volgens het tegenwoordige Reglement korter mogt zijn, wordt de verjaring, daarbij voorgeschreven, gevolgd.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij het aanbieden van haren arbeid, betreffende het aan hare beoordeeling onderworpen Ontwerp van een Reglement op de Strafvordering voor de Nederlandsche West-Indische koloniën, acht de Commissie zich verpligt, niet slechts eenige rekenschap te geven van de inrigting van haar werk, maar ook hetzelve te doen vergezeld gaan van eenige algemeene beschouwingen, die haar daarbij geleid hebben, en voorts eenige toelichtende opmerkingen te geven omtrent de voornaamste der door haar voorgestelde wijzigingen in de bijzondere bepalingen van het Ontwerp.

Wat den vorm betreft, kwam het haar het meest geschikt voor, zoo tot bevordering der duidelijkheid, als om eene vergelijkend overzigt gemakkelijker te maken, om in een doorloopende reeks van artikelen op te geven, hoedanig in de gegeven omstandigheden, naar hare zienswijze, een Reglement op de Strafvordering het best konde worden ingerigt, en om alzoo met de daad een nieuw ontwerp te leveren, waarbij echter het Regerings-ontwerp ten grondslag is genomen, en daarheen is verwezen, ten aanzien van al wat geene verandering of wijziging scheen te behoeven.

Ter onderscheiding heeft men, sprekende van *het ontwerp*, steeds dat op het oog gehad, wat door de Regering ten fine van onderzoek was gegeven; terwijl het nieuwe ontwerp der Commissie, overal als haar *voorstel* wordt vermeld.

Bij dit laatste zijn, even als bij het Regerings-ontwerp, aangehaald de min of meer overeenstemmende artikelen van het Nederlandsche *Wetboek van Strafvordering* (N. W.), maar ook

tevens die van het *Reglement op de Strafvordering voor Nederlandsch Indië* (O. I.), wanneer de voorgestelde wijzigingen min of meer daarmede overeenkwamen.

Betreffende het voorstel zelve, zij voorts in het algemeen het volgende aangemerkt:

a. Dat bij de bestaande onzekerheid nopens den toekomstigen regtstoestand der tegenwoordige slavenbevolking, en terwijl dit Reglement, even als de overige deelen der algemeene wetgeving, uit den aard der zaak voor een langeren duur bestemd moet zijn, de Commissie gemeend heeft ook hier niet anders te kunnen doen, dan zich van alle bepalingen, rakende dat gedeelte der bevolking, geheel te onthouden, en zulks aan de latere zorg des wetgevers te moeten overlaten;

b. Dat men bij dit voorstel is uitgegaan van eene veronderstelde inrigting der regterlijke magt, overeenkomstig het reeds vroeger door de Commissie ingediende ontwerp-Reglement op de organisatie daarvan; naar welk ontwerp, met de daarbij gevoegde toelichting, mitsdien wordt verwezen.

c. Dat hoezeer het Regerings-ontwerp blijken draagt van de overneming in hetzelve van enkele verbeteringen op dit onderwerp, in het Reglement op de Strafvordering voor Nederlandsch Indië voorkomende, de Commissie gemeend heeft dat Reglement, hetwelk zich inderdaad in zeer vele bepalingen gunstig van het Nederlandsche Wetboek onderscheidt, in veel ruimer mate te moeten navolgen, gelijk blijken zal uit de menigvuldige artikelen van hetzelve *in margine* van het voorstel aangehaald.

Overigens kan het bijna overtollig geacht worden te vermelden, dat waar de Commissie zich vereenigde met het Ontwerp, ook bij afwijking van ons Wetboek, zij mede instemde met de redenen daartoe aangevoerd door de heeren

Schröder en Fiers Smeding in hunne toelichtende memoriën op het Ontwerp, en die alzoo hier niet behoefden te worden herhaald.

Voor zoo veel het na deze algemeene opmerkingen nog noodig kan geacht worden, volge hier nu de toelichting der bijzondere door de Commissie, in afwijking van het Regeringsontwerp, voorgestelde bepalingen, waarbij echter niet zijn opgenomen zoodanige, die slechts eene, naar het inzien der Commissie verbeterde redactie betreffen, noch ook die van zoo eenvoudigen aard zijn, dat zij geene toelichting schijnen te behoeven.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikelen 1 — 9.

Deze rubriek is bij het voorstel der Commissie geheel veranderd, en mutatis mutandis teruggebragt tot de bepalingen in ons Wetboek daaronder voorkomende.

Bij de ontwerpen, aan het onderzoek der Commissie onderworpen, had men zoo het schijnt, op het voorbeeld der Oost-Indische wetgeving, die algemeene bepalingen van strafvordering opgenomen in het ontwerp houdende *Algemeene bepalingen van wetgeving.* Die navolging kwam der Commissie minder gepast voor. Reeds bij de vroeger door haar ingediende consideratiën over dat ontwerp en over de bepalingen, rakende het justitiewezen, in het Wets-ontwerp op het Beleid der Regering voor de West-Indische koloniën vervat, had zij voorgesteld, de weinige algemeene bepalingen van wetgeving, bij ons bestaande, in dat wets-ontwerp zelve op te nemen, en om in allen gevalle de bepalingen, rakende de strafvordering naar het Reglement over dit gedeelte der wetgeving terug te wijzen. Daar toch behoorden zij te huis; zoo had ook onze wetgever het begrepen; en indien men aan de algemeene be-

palingen van wetgeving dergelijke uitbreiding had willen geven, dan had men ook al de overige algemeene bepalingen der verschillende wetboeken daaronder moeten opnemen.

Omtrent de bepalingen zelve valt hier nog slechts op te merken:

dat artikel 7, Nederlandsch Wetboek, als geheel overbodig is weggelaten;

en dat daarentegen in het voorgestelde artikel 7 (8, N. W.) eene nieuwe alinea is opgenomen, ten einde het beginsel van artikel 10, N. W., hetwelk slechts van toepassing is op de gevallen bij het voorgaande artikel vermeld, ook zoo veel mogelijk van toepassing te maken op de gevallen, bij artikel 8, N. W., bedoeld.

Het Ontwerp behelst onder deze rubriek:

in de artikelen 1 tot 4, bepalingen omtrent bevelen van gevangenneming en invrijheidstelling, die, naar het oordeel der Commissie, en ook naar het voorbeeld van ons Wetboek, beter hare plaats zouden vinden bij den titel: Over den regtsingang, enz.;

artitel 5, dat moest vervallen ten gevolge der algemeene opmerking hierboven, sub *a*;

in artikel 6, eene nieuwe bepaling, welke door de Commissie is weggelaten, als van eene te gevaarlijke strekking, terwijl zij vermeent in de verdere bepalingen van haar voorstel, inzonderheid ook bij haar artikel 174, genoegzame zorg gedragen te hebben voor eene ruime bevoegdheid des regters ten dien aanzien;

artikel 7, dat beter scheen te huis te behooren in den titel over het bewijs, zie artikel 331;

en artikel 8, hetwelk is artikel 6 der Commissie, doch waarbij de meer naauwkeurige en ook met de bestaande jurisprudentie overeenkomende redactie van artikel 409, O. I., door haar gevolgd is.

EERSTE TITEL.

EERSTE AFDEELING.

Artikel 10.

De Commissie heeft zich gereedelijk vereenigd met de denkbeelden van de stellers der ontwerpen tegen de vrij algemeen gewraakte classificatie der misdrijven in misdaden, wanbedrijven en overtredingen, wat de beide eerste *specie* betreft. Doch op het voorbeeld van den wetgever voor Nederlandsch Indië, heeft zij gemeend dat eene onderscheiding tusschen misdrijven en overtredingen, èn in den aard der zaak gelegen, èn voor de duidelijkheid en eenvoudigheid der wetsbepalingen wenschelijk was. In den regel toch, zal voor het bestaan der eersten altijd *dolus* gevorderd worden, voor dat der laatsten *culpa* genoegzaam zijn. Zij staan ter kennisneming van verschillende regters, en ook andere verschillende gevolgen zijn daaraan verbonden, die men, bij niet-onderscheiding tusschen beide soorten, niet dan met zeer omslagtige omschrijvingen zou kunnen aanduiden, gelijk dan ook het Ontwerp een aantal voorbeelden daarvan oplevert.

Van daar de bepaling van dit artikel, welke hier geschiktelijk hare plaats kon vinden, en waardoor onder overtredingen moeten verstaan worden dezelfde strafzaken, als welke volgens artikel 41 van het ontwerp der Commissie op de regterlijke organisatie enz. tot de kennisneming der kantongeregten, waar die bestaan, behooren.

Zoodanige definitie scheen om hare eenvoudigheid verkieslijker dan de meer omslagtige van artikel 3 der „Bepalingen (voor Nederlandsch Indië) ter regeling van eenige onderwerpen van strafwetgeving, welke eene dadelijke voorziening vereischen," die ook bovendien op den staat der strafwetgeving in de West-Indische koloniën welligt minder goed zoude gepast hebben.

De Commissie moet hierbij echter opmerken, dat in haar zoo even genoemd ontwerp van regterlijke organisatie niet slechts in het gemelde artikel 41, maar ook in de artikelen 63 en 65, het woord *misdrijven* in den meest algemeenen zin voorkomt, die ook de overtredingen daaronder begrijpt, en dat alzoo, in overeenstemming met het thans voorgestelde, daarop nog zou moeten teruggekomen worden. Men zou daarin kunnen voorzien, door den aanhef van artikel 41 aldus te lezen: „De kanton-regters vonnissen in alle strafzaken, waarin op het feit geene hoogere straf is gesteld" enz., en door in elk der beide andere artikelen voor „over alle misdrijven" te stellen „in alle strafzaken."

Art. 11. In n°. 3 heeft men de aanwijzing der hulp-ambtenaren aan eene nadere verordening overgelaten, met het oog op eene eventuele nieuwe ambtelijke organisatie, ten gevolge van de emancipatie der slaven.

Art. 14. Deze bepaling was door de stellers der ontwerpen verworpen, op grond dat zij zonder strafbedreiging, die ook niet wel doenlijk was, niets beteekende.

De Commissie meende echter, dat zij, ook zonder dat, soms haar nut kon hebben, en het daarom beter was, op het voorbeeld van ons Wetboek (zie ook artikel 7, O. I.) haar te behouden.

II. AFDEELING, art. 19. De alinea van dit artikel behelst eene, zoo het scheen, nuttige uitbreiding van het voorschrift. Bij artikel 380 van ons Code Pénal is men ten aanzien van diefstallen tusschen de genoemde personen zelfs veel verder gegaan, door die geheel straffeloos te stellen.

IV. AFDEELING, art. 39. *Aanhouding.* Bij het Ontwerp zijn alle bevelen tot inhechtenisstelling, van wien ook uitgegaan, *bevelen van gevangenneming* genoemd, en heeft men geene andere onderscheiding gemaakt dan door de bijvoeging van het woord *voorloopig* of niet. Voor de duidelijkheid echter, en om het groote verschil der zaken, scheen de terminologie

van ons Wetboek ten dien opzigte veel verkieslijker, volgens welke dergelijke bevelen, van enkele daartoe bevoegde regterlijke ambtenaren uitgegaan, en die zonder nadere bevestiging van het regtscollegie na korten tijd van zelve vervallen, *bevelen van voorloopige aanhouding* genoemd worden, terwijl de *bevelen van gevangenneming* alleen verstaan worden van die door het regtscollegie zelve gegeven, en bij welke geene verdere bevestiging vereischt wordt. Zie ook de artikelen 50, 79 en andere.

Artikel 52 is geheel nieuw, doch alleen eene wettelijke regeling van hetgeen overal bestaat, en inderdaad in het belang der maatschappij noodzakelijk is.

TWEEDE TITEL.

Artikel 61, 2de lid.

Bij het Ontwerp was men, ten aanzien van de beëediging der getuigen in de voorloopige instructie, tot het Fransche stelsel teruggekeerd.

De Commissie ontveinst zich geenszins het gewigt der redenen, door de ontwerpers in hunne toelichtende memoriën daarvoor aangevoerd, die ook, bij de invoering althans van ons Wetboek, vrij algemeen werden gedeeld.

Intusschen staat daar tegenover het groote en overwegende belang van het mondelinge onderzoek ter teregtzitting, terwijl de Commissie vermeent, dat eene thans bijna 18jarige ondervinding zeer weinig van die gevreesde gevolgen van het nieuwe stelsel heeft bewaarheid. Dit een en ander bragt haar tot het besluit, dat er geen genoeg afdoende grond aanwezig was, om ten deze van het stelsel van ons Wetboek af te wijken.

Art. 72. *Aan zoodanigen ambtenaar als* enz. Gelijk motief als op artikel 11 vermeld is.

Artikel 74 is nieuw, en voorziet in eene lacune van ons Wetboek, die ook bij het Ontwerp was blijven bestaan.

Art. 80. De slotbepaling van dit artikel is nieuw, en strekt tot bevordering van het zoo nuttige middel van verhoor op schriftelijke oproeping. Zoo als zij hier is voorgesteld, schijnt zij ook niets meer dan billijk. Verzuimde tijd, die aan getuigen mede wordt vergoed, is hieronder niet begrepen.

Art. 82. De bedoeling van artikel 75, Ontwerp, was, om bij zwaardere strafzaken, met onze criminele gelijk staande, steeds eene instructie te gelasten. Men meent op de voorgestelde wijze zulks beter te hebben uitgedrukt, vermits elke *andere* straf, gelijk het Ontwerp luidt, ook wel eene van ligteren aard zoude kunnen zijn. Ook op andere plaatsen van het Ontwerp, waar dezelfde omschrijving voorkwam, is gelijke verbetering voorgesteld.

Art. 83. Het bepaalde bij artikel 76, Ontwerp, vereischte eenige uitbreiding. Bij gevangenneming toch kan eene instructie niet wel gemist worden, al moge soms een enkel verhoor daartoe genoegzaam kunnen zijn. Voorts zou het onbillijk zijn, den beklaagde niet evenzeer het regt te geven om eene instructie te vorderen, als aan het openbaar ministerie. Hij toch kan er het grootste belang bij hebben, bijv. indien hij meent daardoor eene openbare teregtstelling te zullen kunnen voorkomen. Het regt van verzet, bij artikel 130, Ontwerp, bedoeld, was daartoe niet voldoende. Eindelijk, ook de regter diende de bevoegdheid te hebben om ambtshalve eene instructie te gelasten.

Art. 84. Bij het n°. 5 van dit artikel moet de Commissie opmerken, dat het noodig zal zijn om bij het Reglement op de zamenstelling der regterlijke magt nog eene bepaling op te nemen, dat de gezaghebbers der eilanden St. Eustatius en St. Martin in strafzaken steeds voor het hof op Curaçao moeten te regt staan. Het zou toch weinig gepast zijn om hen voor het

regtscollegie op hetzelfde eiland, waar zij hun gezag uitoefenen, te regt te stellen.

Artikel 86 behelst eene geheel nieuwe bepaling, in navolging van eene dergelijke, in het Wets-ontwerp van 1819 voorkomende. Zie DE BOSCH KEMPER, *Wetboek van Strafvordering*, 1ste deel, bladz. 383 en 384. Het nut van zoodanige bepaling kan wel niet in twijfel getrokken worden, en zoo, als zij hier is voorgesteld, strekt zij tevens voor den beklaagde als een middel tot uitoefening van zijn regt, om eene voorloopige instructie te vorderen.

DERDE TITEL.

Duidelijkheidshalve heeft men het onderwerp der 3de afdeeling van dezen titel van het Ontwerp bij de twee vorige gevoegd, zoodat er slechts twee afdeelingen overblijven, waarvan de eerste handelt over den regtsingang, de voorloopige instructie en het verdere onderzoek in raadkamer bij de hoven van justitie; de andere over dezelfde onderwerpen bij de raden van justitie.

I. AFDEELING, art. 87. Het verleenen van regtsingang, bij de Fransche strafvordering onbekend, is door den Nederlandschen wetgever overgenomen uit de oud Hollandsche regtspleging, waarbij het een vast beginsel was, dat, met uitzondering van eenige geringe zaken, geene procedures tegen een bepaalden persoon konden worden aangevangen, dan na bekomen verlof van den regter, bij *mandement*, of *decreet van citatie.*

Bij de inzage nu van artikel 83, Nederlandsch Wetboek, dat, zoo algemeen mogelijk, luidt van alle misdrijf, en op welke wijze ook de aanwijzing daarvan en van den dader verkregen zij, zou men meenen, dat onze wetgever dat beginsel gaaf had aangenomen. Intusschen vindt men in artikel 222 n°. 1, in verband met artikel 79, Nederlandsch Wetboek, eene belang-

rijke afwijking daarvan, door in alle correctionele zaken, ter beoordeeling van het openbaar ministerie, ook eene regtstreeksche dagvaarding toe te laten. Hiertoe nu bestond geene voldoende reden, en tegen dat ontbreken van alle waarborgen voor eene teregtstelling ten correctionele hebben zich dan ook van verschillende kanten afkeurende stemmen verheven. Reeds bij de discussie in de Tweede Kamer over dit Wetboek, werd door onderscheidene leden verlangd, dat aan die teregtstelling altijd een regtsingang moest voorafgaan. Zie Voorduin, 7de deel (2de deel *Strafvordering*, bladz. 141—143). Ook de Bosch Kemper (*Wetboek van Strafvordering*, 3de deel, bladz. 13) noemt het ontbreken daarvan een gebrek in onze wetgeving; en Lipman (op het *Wetboek van Strafvordering*, bladz. 115) toont het inconsequente daarvan aan.

Bij het Ontwerp nu is men ten dien opzigte onzen wetgever op den voet gevolgd; en echter bestond daar voorzeker nog minder aanleiding tot die inconsequentie, dan bij dezen, vermits men daar de classificatie der misdrijven verworpen had, en alle misdrijven, buiten de met onze overtredingen gelijk staande, ter kennisneming stonden van een en denzelfden regter.

Bij de strafvordering voor Nederlandsch Indië heeft men dit beter ingezien, en, de regtstreeksche dagvaardingen alleen ter zake van overtredingen toelatende, voor alle andere vervolging wegens misdrijf altijd een regtsingang gevorderd. Men heeft daar zelfs de consequentie zoo ver gedreven, dat in alle zaken van misdrijf ook eene voorloopige instructie moet gehouden worden.

Dit laatste nu geeft een geheel nutteloozen omslag, die, met behoud van het beginsel, zeer goed kan vermeden worden.

Het stelsel der Commissie is alzoo het volgende: regtstreeksche dagvaardingen alleen bij overtredingen; regtsingang noodig bij elke vervolging wegens misdrijf; doch bij dien regtsingang te voegen óf een bevel tot voorloopige instructie,

volgens de bepalingen der artikelen 82, 83 en 84 der Commissie, òf de dadelijke verwijzing der zaak naar de openbare teregtzitting, waartegen echter nog het middel van verzet van artikel 97 aan den beklaagde is toegestaan.

Art. 94. Over de plaatsing van dit artikel en de verdere bepalingen rakende gevangenneming en invrijheidstelling, zie hierboven op de Algemeene Bepalingen. Ook bij de strafvordering voor Nederlandsch Indië komen zij ter dezer plaatse voor.

Wat die bepalingen zelve aangaat, heeft de Commissie zich wel grootendeels vereenigd met de denkbeelden daaromtrent van de ontwerpers, doch is zij voornamelijk in een paar opzigten daarvan afgeweken.

Vooreerst toch meende zij, dat er geenerlei aanleiding bestond om van het beginsel van het Nederlandsche Wetboek af te gaan, dat de regter altijd slechts bevoegd en nimmer verpligt was gevangenneming te bevelen. De ondervinding heeft volstrekt geene bezwaren daaromtrent doen kennen; en de regter, die een beklaagde zou willen verschoonen, zou in de zoo rekbare waardering der omstandigheden, die alleen een bevel tot gevangenneming kunnen motiveren, daartoe altijd aanleiding genoeg kunnen vinden.

Ten andere meende zij de strafvordering voor Nederlandsch Indië daarin te mogen navolgen, om geene gevangenneming toe te laten dan bij misdrijven, waarop meer dan een jaar gevangenisstraf is bedreigd.

De slotbepaling van dit artikel scheen niet alleen op zich zelve redelijk en billijk, maar ook vooral in de koloniën, uit hoofde van plaatselijke gelegenheden, welligt van bijzonder nut.

Artikel 97 is nieuw, en een gevolg van het regt aan den beklaagde toegekend, om zelf ook eene voorloopige instructie te kunnen vorderen.

Art. 117. Tot meerdere onderscheiding is bij dit voor-

stel de beschikking van het hof, krachtens artikel 114, en dus na eene voorloopige instructie, overal genoemd arrest van *teregtstelling*, terwijl die bij artikel 92 bedoeld steeds genoemd wordt arrest van *verwijzing* of *dadelijke verwijzing*.

Artt. 119 en 120. Het schijnt voldoende, vooral in de koloniën, om alleen bij zwaardere misdrijven de toevoeging van een raadsman verpligtend te maken, terwijl het vermogen, in artikel 120 aan den beklaagde toegekend, hem een regt geeft dat bij onze correctionele zaken geheel onbekend is.

Art. 122. *En overeenkomstig het arrest van teregtstelling.* Zie later op artikel 179.

II. AFDEELING, art. 135. Dit verzet was bij het Ontwerp (artikel 175, n°. 1 en 2) onder de gevallen van hooger beroep van de vonnissen der raden van justitie opgenomen. De Commissie achtte het juister en ordelijker, om, even als bij het Wetboek, den naam van *verzet* te behouden, en het onderwerp ter dezer plaatse over te brengen.

TITEL IV.

In overeenstemming met de verdeeling van den vorigen titel, kwam het der Commissie ook hier geschikter voor, om in plaats van den 4den en 5den titel van het Ontwerp slechts één titel te nemen, handelende „van het regtsgeding op de teregtzitting, in zaken van misdrijf;" en dien in drie afdeelingen te splitsen, als:

1°. Van het regtsgeding op de teregtzitting der hoven van justitie;

2°. Van dat op de teregtzitting der raden van justitie; en

3°. Van het hooger beroep van de vonnissen dezer laatsten.

I. AFDEELING, art. 138. De slotbepaling is hier bijgevoegd, omdat het tegenovergestelde gebruik, zooals dit bij ons gewoonlijk plaats vindt, inderdaad geheel in strijd is met het beginsel van het afzonderlijk hooren der getuigen. De akte

van beschuldiging toch vermeldt de slotsom van al de verklaringen der verschillende getuigen.

Artikel 140 behelst twee nieuwe bepalingen: de eerste is eenigzins eene navolging van het Engelsche *to plaid guilty, or not guilty*, ook bij de strafvordering voor Nederlandsch Indië in het 1ste lid van artikel 130 overgenomen. In Frankrijk, hoewel nergens bepaald voorgeschreven, is die voorloopige en summiere ondervraging eene vaste gewoonte. En inderdaad brengt zij een groot nut aan, door den regter, na de uiteenzetting der beschuldiging, ook reeds dadelijk met het stelsel van verdediging op de feiten bekend te maken, en daardoor de verdere bewijsvoering beter te kunnen doen waarderen.

De andere bepaling strekt in plaats van die in het 1ste lid van artikel 144, Ontwerp (185, N. W.). Men oordeelde haar daarom beter, omdat die telkens herhaalde afvraging, bij volledige bekentenis veelal geheel nutteloos is, en bij ontkentenis slechts aanleiding geeft tot een gedurig debat over de hoofdzaak, hetwelk beter tot het einde der bewijsvoering bewaard wordt, wanneer men deze geheel kan overzien. Men gelooft dat op de voorgestelde wijze genoegzaam voor den beklaagde gezorgd is, vooral ook met het oog op de verdere bepalingen van gezegd artikel 144, Ontwerp, die in artikel 157 der Commissie zijn opgenomen, en op de bevoegdheid daarbij ook aan den raadsman des beklaagden gegeven. Voorts zij nog opgemerkt, dat de bepaling is uitgestrekt ook op de voorgelezen stukken, om gelijkheid van redenen.

Art. 151. Bij dit en de beide volgende artikelen zijn de met geld beloonde aanbrengers van artikel 140, n°. 5, Ontwerp, en artikel 188, n°. 4, N. W., weggelaten, even als bij de strafvordering voor Nederlandsch Indië. Volgens de zeer beperkende jurisprudentie van den Hoogen Raad kan die uitsluiting maar zelden hare toepassing vinden, doch, indien al, zoude zij het te leveren bewijs grootelijks kunnen

benadeelen, en de regter is volgens artikel 335 (288, Ontwerp, 435, N. W.) toch verpligt bijzonder acht te geven op al wat op de meerdere of mindere geloofwaardigheid van den getuige invloed zoude kunnen hebben.

Overigens meent men bij deze artikelen de drieërlei cathegoriën zoo juist mogelijk te hebben onderscheiden, en door de bijvoeging van n°. 2 in artikel 152 in eene bestaande behoefte voorzien te hebben.

Art. 156. Bij het Ontwerp (artikel 142) zijn die aanteekeningen door den griffier alleen bij de raden van justitie voorgeschreven, en wel in zaken aan hooger beroep onderworpen. Die afwijking der bepalingen daaromtrent van ons Wetboek vond haren grond in het ontbreken van het middel van cassatie. Bij de voorgestelde uitbreiding echter van het middel van revisie, waarvan later, kon die, ook overigens nuttige, regel van onze regtspleging veilig behouden blijven.

Artikel 166 voorziet in eene leemte, zoo van het Wetboek als van het Ontwerp.

Art 171. Gelijke opmerking. De gewone bepalingen toch ten aanzien van hen, die de rust of de orde verstoren (zie titel 9), zijn voor getuigen onvoldoende, omdat zij, door te gehoorzamen aan den last tot vertrek, welke aan alle verdere maatregelen moet voorafgaan, zich geheel straffeloos van het afleggen hunner verklaring zouden kunnen ontslaan.

Artikel 173 is een uitvloeisel van het beginsel der orale debatten, zoo als het hier te lande gewoonlijk ook reeds in de praktijk wordt opgevolgd, doch waaromtrent in artikel 160, Ontwerp, en 181, N. W., alleen ten aanzien van *nieuwe* stukken een stellig voorschrift gegeven wordt.

Artt. 174 tot 176. Men vleit zich de onderwerpen dezer drie artikelen hier ordelijker en juister geregeld te hebben, dan bij het Wetboek en ook bij het Ontwerp gedaan is, en daarbij ook, door het slot van artikel 176, eene nuttige bepaling gevoegd te hebben, om een te langdurig uitstel zooveel doenlijk te voorkomen.

Art. 179. *Het arrest van verwijzing of van teregtstelling.* Dat toch is het, wat de beschuldiging fixeert, niet de akte van beschuldiging, die slechts eene uiteenzetting daarvan is, noch ook, bij dadelijke verwijzing naar de teregtzitting, de dagvaarding, die, in het stelsel der Commissie, in dat geval niets is dan eene oproeping om in regten te verschijnen, ter zake van het feit bij den beteekenden regtsingang omschreven.

Van daar ook de bepalingen der artikelen 122 en 175, zoo als zij thans zijn voorgesteld.

Art. 180. Behalve de ontwerpen der twee eerste zinsneden van dit artikel, had men bij het Ontwerp de verdere bepalingen der artikelen 207 en 208, N. W., verworpen, op grond dat zij alleen in een strafwetboek te huis behooren. Daar echter op zoodanig wetboek nog geen vooruitzigt bestaat, en die bepalingen toch ook niet geheel vreemd kunnen geacht worden aan de strafvordering, zijn ze in dit en het volgende artikel wederom opgenomen, even als bij de artikelen 167 en 168, O. I. Over de kosten, zie artikel 184.

Art. 182. Gelijke opmerking als op de beide voorgaande artikelen.

TITEL V.

Art. 221. Deze zoo nuttige bepaling van ons Wetboek was bij het Ontwerp weggelaten. Zij behoort zekerlijk in de strafvordering te huis, daar zij een middel oplevert om de vervolging te voorkomen.

Artikel 234 voorziet in eene gaping van het Ontwerp. Saba toch is het eenigste kantongeregt, volgens de ontworpen regterlijke organisatie, dat ressorteert onder een raad van justitie.

ZESDE TITEL.

EERSTE AFDEELING.

Artikel 237.

Het regt doen op de stukken, in geval van niet-verschijning, gelijk bij het Ontwerp was aangenomen, achtte de Commissie, met het oog ook op de nieuwe bepaling door haar in het volgende artikel voorgesteld, onvoldoende; en men vond geene reden denkbaar, waarom ook niet in dat geval de gewone wijze van onderzoek kon worden opgevolgd, even als zulks plaats vindt bij de beregting bij verstek van onze correctionele zaken.

Art. 238. Deze bepaling scheen allernoodzakelijkst in het belang van derden, wier regten anders, bij voortduring der contumacie, steeds *in suspenso* blijven.

Art. 239. *Reeds uitgeoefend.* Die derden moeten dus reeds van hun regt uit het voorgaande artikel gebruik gemaakt hebben. Anders vervalt het, met al de overige gevolgen der veroordeeling in het geval van dit artikel.

DERTIENDE TITEL.

Artikelen 305 tot 314.

Hoezeer evenmin voorkomende in ons Wetboek als in het Ontwerp, achtte men dit tiental bepalingen uit de Strafvordering voor Nederlandsch Indië zeer der overneming waardig.

VEERTIENDE TITEL.

Artikel 316.

Bij het ondoenlijke, om in strafzaken het middel van cas-

satie voor deze koloniën toe te laten, meende de Commissie, door de opneming van het n°. 5 onder de gevallen van revisie, althans eenigen waarborg, voor de inachtneming der voorgeschreven formaliteiten, te moeten verschaffen.

Overigens scheen het gepast, uitdrukkelijk te bepalen, dat de Gouverneur het gevoelen van den adviserenden raad op de verzoeken tot revisie moest inwinnen.

Art. 321. Wat de slotbepaling van dit artikel aangaat, scheen het noodig aan het hof de bevoegdheid te geven tot terugwijzing der zaak naar den raad van justitie, uit hoofde der moeiten en kosten aan het doen overkomen der getuigen enz. verbonden.

Art. 322. Even als artikel 412, N. W., spreekt artikel 279, Ontwerp, van de uitspraak *over de schuld van den beklaagden getuige*, en van zijne *vrijspraak* of *veroordeeling*, als moetende leiden tot admissie of verwerping der revisie. Dit achtte men minder juist. Immers het geval is zeer denkbaar dat de getuigenis stellig wordt bevonden valsch te zijn, en echter de beklaagde getuige, bijv. wegens gemis aan *dolus*, moet worden vrijgesproken. Voor hem intusschen, die de revisie vraagt, moet dit geen verschil kunnen opleveren, mits maar van de valschheid blijke. Van daar de thans voorgestelde redactie. Vergelijk ook hierboven artikel 267, alwaar om gelijke reden eene gelijke redactie is voorgesteld.

VIJFTIENDE TITEL.

Buiten een paar wijzigingen van ondergeschikt belang, heeft men bij het Ontwerp den ganschen titel *over het bewijs* uit ons Wetboek overgenomen. Intusschen is er zeker geen, die tot zoo vele en zoo gegronde klagten heeft aanleiding gegeven dan juist deze. Een hoofdgebrek mag het genoemd worden, dat daarbij wel is gewag gemaakt van verkla-

ringen enz., die slechts tot *inlichting* of *toelichting* mogen strekken, en waaraan de regter geen *volkomen geloof* mag hechten, maar verzuimd is de kracht dier inlichtingen of van dat onvolkomen geloof op eenigzins voldoende wijze te regelen. Het schijnt dat men, voor de oude leer der heele-, halve- en kwart-bewijzen terugdeinzende, geene gedeeltelijke of onvolkomene bewijsmiddelen heeft durven erkennen. Daarentegen heeft men, niettegenstaande de uitsluiting der bloote vermoedens (artikel 427, N. W., 283, Ontwerp), voor het middel der aanwijzingen, die inderdaad (verg. artikel 442, N. W., 296, Ontwerp, met artikel 1952, Burg. Wetb.) niets dan vermoedens zijn, de deur zoo wijd mogelijk opengezet; zoodat, volgens eene strikte opvatting, twee aanwijzingen, hoe verwijderd ook, een wettig bewijs kunnen opleveren, terwijl ééne aanwijzing, zelfs de gewigtigste, met de verklaring van één ooggetuige daartoe onvoldoende zoude zijn.

De Commissie intusschen was van gevoelen, dat elk stelsel van bewijs in strafzaken, indien men dit werkelijk verlangt, en niet maar, door het onbeperkte middel der aanwijzingen, ten slotte alles aan de bloote convictie des regters wil overlaten, noodzakelijk altijd eene erkenning en regeling der gedeeltelijke of onvolkomene bewijsmiddelen moet medebrengen. Onder de latere wetgevingen heeft men dan ook bij de *Straffprocessordnungen* van *Wurtemberg* en *Baden*, zonder daarom die arithmetische benamingen der oude leer te behouden, de verschillende werkingen dier onvolkomene bewijsmiddelen, in allerlei combinatiën, met de uiterste zorgvuldigheid bepaald. Zonder nu die groote uitvoerigheid na te volgen, die inderdaad wel eens tot verwarring aanleiding moet geven, heeft de Commissie getracht in het ontbrekende te voorzien door eenige weinige hoofdbepalingen, waarbij eene splitsing der bewijsmiddelen in *volkomene* en *onvolkomene* op den voorgrond moest staan. Gaarne erkent zij, dat ook dit voorgestelde genoeg bezwaren zal overlaten, maar zij gelooft

tevens, dat er wel geen stelsel van bewijs valt uit te denken, waaraan geene bezwaren zouden verbonden zijn.

Na deze algemeene opmerking zullen de afzonderlijke artikelen slechts weinig toelichting behoeven.

Art. 328. Vermits de stelling van dit artikel, hoezeer uit den aard der zaak voortvloeijende, bij ons wel eens betwijfeld is, achtte men het voorzigtiger eene uitdrukkelijke bepaling daarvan te maken.

Art. 330. Dezelfde opmerking geldt ook het tweede lid van dit artikel. Het is inderdaad slechts een noodzakelijk gevolg van het beginsel in het eerste lid vervat.

Art. 331. Dit voorschrift scheen beter onder de algemeene bepalingen van dezen titel opgenomen, dan, zoo als bij het Wetboek, in den titel over de voorloopige instructie, of, als bij het Ontwerp, onder de algemeene bepalingen van het geheele Reglement.

Art. 336. Het eerste lid van artikel 288, Ontwerp (433, N. W.) moest bij het stelsel der Commissie vervallen. Het tweede lid, als regel, behoorde bij de aanwijzingen (zie artikel 347). Die onderscheidene feiten toch, door zamenloop in verband strekkende tot staving van het misdrijf of van eene andere bepaalde daadzaak, zijn inderdaad niets dan aanwijzingen. Slechts dan kunnen zij een direct bewijs opleveren, wanneer tot het misdrijf eene herhaling van feiten gevorderd wordt, zoo als bij ons in de gevallen van woeker en van artikel 334 Code Pénal. Alleen dus in zooverre is die bepaling hier behouden.

Art. 337. Men gelooft bij dit artikel de kracht der geregtelijke bekentenis beter geregeld te hebben dan bij de artikelen 293 en 294, Ontwerp (439 en 440, N. W.), welke laatste meermalen eene tegenstrijdigheid opleveren. Dikwerf toch gebeurt het, dat eene bekentenis min of meer bevestigd wordt door enkele in het geding bekende omstandigheden, zonder daarom nog te voldoen aan de vereischten van het

eerste dier artikelen. Heeft men dan wettig bewijs? Het eerste artikel zegt: neen, maar het andere: ja.

Art. 338. Deze bepaling aan het Burgerlijk Wetboek ontleend scheen ook hier wel der overneming waardig.

Art. 341. Door de voorgestelde redactie van het eerste lid meent men het voorschrift van artikel 437, N. W. (292, Ontwerp) tot deszelfs eigenlijke bedoeling te hebben terug gebragt. Anders toch is het in tegenspraak met het voorafgaande artikel, vermits het genoegzaam alle authentieke akten zoude omvatten. Zie de definitie daarvan in artikel 1905, Burg. Wetb.

Bij het tweede lid zijn daarvan uitgezonderd:

1°. De akten, uitgaande van collegiën, zoo als hier te lande die van Gedeputeerde Staten, gemeentebesturen, militie-raden; omdat een collegie als zoodanig niet wel een eed kan doen, en men daarbij den meerderen waarborg vindt in het getal der personen;

2°. De akten van regterlijke ambtenaren in de waarneming hunner bediening, die ook reeds bij ons, hoewel in strijd met de stellige letter der wet, *facto* doorgaans daarvan uitgezonderd worden. Vergelijk art. 381, O. I.

De slotbepaling behelst voornamelijk slechts een wenk, om de bedoelde ambtenaren zoo veel mogelijk ook mondeling te doen hooren, hetgeen tot vestiging van 's regters overtuiging dikwerf allernoodzakelijkst is.

Art. 342. Het gemis dezer bepaling is bij ons meermalen gevoeld.

Art. 343. Men vertrouwt dit middel hierbij genoegzaam te hebben gedefiniëerd.

Art. 344 e. v. Op deze laatste afdeeling is voornamelijk van toepassing hetgeen hierboven in het algemeen op dezen titel is aangemerkt.

De aanwijzingen van de eerste en tweede soort zijn de *indicia proxima* en *remota* der oude bewijsleer. Het zal wel niet altijd even gemakkelijk zijn de soort te onderkennen,

maar daarom kan toch niet alle onderscheiding worden verworpen.

Door het vaststellen der bewijskracht moesten hier het voorschrift en de aanbeveling van artikel 298, Ontwerp (444, N. W.) vervallen.

Overigens achtte men het onnoodig eene definitie van aanwijzingen te geven, en scheen men dit wel aan de regtsleer te kunnen overlaten, welke daaromtrent niet twijfelachtig is. De definitie van artikel 296, Ontwerp (442, N. W.) zoude zeker geene navolging verdienen.

„ Daadzaken enz., wier bestaan en overeenstemming, zoo onderling als *met het misdrijf zelf*, aantoonen *dat er misdrijf gepleegd is* enz." Overeenstemming met dat wat nog te bewijzen was, klinkt vrij duister.

De opneming van het middel sub n°. 3 van artikel 345 zal wel geene toelichting behoeven, evenmin als de regel bij artikel 347 gesteld.

ZESTIENDE TITEL.

Artikel 354 is nieuw, en beslist twee quaestiën, welke te dier zake zijn gerezen.